اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

چهارشنبه
• ۲۹ آذر ۱۴۰۲
• ۶ جمادی‌الثانی ۱۴۴۵
• ۲۰ دسامبر ۲۰۲۳

• سال سی‌وپنجم شماره پیاپی ۳۷۹۰ • دوره جدید سال دهم شماره ۲۴۷۲ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

تذکر بدهید، اما جسارت مدیران را نگیرید

رئیس‌جمهوری نظارت را ضرورتی اجتناب‌ناپذیر برای نظام اداری و تضمین‌کننده اجرای قانون، سلامت اداری و تداوم اعتماد به دست‌اندرکاران امور دانست و گفت: دستگاه‌های نظارتی اساس کار خود را بر صیانت از افراد و ساختارها در قالب مساعدت برای پیشبرد امور قرار دهند و مراقب باشند که نظارت‌های آنها جرأت و جسارت را از مدیران نگیرد. در نشست شورای هماهنگی دستگاه‌های نظارتی با بیان اینکه نظارت، ضرورتی اجتناب‌ناپذیر برای نظام اداری و تضمین‌کننده اجرای قانون، سلامت اداری و تداوم اعتماد به دست‌اندرکاران امور است، صیانت از اشخاص، پیشگیری از وقوع فساد و آسیب‌های اداری را از وظایف بخش‌های نظارتی دانست و افزود: دستگاه‌های نظارتی اساس کار خود را بر صیانت از افراد و ساختارها در قالب مساعدت برای پیشبرد امور قرار دهند و مراقب باشند که نظارت‌های آنها برای مدیریت‌ها مانع ایجاد نکند و جرأت و جسارت را از مدیران نگیرد.
۲

ظهور نرخ سوم، پیامد اختلال بنزینی روزهای گذشته

بازار فروش بنزین سیار داغ شد

همه‌چیز از دوشنبه ۲۷ آذر ۱۴۰۲ حوالی ساعت ۱۰:۳۰ شروع شد. خبری مهم مبنی بر از کار افتادن برخی پمپ‌بنزین‌های تهران دست به‌دست شد. در چند ساعت اخبار غیرفعال شدن پمپ بنزین‌ها در سایر شهرها نیز منتشر شد و حدود ۲ ساعت بعد، سررشته این اتفاق به یک گروهک هکری به‌نام گنجشک‌های درنده رسید. خبر به‌سرعت در شبکه‌های اجتماعی دست به‌دست شد و مسئولان نیز به‌سرعت وارد عمل شدند و با اعزام گروه‌های فنی به جایگاه‌های سوخت مشکل‌دار، عملیات رفع مشکل آغاز شد. از همان ساعات اولیه نیز، سوخت‌رسانی آفلاین در تمام جایگاه‌ها انجام شد و ساعات پایانی شب، رفع مشکل در بسیاری از جایگاه‌های سوخت شهرها اعلام شد. با این همه برخی سودجویان بساط فروش بنزین سیار راه انداخته و پول به جیب می‌زنند.
۲

گرانی، مهمان ناخوانده یلدا
۷و۸و۱۵

عکس: آیدا فریدی

چهره

افزایش مستمری بازنشستگان مشروط شد
۲

گزارش‌های روز

ایران زیر تیغ کم‌آبی

اغلب پیش‌بینی‌های هواشناسی در ماه‌های اخیر گویای بهبود میانگین بارش‌های کشور در سال آبی جاری بوده، اما این اتفاق هنوز در بسیاری از حوضه‌های آبریز اصلی نیفتاده و پیش‌بینی‌های جدید از تغییر رژیم بارندگی سالانه در نواحی جنوب و جنوب‌شرقی کشور حکایت دارد. گزارش تازه مرکز ملی اقلیم و مدیریت بحران خشکسالی نشان می‌دهد از ابتدای سال آبی جاری (اول مهر ۱۴۰۲) تاکنون میزان بارش‌های جوی در حوضه‌های شش‌گانه اصلی کشور با کاهش روبه‌رو شده است.

حوضه‌های آبریز اصلی کشور شامل دریای‌خزر، خلیج‌فارس و دریای عمان، فلات مرکزی، دریاچه ارومیه، قره قوم و مرزی شرق است. بر این اساس، از ابتدای سال آبی جاری تا ۲۵ آبان به‌طور میانگین فقط ۱۵.۶ میلیمتر بارش در این حوضه‌های آبریز اتفاق افتاده است. در حالی که در دوره بلندمدت ۵۴ سال گذشته، حوضه‌های آبریز اصلی طی این دوره ۲ ماهه به‌طور میانگین ۲۲.۵ میلیمتر بارش داشته‌اند
۱۰

لباس بدقواره گرما بر تن پاییز

پاییز امسال در حالی سپری شد که نه‌تنها انتظارات معمول از میزان بارش را برآورده نکرد، بلکه موجب غلط از آب درآمدن پیش‌بینی‌هایی شد که به‌دلیل پدیده ال‌نینو در آخرین روزهای تابستان انجام شده بود.

برخی کارشناسان گفته بودند با وقوع پدیده ال‌نینو، احتمال بارندگی بیشتر از نرمال در بیشتر مناطق کشور وجود دارد؛ البته ال‌نینو یک پدیده دورپیوندی است که نظیر دو روی یک سکه بر اقلیم‌های دورتر عمل می‌کند و گویا امسال، آن روی دیگر سکه یعنی خشکسالی و کاهش بارندگی به‌وقوع پیوست، اما بهتر است نسبت به وقوع یک عامل غیرمستقیم نظیر ال‌نینو بی‌توجه باشیم و به اصلی‌ترین دلیل این میزان از کاهش بارندگی و افزایش دما بپردازیم؛ یعنی تغییرات اقلیمی که در نتیجه گرمایش جهانی چند سالی است رخ‌نمایی می‌کند؛ پاییز خشک و گرم امسال هم نمود واقعی این تغییرات است.
۱۲

نوبت اول

سازمان خصوصی سازی
IRANIAN PRIVATIZATION ORGANIZATION

«خلاصه آگهی
عرضه عمومی سهام»

شناسه آگهی : ۱۶۲۴۸۰۴ م الف / ۳۶۶۵
شرح در صفحه ۳

جناب آقای حسین رزمی

مدیر محترم روابط عمومی شرکت تجلی توسعه معادن و فلزات

انتصاب جنابعالی به سمت **مدیر روابط عمومی شرکت تجلی توسعه معادن و فلزات** را صمیمانه تبریک عرض نموده و از خداوند بزرگ برای شما موفقیت و سربلندی مسالت داریم.

موسسه فرهنگی و مطبوعاتی صمت

چهره

افزایش مستمری بازنشستگان مشروط شد

سخنگوی اقتصادی دولت از منتفی شدن ادغام صندوق‌های بازنشستگی خبر داد و گفت: رشد اقتصادی کشور در تابستان با نفت ۷.۱ درصد و بدون نفت ۴.۲ درصد بود.

به‌گزارش مهر، سیداحسان خاندوزی، سخنگوی اقتصادی دولت در نشست خبری بااشاره به بخش حقیقی اقتصاد ایران، اظهار کرد: دولت سیزدهم از آغاز فعالیت خود به‌دنبال این بود که انضباط مالی را در بخش دولتی و عمومی ایجاد کند و با کنترل نرخ ارز، مهار رشد تورم، افزایش پیش‌بینی‌پذیری اقتصاد و بهبود فضای تولید، توقف طولانی‌مدت رشد اقتصادی ایران در نرخ‌های صفر و منفی را به‌اتمام برساند. وی درباره افزایش حقوق بازنشستگان تصریح کرد: باتوجه به تدبیر همه‌جانبه امسال برای کاهش و کنترل نرخ تورم، اصرار رئیس‌جمهوری بر این است که در سال آینده نباید در خلاف این جهت حرکتی کنیم که منجر به احیای موج‌های تورمی شود. خاندوزی افزود: در جلسه فوق‌العاده هیات‌دولت مصوب شد که در مقابل افزایش یک درصد مالیات بر ارزش‌افزوده با میزان افزایش مستمری بازنشستگان دولت موافقت شود.

■ رشد ۴.۲ درصدی اقتصاد بدون نفت

وی افزود: برمبنای گزارش مرکز آمار ایران، رشد اقتصادی تابستان امسال، مشابه فصول گذشته همراه با اصلاح و تغییر در اقتصاد ایران بوده است. بر این اساس، رشد اقتصادی ۸ فصل فعالیت دولت سیزدهم (از پاییز ۱۴۰۰ تا انتهای تابستان ۱۴۰۲) مثبت بوده و در تابستان امسال به ۷.۱ درصد و بدون نفت به ۴.۲ درصد رسیده است.

خاندوزی به حوزه سیاست‌هایی که منجر به افزایش اشتغال می‌شود، اشاره کرد و گفت: نرخ بیکاری کشور در تابستان امسال ۷.۹ درصد بوده که جزو کمترین نرخ‌های بیکاری ۳ دهه اخیر بوده و با افزایش ۹۰۷ هزار نفری تعداد شاغلان، مجموع تعداد شاغلان به ۲۴ میلیون و ۶۰۰ هزار نفر افزایش یافته است. به‌دلیل همزمان بودن کاهش نرخ بیکاری فارغ‌التحصیلان و افزایش نرخ مشارکت اقتصادی (۴۱.۶ درصد) شاهد آن هستیم که سیاست‌های دولت برای خروج اقتصاد از رکود و بیکاری موثر بوده است. بنابراین، اینکه برخی افراد از عبارت «رشد بی‌کیفیت اقتصاد ایران» استفاده می‌کنند، مطابق با واقعیت نیست.

■ کاهش رشد تورم

سخنگوی اقتصادی دولت افزود: کنترل نوسانات ارزی مهم‌ترین عاملی بوده که موجب شده است طرف هزینه تولیدکنندگان با ثبات مواجه شود. در بخش تقاضا هم، کنترل ترازنامه بانک‌ها موثر واقع شده که نقدینگی را به ۲۶.۲ درصد کاهش داده است. خروجی این دو دسته خود را در تورم کالایی پایان آبان با عدد ۱.۳ درصد نشان می‌دهد.

وی اضافه کرد: نرخ تورم در هشت‌ماهه امسال در مقایسه با هشت‌ماهه پارسال و سال ۱۴۰۰ روند کاهشی بوده و سیاست کنترل تورم در اقتصاد ایران موفق بوده است. خاندوزی گفت: تورم تولیدکننده هم وضعیت باثباتی پیدا کرده، به‌طوری که تورم در مهر ۱.۵ درصد بود و در آبان به ۰.۸ درصد رسید. نرخ رشد تورم ماهانه بخش تولیدکننده صنعت هم به عدد صفر رسیده است.

■ ثبات به بازار مسکن بازگشت

وی با بیان اینکه در حال حاضر ۵۰ درصد جمعیت کشور می‌توانند با کالابرگ نیازهای خود را حل و فصل کنند، گفت: جلوگیری از احتکار مسکن موجب شده است در بازار ارز و مسکن، ثبات بهتری نسبت به پارسال را شاهد باشیم. تلاش ما این بوده که شاخص‌های تورم در بخش اقلام خوراکی پرمصرف در ۷ ماه اخیر کنترل شود.

■ ادغام صندوق‌های بازنشستگی منتفی است

وزیر اقتصاد در پاسخ به مهر درباره احتمال ادغام صندوق‌های بازنشستگی گفت: ادغام صندوق‌های بازنشستگی در دستور کار دولت نیست. وی افزود: البته اصلاح مدیریتی صندوق‌های بازنشستگی حسب وظیفه وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی پیگیری می‌شود، اما برنامه‌ای برای ادغام وجود ندارد. سخنگوی اقتصادی دولت درباره صدور مجوز کسب و کار و پرداخت تسهیلات به آنها تصریح کرد: صدور مجوزها و سهولت در آن به‌معنای ایجاد تعهد بر دولت برای تامین مالی و پرداخت تسهیلات نیست.

■ دولت موافق افزایش حداقل دستمزد است

خاندوزی درباره نظر دولت برای افزایش حداقل دستمزدها گفت: سیاست افزایش حداقل حقوق کارگران یک سیاست درست است، نه دولت و نه وزیر کار قائل نیستند که این سیاست غلط است. وی افزود: افزایش حداقل دستمزد برای طبقات کارگران در شرایط تورمی قطعا درست است، اما این افزایش نباید منجر به تخریب فضای شغلی کارگران شود.

■ بازگشت ارز حاصل از صادرات

وی در پاسخ به سوالی درباره سختگیرانه بودن شیوه‌های بازگشت ارز حاصل از صادرات به کشور گفت: بانک مرکزی شیوه‌های متنوعی را به‌منظور تسهیل بازگشت ارز حاصل از صادرات به صادرکنندگان پیشنهاد کرده است.

خاندوزی افزود: ۴ روش وجود دارد؛ از جمله بازگشت اسکناس، طلا، حواله یا واردات مابه‌ازای صادرات. با این وجود، دولت و بانک مرکزی در تعاملی که با انجمن‌های صادراتی دارند، از پیشنهادات فعالان اقتصادی استقبال می‌کنند.

■ بودجه دو دوازدهم مطرح نیست

وی درباره احتمال اینکه بودجه ۱۴۰۳ دو دوازدهم شود هم گفت: طبق اصلاحیه آیین‌نامه داخلی مجلس، دولت مکلف است اگر در نوبت اول کلیات لایحه بودجه تصویب نشد، با اصلاحاتی به مجلس برگرداند، بنابراین الان بودجه دودوازدهمی اصلا مطرح نیست. شأن نمایندگان مجلس اجل از این است که مواجهه آنها با مهم‌ترین سند مالی کشور یعنی بودجه به‌صورت مقابله‌ای باشد و از این به بعد، سریع‌تر عقب‌افتادگی زمانی جبران می‌شود.

تذکر بدهید، اما جسارت مدیران را نگیرید

رئیس‌جمهوری نظارت را ضرورتی اجتناب‌ناپذیر برای نظام اداری و تضمین‌کننده اجرای قانون، سلامت اداری و تداوم اعتماد به دست‌اندرکاران امور دانست و گفت: دستگاه‌های نظارتی اساس کار خود را بر صیانت از افراد و ساختارها در قالب مساعدت برای پیشبرد امور قرار دهند و مراقب باشند که نظارت‌های آنها جرأت و جسارت را از مدیران نگیرد.

به‌گزارش ایرنا، در نشست شورای هماهنگی دستگاه‌های نظارتی با بیان اینکه نظارت، ضرورتی اجتناب‌ناپذیر برای نظام اداری و تضمین‌کننده اجرای قانون، سلامت اداری و تداوم اعتماد به دست‌اندرکاران امور است، صیانت از اشخاص، پیشگیری از وقوع فساد و آسیب‌های اداری را یکی از وظایف بخش‌های نظارتی دانست و افزود: دستگاه‌های نظارتی اساس کار خود را بر صیانت از افراد و ساختارها در قالب مساعدت برای پیشبرد امور قرار دهند و مراقب باشند که نظارت‌های آنها جرأت و جسارت را از مدیران نگیرد.

آیت‌الله رئیسی با تاکید بر اعمال شاخص‌های نظارت بر دستگاه‌های مختلف، متناسب با ماموریت‌ها و شرایط زمانی هر دستگاه تصریح کرد: تدوین بسته‌ها و برگزاری دوره‌های آموزشی به‌روز و متناسب با ماموریت‌ها و اقتضائات هر دستگاه برای مدیران و مسئولان مربوط یکی از اقدامات مهم و موثر در پیشگیری از وقوع تخلفات و مفاسد اداری است و هیچ دستگاهی از نظارت مستثنا نیست.

رئیس‌جمهوری تذکر و تنبه دادن به مدیران و مسئولان را نیز از دیگر اقدامات مهم پیشگیرانه دستگاه‌های نظارتی دانست که می‌تواند در مواقعی که مدیری به‌دلیل کثرت کار دچار غفلت شده یا اشراف کافی روی مقررات ندارد، از وقوع تخلف یا فساد اداری جلوگیری کند.

ایجاد ساختار و نظام‌مند شدن تبادل اطلاعات میان دستگاه‌های نظارتی و اهمیت هماهنگی در ارائه اخبار مصادیق مقابله با فساد و نه صرفا اخبار قطعی‌نشده و غیردقیق از مفاسد نیز از دیگر تاکیدات رئیسی به اعضای شورای هماهنگی دستگاه‌های نظارتی بود.

ظهور نرخ سوم، پیامد اختلال بنزینی روزهای گذشته

بازار فروش بنزین سیار داغ شد

شروین اشیدری: همه‌چیز از دوشنبه ۲۷ آذر ۱۴۰۲ حوالی ساعت ۱۰:۳۰ صبح شروع شد. خبری مهم مبنی بر از کار افتادن برخی پمپ‌بنزین‌های تهران دست به‌دست شد. در چند ساعت اخبار غیرفعال شدن پمپ بنزین‌ها در سایر شهرها نیز منتشر شد و حدود ۲ ساعت بعد، سررشته این اتفاق به یک گروهک هکری به‌نام گنجشک‌های درنده رسید. خبر به‌سرعت در شبکه‌های اجتماعی دست به‌دست شد و مسئولان نیز به‌سرعت وارد عمل شدند و با اعزام گروه‌های فنی به جایگاه‌های سوخت مشکل‌دار، عملیات رفع مشکل آغاز شد. از همان ساعات اولیه نیز، سوخت‌رسانی آفلاین در تمام جایگاه‌ها انجام شد و ساعات پایانی شب، رفع مشکل در بسیاری از جایگاه‌های سوخت شهرها اعلام شد. وزارت نفت نیز عصر دیروز اعلام کرد؛ «سوخت‌گیری با کارت سوخت در تمام جایگاه‌ها از امشب آغاز می‌شود.» بااین‌همه برخی سودجویان بساط فروش بنزین سیار راه انداخته و پول به جیب می‌زنند.

حمله سایبری به سامانه جایگاه‌های سوخت اتفاق جدید و عجیبی نیست، چراکه پیش از این نیز، تجربه آن را در آبان سال ۱۴۰۰ داشتیم که از قضا باز هم این گروه مسئولیت حمله هکری به سامانه سوخت‌رسانی ایران را برعهده گرفته بود. در نهایت هم، مشکلات فراوانی برای خودروسواران در دریافت سوخت ایجاد شد که اگر از ماندن در خیابان‌ها با ماشین بی‌سوخت بگذریم، سوخت‌رسانی با نرخ آزاد یکی دیگر از مصائب آن بود. از سوی دیگر، مدت‌هاست که چاره بی‌بنزینی و ماندن در راه خودروها، پیدا شده و شرکت‌های گوناگونی با ارائه «بنزین سیار» شما را از ماندن در مسیر نجات می‌دهند. اما این کمک این‌بار با دریافت هزینه‌ای هنگفت انجام می‌شود.

■ ماجرای صف‌های طولانی بنزین

ماجرای غیرفعال شدن پمپ بنزین‌ها از صبح روز دوشنبه ۲۷ آذر شروع شد. خبرنگار صمت بعد از انتشار نخستین خبر به‌سراغ پمپ بنزینی واقع در خیابان میرزای‌شیرازی رفت؛ جایگاه سوختی که همیشه در ساعات ابتدایی روز شلوغ بود، حال خالی از خودرو است و تنها در گوشه‌ای ۲ موتورسوار متعجب از اینکه بنزین در پمپ بنزین نیست، هاج‌وواج به اطراف نگاه می‌کنند. هنگامی که جزئیات ماجرا را از متصدی جویا شدیم، به این موضوع رسیدیم که سامانه‌های سوختی هک شده است. متاسفانه باوجود هزار و یک وعده پس از آبان ۱۴۰۰ باز هم شاهد هک سیستم سوخت‌رسانی بودیم. در ادامه، با خبر شروع به کار پمپ‌بنزین‌ها صف‌های طولانی در جایگاه‌های سوخت تشکیل شد، اما با یک تفاوت بزرگ، جایگاه‌ها امکان ارائه بنزین با کارت سوخت را نداشتند و مردم به‌اجبار باید با نرخ آزاد بنزین تهیه می‌کردند.

■ ظهور دلالان بنزین

به یک ساعت هم نرسید که کلمه «بنزین» به یکی از داغ‌ترین کلیدواژه‌ها در موتور جست‌وجوگر گوگل تبدیل شد. نکته قابل‌توجه اینجاست که با کمی جست‌وجو به یکی از کلمات داغ دیگر رسیدیم؛ آن هم فقط با اضافه شدن یک پسوند، «سیار»! فروش «بنزین‌سیار» راهکاری برای جلوگیری از چالش بی‌بنزینی در مسیر یا حتی در پارکینگ خانه شما است که این بار با ابعادی جدید ظاهر شده است.

البته در تماس خبرنگار صمت با فعالان رسمی این حوزه، مشخص شد که این شرکت‌ها از عرضه بنزین سیار در شرایط بحرانی روزهای اخیر خودداری می‌کنند. اما برخی دیگر از شرکت‌ها به‌نوعی از آب گل‌آلود ماهی گرفتند. برای بررسی بیشتر شرایط ارسال سوخت با شرکت‌هایی که این کار را به‌صورت غیرقانونی انجام می‌دهند، تماس گرفتیم. در نخستین تماس، شرکت موردنظر گفت که ۱۰ لیتر بنزین را در تهران به نرخ ۳۵۰هزار تومان با هزینه ایاب و ذهاب ارسال می‌کند. بنزین به‌صورت گالنی ارسال می‌شود و خبری از خودروهای مخصوص حمل بنزین با پمپ نیست. شرکت بعدی هم ۱۰ لیتر بنزین را با نرخ ۲۵۰ هزار تومان می‌فروخت.

■ بنزین سیار لیتری چند؟

باوجود اینکه مردم در دریافت بنزین آزاد کمابیش با مشکلاتی مواجه بودند، این شرکت‌ها بنزین را به نرخ لیتری بین ۲۵ الی ۳۵ هزار تومان به‌فروش می‌رساندند. این در حالی است که بنزین آزاد نرخ ۳ هزار تومانی دارد و شرکت‌های موردنظر سود آنچنانی به‌جیب می‌زنند. با این وجود، باید بررسی کرد که چرا پمپ‌بنزین‌های سیار اقدام به فروش سوخت با چنین نرخ‌های بالایی می‌کنند.

■ تاریخچه ایجاد پمپ‌بنزین‌های سیار

سوخت‌رسانی سیار مدت‌هاست که نه‌تنها در ایران، بلکه در جهان به یک مدل ارسال بنزین تبدیل شده است، اما این شیوه سوخت‌رسانی در جهان تا پیش از اواخر دهه ۹۰ شیوه‌ای مرسوم نبود. به‌طورکلی تحویل بنزین در محل توسط جایگاه سوخت سیار در سال ۲۰۰۸ تاسیس شد. این ایده با هدف کاهش هزینه‌های عملیاتی ایجاد شد، بدین‌صورت که به‌جای آوردن تجهیزات در محل سوخت‌گیری، سوخت به محل تجهیزات آورده شود. در ایران نیز شرکت پیدو به‌عنوان یکی از پیشگامان این حوزه برای نخستین‌بار کار سوخت‌رسانی سیار را شروع کرد. امروزه نیز مشتریان از این روش سوخت‌رسانی استفاده می‌کنند تا در مصرف سوخت و هزینه صرفه‌جویی کنند. ناگفته نماند که صرفه‌جویی در هزینه مرتبط با مسئولیت ناشی از عدم‌نیاز به توزیع سوخت توسط رانندگان و نگرانی درباره ظرفیت ذخیره‌سازی وجود دارد. هر کشوری با در نظر گرفتن استانداردهای جامع اقدام به صدور مجوز جایگاه سوخت سیار می‌کند. در ایران نیز با رعایت همین استانداردها، شرایط اخذ مجوز جایگاه سوخت سیار مشخص شده است. جایگاه سوخت سیار یا به‌اصطلاح پمپ بنزین سیار، در دسته کسب‌وکارهای خرده‌فروشی قرار می‌گیرد. متقاضی ایجاد پمپ‌بنزین سیار باید به معاونت بازرگانی پخش فرآورده نفتی منطقه مراجعه کند و فرم‌های لازم را پر و مدارک را به این معاونت ارائه دهد. بعد از بررسی این مدارک و طی کردن مراحل لازم، مجوز ایجاد پمپ‌بنزین سیار به فرد موردنظر داده می‌شود.

■ چه زمانی سوخت‌رسانی سیار ارزش دارد؟

اینکه سوخت‌رسانی سیار و ارزشمندی آن در حال افزایش است، بر هیچ‌کس پوشیده نیست. در شرایط عادی ممکن است خودروهایی به‌دلیل اتمام سوخت نیاز به بنزین سیار داشته باشند که در چنین شرایطی کار شرکت‌های ارائه‌دهنده این خدمات بسیار ارزشمند می‌شود، اما بعد دیگری که می‌تواند به بحث سوخت‌رسانی سیار اهمیت داد، در شرایطی است که مانند اتفاقات اخیر، پمپ‌بنزین‌ها با چالش‌هایی در ارائه خدمات مواجه شوند. در این شرایط نیز، پمپ‌بنزین‌های سیار می‌توانند نقش مهمی در مدیریت این بحران و کاهش ترافیک‌های ایجادشده در جایگاه‌های سوخت داشته باشند.

سخن پایانی

ایجاد اختلال در پمپ بنزین‌ها بازار فروش بنزین سیار را داغ کرده است. شغلی که در شرایط اضطراری می‌تواند نجات‌دهنده بسیاری از صاحبان خودرو باشد، اما حال به شیوه‌ای برای گرانفروشی بنزین تبدیل شده است. انتظار می‌رود نظارت بیشتری روی نحوه قیمت‌گذاری بنزین توسط این شرکت‌ها انجام گیرد، چراکه عرضه سوخت با نرخ نزدیک به ۱۰ برابر نرخ آزاد عرضه‌شده کاملا دور از ذهن است. ذکر این نکته نیز لازم است که خبرنگار صمت پیگیری‌هایی را از اتحادیه جایگاهداران سوخت بابت شیوه عرضه و قیمت‌گذاری بنزین سیار انجام داد، اما به نتیجه‌ای نرسید. بر همین اساس، روزنامه صمت آماده دریافت و انتشار هرگونه نظر مسئولان و کارشناسان مربوطه است.

طرح مونوریل و تراموا در دست بررسی است

وزیر کشور، از انعقاد قراردادهای اولیه اتوبوسرانی ۲ شرکت خبر داد و گفت: شهر کرج پس از تهران، نخستین شهری خواهد بود که اتوبوس برقی در آن به کار گرفته خواهد شد. به‌گزارش ایرنا از مرکز اطلاع‌رسانی وزارت کشور، احمد وحیدی روز سه‌شنبه در همایش روز ملی حمل‌ونقل شهرداری‌های سراسر کشور با تاکید بر دستاوردهای سال‌های اخیر در حوزه حمل‌ونقل عمومی افزود: شهرداری‌ها اصلاح، بازسازی و نوسازی ناوگان حمل‌ونقل عمومی را در اولویت تکالیف خود قرار داده‌اند.

وی با تاکید بر وجوه متعدد حوزه حمل‌ونقل از جمله تامین نیازها و خواست مردم، ایمنی و امنیت، سازگاری با محیط‌زیست و در نهایت فراهم کردن آسایش و رفاه مردم اظهار کرد: باوجود تلاش‌هایی که در سال‌های اخیر انجام شده است، ناوگان حمل‌ونقل درون‌شهری فرسوده است و هنوز پاسخگوی نیازهای مردم نیست. وحیدی اضافه کرد: علاوه بر انواع روش‌های حمل‌ونقل موجود، روش‌های دیگری همچون مونوریل و تراموا نیز در دستور کار قرار دارد و طبق آن، در ۵ شهر طرح‌های تراموا و در ۲ شهر طرح‌های منوریل در دست بررسی است.

وزیر کشور تاکید کرد: برقی شدن حمل‌ونقل، فصل جدیدی را در این حوزه به‌ویژه در کلانشهرها که برخی هم دچار آلودگی محیط‌زیستی هستند، رقم زده است. در گذشته بحث گرانی برقی‌سازی ناوگان حمل‌ونقل مطرح بود، اما اکنون باتوجه به آثار سوء محیط‌زیستی سوخت‌های فسیلی، ضرورت این اقدام بیشتر شده است. وی با ارائه آماری از برقی‌سازی ناوگان حمل‌ونقل عمومی، یادآور شد: در موضوع تاکسیرانی باید زمینه سرمایه‌گذاری و تامین تسهیلات برای بخش خصوصی مهیا شود تا بتوانند به برقی‌سازی این حوزه بپردازند. وحیدی اظهار کرد: در اتوبوسرانی قراردادهای اولیه با ۲ شرکت منعقد شده است و شهر کرج پس از تهران، نخستین شهری خواهد بود که اتوبوس برقی در آن به کار گرفته خواهد شد. وزیر کشور افزود: پیش‌بینی شده است که ۲۰۰ هزار موتورسیکلت برقی، ۵۰ هزار تاکسی برقی و ۱۰ هزار اتوبوس برقی بین شهرداری‌های کشور توزیع شوند. وی با تقدیر از مساعدت‌های وزیر صمت تاکید کرد: خودروسازهای داخلی در تولید وسایل حمل‌ونقل برقی باید موردحمایت قرار بگیرند.

عکس روز

گشت تعزیرات در آستانه شب یلدا

عکس: ایرنا

ویژه‌تر از خبر

تاکید دولت بر اجتناب از کسری پنهان در بودجه

رئیس سازمان برنامه و بودجه گفت: در اصلاحات لایحه بودجه سال آینده، هزینه متناسب‌سازی حقوق بازنشستگان و جداولی در رابطه با بخشی از مصارف بودجه دیده شده است. به‌گزارش ایسنا، داود منظور در یک گفت‌وگوی تلویزیونی بااشاره به رد لایحه بودجه سال آینده در مجلس، تصریح کرد: مهم‌ترین دغدغه نمایندگان، مسئله مربوط به متناسب‌سازی حقوق بازنشستگان بود، اما تاکید کردیم که هزینه‌ها و انواع پرداخت‌ها از جمله به بازنشستگان، هزینه‌های جاری، هزینه‌های مالی و ... مربوط به بخش دوم لایحه است. در اصل طبق مصوبه مجلس امسال بودجه در ۲ بخش ارائه می‌شود.

وی با بیان اینکه ایراد نمایندگان بیشتر به بخش دوم، یعنی مخارج و هزینه‌ها بود، اظهار کرد: در همان جلسه اعلام کردیم، آمادگی داریم برای متناسب‌سازی حقوق بازنشستگان منابع لازم را تامین کنیم. اصرار نمایندگان این بود که این موضوع حتما در لایحه به‌طورصریح ذکر شود و بنابراین این موضوع در لایحه دیده شد. منظور با بیان اینکه چند مورد تغییرات مختصر دیگر هم در لایحه اصلاح‌شده، انجام شده است، گفت: برای مثال، یکی از انتظارات نمایندگان این بود که هرچند مصارف را در این قسمت ندیدیم، فروض مربوط به مصارف بودجه که مبنای تنظیم بخش دوم است، دیده شود. در این رابطه، جداولی شامل موضوعاتی مثل متوسط رشد حقوق کارکنان و بازنشستگان، سایر هزینه‌های جاری، حق عائله‌مندی، حق اولاد، هزینه‌های مالی اوراق منتشرشده در سال‌های قبل، ردیف‌های درآمد هزینه‌ای، اعتبارات تملک دارایی در استان‌ها و ... به لایحه اضافه شده است. البته به‌گفته رئیس سازمان برنامه و بودجه، نمایندگان مجلس انتظارات دیگری هم داشتند؛ از جمله اینکه سیاست ارزی دولت و ناترازی انرژی در بودجه اعلام شود، اما طی مذاکرات با رئیس مجلس و رئیس کمیسیون تلفیق تاکید کردیم که این موضوعات فرابودجه‌ای است و باید در زمان دیگری خارج از بودجه به آنها بپردازیم. وی افزود: سعی کردیم در لایحه اولیه بودجه و لایحه‌ای که در روز گذشته نهایی شد، سیاست‌های کلی برنامه هفتم را لحاظ کنیم. البته باتوجه به اینکه برنامه هنوز نهایی نشده، سعی کردیم موارد مورداتفاق را لحاظ کنیم. برنامه هفتم ناظر به برخی تکالیف از جمله تامین مالی، رشد و حمایت از اشتغال و تولید، اصلاح ساختار بودجه، موضوعات مدیریت آب و کشاورزی، موضوعات مربوط به برق و انرژی، نفت و گاز، صنعت و معدن، موضوع آموزش و فرهنگ و نظام اداری است که این موارد در لایحه دیده شده است.

همچنین به‌گفته این مقام مسئول، در لایحه بودجه احکام بودجه‌ای موردنیاز برای تحقق سیاست‌های کلی برنامه هفتم در سال اول برنامه وجود دارد. منظور در پایان گفت: همچنین، در تنظیم بخش اول لایحه تلاش کردیم که بهبود در تراز عملیاتی ایجاد شود، سهم درآمدهای پایدار دولت افزایش یابد، از کسری بودجه پنهان اجتناب و برآوردها از منابع، بسیار با دقت انجام شود.

تولید و فروش شرکت‌های صنعتی ۸ درصد کاهش یافت

نبض کُند صنعت در آبان

عکس: آیدا فریدی

براســاس گزارش بازوی پژوهشــی مجلس از پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران طی ســه ماه منتهی به آبان ۱۴۰۲، رشد میانگین متحرک سه‌ماهه شاخص تولید کاهش ۳.۶ درصدی و شاخص فروش آن کاهش ۶.۲ درصدی را نشان می‌دهد. تحلیل روند رشد بخش صنعت از جنبه‌های مختلف، عاملــی کلیــدی در تحلیل‌های خــرد و کلان اقتصادی و یکی از ارکان تصمیم‌گیری در حوزه اقتصاد اســت. شــاخص تولیــد بخش صنعت به‌دلیل تأثیر نوســانات سطح فعالیت صنعت بر بخش‌های دیگر اقتصاد، به‌عنوان یک شــاخص مهم اقتصادی کوتاه‌مدت مورداستفاده قرار می‌گیرد. مرکز پژوهش‌های مجلس به‌صورت ماهانه شاخص تولید، فروش و قیمت شرکت‌های بورسی را محاسبه می‌کند. اهمیت این شاخص به‌روز، برای اقتصاد ایران که تحولات زیادی دارد بیشتر خواهد بود، زیرا بازخورد شوک‌های واردشده به اقتصاد ایران و واکنش‌های سیاست‌گذاران باید در تواتر کمتر از فصل مورد رصد قرار گیرد. این در حالی است که آمار رسمی بخش حقیقی به‌صورت فصلی و با تاخیر ارائه می‌شود.

شاخص تولید و فروش به تفکیک رشته فعالیت‌های صنعتی بورس

به گزارش مهر، در آبان ۱۴۰۲ نسبت به ماه مشابه سال قبل، از بین ۱۵ رشــته فعالیت صنعتی بورسی در شاخص تولید، ۹ رشته فعالیت افزایش و ۶ رشــته فعالیت کاهش داشته‌اند. رشــته فعالیت‌های دارو، لاستیک و پلاســتیک و سایر کانی غیرفلزی، بیشــترین افزایش در شاخص تولید و رشــته فعالیت‌های خودرو و قطعات، شــیمیایی جــز دارو، چوب و کاغذ بیشترین کاهش را در شاخص تولید تجربه کرده‌اند.

همچنین در این ماه نســبت به ماه مشابه ســال قبل، از بین ۱۵ رشته فعالیت صنعتی بورســی ۵ رشته فعالیت افزایش در شاخص فروش و ۱۰ رشته فعالیت کاهش در شاخص فروش را تجربه کرده‌اند.

رشته فعالیت‌های لاستیک و پلاستیک، کاشی و سرامیک و سایر کانی غیرفلزی، بیشــترین افزایش را در شــاخص فروش و رشــته فعالیت‌های خودرو و قطعات، محصولات فلزی جز ماشین‌آلات و تجهیزات و شیمیایی جز دارو بیشترین کاهش را در شاخص فروش تجربه کرده‌اند.

در آبان ۱۴۰۲ نســبت به ماه قبل، رشته فعالیت‌های محصولات فلزی به جز ماشــین‌آلات و تجهیزات، خودرو و قطعات و کاشی و سرامیک، در شــاخص تولید افزایش داشته‌اند و رشــته فعالیت‌های شیمیایی جز دارو، فلزات پایه و چوب و کاغذ کاهش را ثبت کرده‌اند. همچنین در شــاخص فروش رشته فعالیت‌های خودرو و قطعات، لاستیک و پلاستیک و کاشی و سرامیک افزایش و رشته فعالیت‌های شیمیایی جز دارو، محصولات فلزی جز ماشین‌آلات و تجهیزات و تجهیزات برقی کاهش داشته‌اند.

در آبان ۱۴۰۲ نســبت به ماه مشابه ســال قبل شاخص تولید و فروش رشــته فعالیت خودرو و قطعات کاهش ۲۸.۳ و ۲۲.۴ درصدی و نســبت به ماه قبل افزایش ۵.۳ و ۲۴.۲ درصدی داشــته است. همچنین شاخص تولید و فروش رشــته فعالیت شــیمیایی به جز دارو نسبت به ماه مشابه ســال قبل کاهش ۱۸ و ۸.۵ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۲۳.۱ و ۱۰.۳ درصدی داشته است.

طی آبان ۱۴۰۲ نسبت به ماه مشابه سال قبل رشته فعالیت‌های لاستیک و پلاســتیک، کاشی و سرامیک و سایر کانی غیرفلزی بیشــترین سهم را در افزایش شاخص تولید و رشــته فعالیت‌های خودرو و قطعات، شیمیایی جز دارو و کاشــی و سرامیک بیشترین سهم را در کاهش شاخص تولید داشته‌اند. رشــته فعالیت‌های کاشی و ســرامیک، لاستیک و پلاستیک و سایر کانی غیرفلزی هم بیشــترین ســهم را در افزایش شاخص فروش نسبت به ماه مشابه سال قبل و رشــته فعالیت‌های خودرو و قطعات، محصولات فلزی جز ماشین‌آلات و تجهیزات و تجهیزات برقی بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش داشته‌اند.

طــی آبان ۱۴۰۲ نســبت به ماه قبل، رشــته فعالیت‌هــای محصولات فلزی جز ماشــین‌آلات و تجهیزات، کاشی و سرامیک و خودرو و قطعات بیشترین سهم را در افزایش شاخص تولید و رشته فعالیت‌های شیمیایی جز دارو، فلزات پایه و کک و پالایش بیشترین سهم را در کاهش شاخص تولید داشته‌اند.

همچنین رشــته فعالیت‌های لاستیک و پلاســتیک، کاشی و سرامیک و خودرو و قطعات، بیشــترین ســهم را در افزایش شاخص فروش و رشته فعالیت‌های شــیمیایی جز دارو، تجهیزات برقــی و محصولات فلزی جز ماشین‌آلات و تجهیزات، بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش ثبت کرده‌اند.

▣ شاخص‌های تولید و فروش رشته فعالیت شیمیایی جز دارو

در آبان ۱۴۰۲ شاخص تولید رشته فعالیت شیمیایی جز دارو بر مبنای شــرکت‌های بورســی نسبت به ماه مشــابه سال قبل کاهش ۱۸ درصدی و نســبت به ماه قبل کاهش ۲۳.۱ درصدی داشــته است. همچنین شــاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۸.۵ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۱۰.۳ درصدی داشــته است. نســبت به ماه قبل تنها شاخص تولید و فروش زیربخش متانول افزایش یافته اســت. همچنین نسبت به ماه مشابه ســال قبل تنها شاخص تولید و فروش زیربخش‌های کودها و ترکیبات نیتروژن‌دار و متانول افزایش یافته است.

▣ شاخص‌های تولید و فروش رشته فعالیت فلزات پایه

در آبــان ۱۴۰۲، شــاخص تولید رشــته فعالیت فلــزات پایه برمبنای شــرکت‌های بورســی، نسبت به ماه مشــابه سال قبل افزایش ۰.۶ درصدی و نســبت به ماه قبل کاهش ۵.۵ درصدی داشته اســت. در مقابل شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه ســال قبــل کاهش ۷.۵ درصدی و نســبت به مــاه قبل کاهش ۲.۹ درصدی داشته اســت. همچنین نسبت به ماه قبل کاهش شــاخص تولید و فروش زیربخش‌های ورق و پروفیل به کاهش شــاخص تولید و فروش منجر شــده اســت. علاوه بر آن، نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش شــاخص فروش زیربخش‌های اصلی ســبب کاهش شاخص فروش شده است.

▣ شــاخص‌های تولید و فروش رشــته فعالیت غذایی و آشــامیدنی به جز قند و شکر

در آبان ۱۴۰۲، شــاخص تولید رشته فعالیت غذایی و آشامیدنی به جز قند و شــکر بر مبنای شــرکت‌های بورسی، نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۲.۱ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۴ درصدی داشته است. همچنین شــاخص فروش آن نســبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۴.۴ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۸.۱ درصدی داشته است. نسبت به ماه قبل تنها شــاخص تولید زیر بخش روغنی‌ها افزایش یافته و نســبت به ماه مشــابه ســال قبل شــاخص تولید و فروش زیر بخش‌های کیک و بیسکویت و لبنیات کاهش یافته است.

▣ شاخص‌های تولید و فروش رشته فعالیت دارو

در آبان ماه سال ۱۴۰۲ شاخص تولید رشته فعالیت دارو بر مبنای شــرکت‌های بورســی نســبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۹.۷ درصدی و نســبت به ماه قبل افزایش ۴.۳ درصدی داشته اســت. همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۵.۸ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۵.۲ درصدی داشته است.

نســبت به مــاه قبل شــاخص فروش تمام زیــر بخش‌ها افزایش یافته و تنها شاخص تولید شربت و سوسپانسیون و سایر کاهش یافته است. همچنین نسبت به ماه مشابه سال قبل تنها شاخص تولید و فروش زیر بخش قرص و کپسول کاهش یافته است.

▣ شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی

در آبــان مــاه ســال ۱۴۰۲، نــرخ رشــد ماهانــه قیمت فعالیت‌های صنعتی بورســی کاهش منفی ۰.۵ درصدی را ثبت کرده است. رشد نقطه‌به‌نقطه هم با افزایش ۰.۵ واحد درصدی نســبت به ماه قبل به ۲۴.۵ درصد رســیده است.

> رشد میانگین متحرک سه‌ماهه شاخص تولید، کاهش ۳.۶ درصدی و شاخص فروش آن، کاهش ۶.۲ درصدی را نشان می‌دهد

میانگین ســالانه شاخص قیمت نیز در آبان سال ۱۴۰۲ به روند یک سال اخیر خود ادامه داده و با ۳ واحد درصد کاهش نســبت به ماه قبل ۲۳.۴ درصد افزایش نشــان می‌دهد. بررسی شــاخص قیمت رشته فعالیت‌های بورسی نشان می‌دهد که در آبان سال ۱۴۰۲، رشته فعالیت‌های لاستیک و پلاســتیک و محصولات فلزی جز ماشین‌آلات و تجهیزات بالاترین نرخ رشــد ماهانه و رشــته فعالیت‌های فلزات پایه و سیمان بالاترین نرخ رشد نقطه‌به‌نقطه را تجربه کرده‌اند. رشته فعالیت دارو در آبان، نرخ رشد ماهانه مثبت ۲.۲ درصدی داشــته است. رشــد نقطه‌به‌نقطه رشته فعالیت دارو نسبت به ماه پیش کاهش یافته و به ۲۷ درصد رسیده و میانگین سالانه قیمت نیز ۵۳ درصد افزایش یافته است.

یکی از رشــته فعالیت‌های دیگری که در ماه‌های ابتدایی ســال ۱۴۰۱ مشمول حذف ارز ترجیحی شد، رشته فعالیت غذایی و آشامیدنی جز قند و شکر بود. بررسی روند قیمت‌ها در این رشته فعالیت هم بعد از گذشت چند ماه از اعمال این سیاســت جالب توجه اســت. با حذف ارز ترجیحی مواد اولیه رشــته فعالیت غذایی و آشامیدنی جز قند و شکر، رشد ماهانه شاخص قیمت این رشــته فعالیت در اردیبهشت و خرداد سال ۱۴۰۱ به حدود ۴۵ و ۵۰ درصد رســید، اما در ماه‌های بعد و پس از تخلیه اثر این شوک به شدت کاهش یافت. همچنین پس از افزایش در ماه‌های اخیر، در آبان ماه رشــد ماهانه مثبت ۰.۵ درصدی داشته است. به‌طور مشابه رشد نقطه‌به‌نقطه شــاخص قیمت در این رشته فعالیت هم کاهشی شده و در آبان ماه به ۱۱ درصد رســیده است. میانگین سالانه قیمت در این رشته فعالیت از فروردین‌ماه نزولی بوده و به ۴۱ درصد رسیده است.

▣ شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی

در آبان ۱۴۰۲، شــاخص تولید شرکت‌های معدنی بورسی نسبت به ماه مشــابه ســال قبل با کاهش ۲ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۶.۷ درصدی مواجه شــده است. همچنین شاخص فروش شرکت‌های معدنی بورســی نسبت به ماه مشابه ســال قبل با کاهش ۱۷.۸ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۱.۵ درصدی مواجه شــده اســت. نسبت به ماه قبل تنها شاخص تولید و فروش زیر بخش گندله افزایش یافته است. همچنین نســبت به ماه مشــابه سال قبل، شــاخص تولید زیر بخش گندله و سایر کاهش یافته است.

گام‌های مهم هلدینگ «ومعادن» برای ورود به حوزه اکتشاف و اجرای پروژه‌های معدنی در نقاط مختلف کشور

شرکت ســرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات (ومعادن) از دو ســال قبل برنامه‌ریــزی و اقدامات لازم برای ورود به حوزه اکتشاف و اجرای پروژه‌های معدنی و صنایع معدنی را به‌صورت جدی‌تر از گذشته آغاز نموده است.

مهندس امین صفری، معاون توســعه معــادن و صنایع معدنی شــرکت سرمایه‌گذاری توســعه معادن و فلزات در تشــریح عملکرد شــرکت، برنامه‌های توســعه‌ای و میزان پیشــرفت آنهــا، نحــوه اداره هلدینگ‌ها، لــزوم توجه به استخراج و استحصال عناصر نادر خاکی و...، ضمن اعلام مطلب فوق گفت: هلدینگ ومعادن با همین اســتراتژی، معاونت توســعه معادن و صنایع معدنی در هلدینگ را تشکیل و اقداماتی نظیر موارد ذیل را دنبال می‌کند:

* تعریــف طــرح جامع اکتشــافات در معادن غرب کشــور و صبانور و مدیریــت و اجرای طرح تا حصول نتیجه که منتج به افزایش چند برابری سنگ‌آهن تا حدود ۲۰۰ میلیون تن گردید.

* برنامه‌ریزی و مشارکت در طرح‌های معدنی بزرگ کشور از جمله مس جانجا که با ابتکار معاونت معدنی هلدینگ کنسرسیوم مورد نظر تشکیل و متعاقباً پس از تشکیل شرکت پروژه، اقدامات اجرایی در معدن آغاز شد به‌طــوری که هم‌اکنون علاوه بر انجام طراحی‌های لازم عملیات معدنی با حجم قابل ملاحظه آغاز شــده و به زودی پیمانکار EPC احداث کارخانه تغلیظ ۱۳۰ هزار تنی کنســانتره مس نیز انتخاب و شروع به کار خواهد کرد.

* تعریف طرح‌های اقتصادی و ظرفیت‌ســازی متناسب با دارایی‌هــا از جمله کنســانتره دو میلیــون تنی گلالی و دو میلیون تنی شــهرک در غرب کشور که پیمانکار در سایت مســتقر اســت و مطالعات طراحی تفصیلی در مراحل آخر قرار دارد و هم‌چنین ارزیابی و مطالعات امکان‌سنجی برای افزایش تولید کنسانتره در صبانور تا بیش از ۵ میلیون تن.

* اصلاح طرح‌های تعریف شده قبلی و بهبود آنها متناسب با ظرفیت‌ها و پتانسیل‌های موجود از جمله فروسیلیکومنگنز در شیروان.

* تشکیل شرکت اکتشافی به منظور مشارکت در محدوده‌های اکتشافی به نام یاقوت توســعه معادن و فلــزات و انجام خدمات مورد نیاز در حوزه اکتشافی.

* تشــکیل شرکت خدمات اکتشافی به نام شرکت اکتشافی تجلی صبا به منظور ارائه خدمات اکتشافی به شرکت‌های گروه.

* خرید ۱۱ دســتگاه حفاری مغزه‌گیری با عمق ۱۵۰۰ و ۲۰۰۰ متر و تامین اپراتورهای حفاری.

* بررسی محدوده‌های معدنی برون‌مرزی به منظور تامین خوراک

* بررســی معادن راکد و متوقف کشــور و بررســی امکان مشــارکت و راه‌اندازی مجدد آنها از جمله سنگ‌آهن صاحب سقز و زغال‌سنگ گلندرود

* بررســی محدوده‌های اکتشــافی متوقف و راکد به منظور مشارکت از جمله چندین محدوده در استان‌های سیستان‌وبلوچستان و خراسان‌جنوبی

وی در پاســخ به این سوال که شرکت توسعه معادن و فلزات در زمینه عناصــر نادر خاکی تاکنــون چه فعالیت‌هایی داشــته، افزود: در خصوص عناصر نادر خاکی متاسفانه از لحاظ عیار در این حوزه کشور غنی نیست و عیاری که وجود دارد عمدتا از نرم جهانی فاصله دارد، لیکن این موضوع به ویژه در خصوص لیتیوم از طریق شرکت تجلی با توجه به محدوده‌هایی که در اختیار دارند، درحال انجام مطالعات اولیه اســت و قاعدتا به عنوان یک موضــوع قابل حصول نمی‌توان آن را مطرح نمود و نیازمند مطالعات کامل است.

معاون توســعه معادن و صنایع معدنی شــرکت ســرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات معتقد است در حوزه عناصر نادر خاکی باید از شعارزدگی فاصله گرفت و در مقطع کنونی بایستی صرفاً مطالعات اکتشافی به‌صورت جدی‌تر دنبال شود.

صفری درخصوص فضای کسب‌وکار در حوزه اکتشاف نیز گفت: در این زمینه مواردی قابل ذکر اســت که از آن جمله می‌توان به نکات زیر اشاره کرد: بخش‌های مهمی از قوانین موجود به‌طور کامل اجرایی نمی‌شود که می‌تواند تحولی شگرف در حوزه اکتشاف ایجاد کند.

وی گفــت: مــاده ۵ قانــون معادن ظرفیت بســیار مناســب و حتی به نوعی الزام به واگذاری محدوده‌های اکتشــافی به بخش‌خصوصی است و سازمان‌های دولتی را در صورت وجود متقاضی از ورود به این بخش منع می‌کند، درحالی که هم اکنون بخش قابل ملاحظه‌ای از پهنه‌های اکتشافی مناسب کشور توسط نهادهای مختلف دولتی بلوکه است. هم‌چنین آیین نامــه اجرایی تبصــره ۲ ماده ۳ در صورت اصــلاح می‌تواند بخش بزرگی از پهنه‌های مناســب معدنی را آزادســازی و به چرخه معدن‌کاری کشور برگرداند.

معاون توســعه معادن و صنایع معدنی شــرکت ســرمایه‌گذاری توسعه معــادن و فلــزات تاکید کرد که اصلاح بند ت مــاده ۳۵ قانون رفع موانع تولید به دلیل تفاســیر متفاوت عامل و مانعی برای واگذاری محدوده‌های اکتشــافی به بخش‌خصوصی شــده اســت که اصلاح و شفاف‌ســازی آن می‌تواند تحول بزرگی در این راستا ایجاد کند.

به گفته صفری، از ســوی دیگر ایجاد دیتابیس اکتشــافی کشور توسط سازمان زمین‌شناسی و ایجاد دسترسی آزاد اطلاعات برای عموم نیز یکی از اصول اولیه در کشورهای پیشرفته در حوزه معدن است که از این منظر نیز نیازمند ایجاد زیرساخت و نیز تغییر دیدگاه هستیم.

معاون توسعه معادن و صنایع معدنی هلدینگ ومعادن در پایان ضرورت توجه به موضوع آموزش را یادآور شــد و تصریح کرد که آموزش نیروهای متخصص حوزه اکتشاف و معدن از طریق ارتباط با متخصصان بین‌المللی و انتقال دانش و تجربه یکی از نکات تقریبا فراموش شده این حوزه است که از ضروریات این حوزه به شمار می‌رود.

نوبت اول

سازمان خصوصی سازی
IRANIAN PRIVATIZATION ORGANIZATION

«خلاصه آگهی عرضه عمومی سهام»

سازمان خصوصی‌سازی در نظر دارد به استناد قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسي، مصوبه هیئت واگذاری و سایر قوانین و مقررات مربوطه، سهام مشمول واگذاری در شرکتهای به‌شرح جدول زیر را با رعایت «دستورالعمل اجرایی روش انتخاب مشتریان راهبردی (استراتژیک) و احراز و پایش اهلیت مدیریتی در واگذاری‌ها» و از طریق مزایده عرضه و واگذار نماید.

ردیف	نام‌شرکت	سهام قابل عرضه				ارزش پایه کل (ریال)	شرایط تسویه ثمن معامله			مهلت واریز سپرده و تحویل پاکت‌های مزایده	تاریخ جلسه مزایده
		بلوکي	ترجیحي	جمع	درصد		میزان حصه نقدی	مدت اقساط (سال)	فاصله اقساط (ماه)		
۱	ساختمانی و تأسیساتی ساراتل ایران	۱۴/۲۵۰	۷۵۰	۱۵/۰۰۰	۱۰۰	۳۶۸/۵۷۵/۰۰۵/۰۰۰	٪ ۵۰	۲	۶	۱۴۰۲/۱۰/۱۸	۱۴۰۲/۱۰/۲۶
۲	ایران عشایر	۲۵۹/۸۴۹	۱۳/۶۷۶	۲۷۳/۵۲۵	۲۵	۱/۴۴۷/۵۱۰/۱۶۴/۴۵۰	٪ ۴۰	۳	۶		
۳	گوشت یزد	۱۷/۶۲۳	۹۲۷	۱۸/۵۵۰	۲۴/۷	۵۱۵/۲۰۸/۳۶۷/۸۰۰	٪ ۲۰	۳	۶		

«آگهی عرضه عمومی سهام» (نسخه تکمیلی) در پایگاه اینترنتی سازمان خصوصی‌سازی به نشانی www.ipo.ir (قسمت آگهی‌های عرضه) در دسترس می‌باشد.
متقاضیان واجد شرایط خرید سهام ترجیحی می‌توانند برای کسب اطلاع از نحوه و شرایط عرضه سهام ترجیحی، به همین نشانی مراجعه نمایند.

شناسه آگهی : ۱۶۲۴۸۰۴

م الف / ۳۶۶۵

یادداشت

نیازسنجی، نیاز همیشگی تولید

مصطفی کرمانی
فعال حوزه صنعت

نیازسنجی و به‌ویژه تحقیق و توسعه، بخش مهمی است که در تمام مراحل تولید باید از سوی تولیدکننده دنبال شود. این امر نقش زیادی در رونق صنایع و ادامه فعالیت واحدهای تولیدی دارد. در این زمینه، یکی از مهم‌ترین اقداماتی که به‌ویژه بعد از تولید و هنگام آن می‌تواند به نیازسنجی بازار کمک کند، برگزاری نمایشگاه‌های تخصصی و شرکت در آنهاست که فعالان و ذی‌نفعان گوناگون کنار هم قرار می‌گیرند. یک دسته از نمایشگاه‌ها تخصصی داخلی هستند که در این نمایشگاه‌ها از واحدهایی که در داخل فعالیت دارند، صادرکنندگان در بازارهای خارجی و فعالانی که در زنجیره تولید نقش ایفا می‌کنند برای حضور دعوت به عمل می‌آید. در این زمینه انتظار این است که دولت در معرفی و دعوت از تجار و هیات‌های خارجی نقش خود را ایفا کند و به‌عنوان نمونه، یک درصد از حقوق و عوارض گمرکی کل گمرکات کشور که باید براساس قانون در بخش تحقیق و توسعه و بازاریابی هزینه شود را به این امر اختصاص دهد. اگر دولت و وزارت صمت که متولی صنعت کشور است، همین یک درصد را پیگیری و مطالبه‌گری کند، به جرأت می‌توان گفت هزینه تحقیق و توسعه کل صنعت تامین می‌شود و تحول عظیمی برای اقتصاد کشور به‌دنبال خواهد داشت. با توجه به اینکه قرار است نیمی از بودجه سال آینده با مالیات‌ستانی تامین شود و بخش عمده این مالیات به انواع گوناگون از صنعت دریافت خواهد شد، بهتر است سایر قوانین مانند همان یک‌درصدی که باید به تحقیق و توسعه بازار اختصاص یابد نیز به معنای واقعی برای هزینه‌کرد در صنعت در اختیار وزارت صمت و سازمان توسعه تجارت قرار گیرد.

نیازسنجی برای تولیدکننده فعالیتی بسیار مهم و در عین حال پرزحمت است. این موضوع به‌ویژه در شرایط اقتصادی کنونی باید با شیوه‌های جدید و متنوع دنبال شود و تولیدکنندگان از تمام ظرفیت خود استفاده کنند تا بتوانند به رونق و رشد اقتصادی کشور کمک کنند. در این بخش، دولت باید حمایت‌های جدی‌تری از تولید داشته باشد. انتظار داریم دولت برای تسهیل حرکت تولید، ریل‌گذاری و البته از ابلاغ بخشنامه‌های خلق‌الساعه جلوگیری کند، چون برنامه‌ریزی برای تولید یک محصول براساس بازاریابی و نیازسنجی در نبود ثبات اقتصادی نتیجه‌بخش نیست.

در تحقیق و توسعه، مشکل عمده صنعت کشور تغییر ناگهانی در قوانین است که عمده‌ترین مورد آن در یکی دو سال گذشته مربوط به قوانین صادرات و رفع تعهد ارزی بوده که هزینه‌های تولید را بالا برده و تولیدکننده را با شرایط مبهمی روبه‌رو کرده است. ثبات رویکرد دولت در قبال تولید و صنعت می‌تواند مسیر را برای تولید باصرفه اقتصادی بالا هموار کند.

حضور در نمایشگاه‌های خارجی نیز می‌تواند در بحث نیازسنجی و بازاریابی کمک شایانی به تولید کند. متاسفانه به‌واسطه شرایط اقتصادی، افزایش هزینه‌ها و تحریم‌ها، به‌ویژه در چند سال اخیر، امکان حضور در این نمایشگاه‌ها بسیار محدود و کم شده است. این هم بخشی است که دولت می‌تواند به کمک تولیدکننده بیاید و راهکار مناسبی برای حضور در این رویداد بیندیشد و شرایطی فراهم کند تا از بازارهای جهانی عقب نمانیم.

متاسفانه در بازارهای هدف ضعیف هستیم که یکی از دلایل آن به تحریم‌ها برمی‌گردد که ارتباطات بانکی و مالی ما را به‌شدت تحت‌تاثیر قرار داده است. وقتی مشکلات زیاد می‌شود، تولیدکننده فعالیتش را کم می‌کند، اما اگر امنیت اقتصادی برقرار باشد، دست تولیدکننده برای توسعه فعالیت باز است و کشور از این رویکرد نفع خواهد برد. در تحقیق و توسعه بازار موضوع دیگر به عدم‌همراهی سفارتخانه‌های خارج از کشور برمی‌گردد. رایزن‌های تجاری به‌ویژه در شرایط کنونی که رقابت سخت و البته لازم است که تولید حمایت شود تا ادامه یابد، می‌توانند در نیازسنجی بازار هدف در کشورهای دیگر به تولیدکننده کمک شایانی کنند. رایزن‌های اقتصادی باید در این بخش به کمک صنعت کشور بیایند. البته به‌تازگی سازمان توسعه تجارت در چند کشور در این راستا اقدامات مثبتی انجام داده و تعداد رایزن‌های اقتصادی را افزایش داده که قطعا بر به‌دست آوردن بازارهای خارجی تاثیر خواهد داشت. در همین راستا از ایرانیان فعال در خارج می‌توانیم به‌عنوان سفیران اقتصادی با یک رویکرد مناسب بهره بگیریم.

در این میان نباید از توان و ظرفیت اینترنت، دنیای دیجیتال و اپلیکیشن‌ها و شبکه‌های گوناگون غافل بود. در این زمینه تولیدکنندگان به‌خوبی در حال بهره‌گیری از شرایط هستند و البته در مقابل شاهد مانعی به‌عنوان فیلترینگ از سوی دولت هستیم که شاید بهتر باشد دولت در این زمینه برای کسانی که فعالیت‌های تولیدی و صادراتی دارند و نیازمند برقراری ارتباطات هستند امتیازاتی در نظر بگیرد و به‌عنوان نمونه، فیلترینگ شامل حال آنها نشود می‌تواند به تولید کمک کند.

تولیدکنندگان و دولت در ارتباط متقابل با هم می‌توانند به بهترین نحو نیازها را سنجیده و به ایجاد بازار رقابتی محصولات تولید داخل کمک کنند. وظیفه تولیدکننده تولید مناسب و باکیفیت بالا وظیفه دولت، ریل‌گذاری مناسب و برقراری ثبات و امنیت اقتصادی است.

کارشناس صنعت خودرو در گفت‌وگو با صمت:

تا دیر نشده، صنعت خودرو را جدی بگیرید

شهناز صفایی
editor@smtnews.ir

پژوهش در روند توسعه و رونق هر صنعتی و از جمله صنعت خودرو، تاثیر بسیاری دارد. با پیشرفت فناوری و تغییر در نیازهای مشتریان، شرکت‌های خودروساز باید براساس پژوهش‌های جدید به‌دنبال تولید خودروهای با کارآیی بالاتر و هوشمند باشند. پژوهش در صنعت خودرو می‌تواند به بهبود راندمان خودرو، کاهش آلایندگی هوا، افزایش امنیت و راحتی مسافران و بهبود سیستم‌های ناوبری و سیستم‌های ارتباطی خودرو کمک کند و منجر به بهبود فرآیندهای تولید، کاهش هزینه‌ها و افزایش سودآوری شرکت‌های خودروساز شود. در کل، پژوهش در صنعت خودرو به‌عنوان یک عامل مهم در بهبود کیفیت و رقابت‌پذیری این صنعت، بسیار تاثیرگذار است. صمت با توجه به نیاز صنعت خودرو کشورمان به تحولات پژوهش‌محورانه و به بهانه هفته پژوهش با امیرحسن کاکایی، عضو هیات علمی دانشگاه علم و صنعت گفت‌وگویی داشته که در ادامه می‌خوانید.

عکس: آیدا فریدی

در ابتدا به‌واسطه اینکه در یک مجموعه علمی و دانشگاهی هستید و سال‌هاست در صنعت خودرو فعالیت دارید، درباره فرصت‌ها و چالش‌های پژوهش در این صنعت برای ما بگویید؟

هفته گذشته، هفته پژوهش بود و دانشگاهی که من افتخار همکاری در آن به‌عنوان عضو هیات علمی را دارم، رتبه‌های اول پژوهشی را در سال گذشته درو کرد و ما خیلی خوشحال بودیم و هستیم. ما در تولید انواع مقاله و پایان‌نامه و حرف‌های خوب علمی، اول هستیم. باید خوشحال باشیم، اما همچنان شخصا احساس خوبی ندارم. به خصوص خودم که سال‌هاست در صنعت خودرو رفته‌ام که جاده‌صاف‌کن کارهای پژوهشی و توسعه‌ای و به خصوص توسعه فناوری شوم. راستش را به شما بگویم در این مسیر دستاوردم در حد صفر بوده است. جالب است بدانید بیست‌وپنج سال پیش وقتی مد نبود، من شرکت دانش‌پایه‌ای داشتم که چند دستگاه را با فناوری پیشرفته آن زمان از صفر ساختیم. البته آن موقع سوادش را نداشتیم که باید از نوآوری خود حفاظت کنیم. نمی‌دانستیم که چقدر پول مهم‌تر از دانش است و متوجه نبودیم وجود یک حسابدار حرفه‌ای مهم‌تر از چند دانشجوی زبده دکترای دانشگاه صنعتی شریف در مسیر موفقیت یک شرکت است. البته تا آنجا که اطلاع دارم، در آن زمان رقبای بزرگی داشتیم که تقریبا الان هیچ خبری از اکثر آنها نیست. هر کس هم که مانده، عملا تولیدکننده شده و از توسعه دانش و فناوری نتوانسته بقای خود را تضمین کند.

بارها توضیح داده‌ام که نظام تجاری و حکمرانی اقتصادی ما که در سایه نظام حکمرانی سیاسی ما قرار گرفته، به‌شدت دلال‌پرور است. این موضوعی است که نمی‌توان آن را نادیده گرفت و به وضوح قابل مشاهده است. نمونه اخیر را در جریان چای دبش و داستان اختلاس و... آن می‌بینید. بگذریم. نمی‌خواهم با گفتن از اتفاق‌هایی که نباید می‌افتاد، اما متاسفانه اتفاق افتاده، داغ دلتان را تازه کنم. هر چند نمی‌دانیم دقیقا حجم فساد در جریان چای دبش چقدر بوده، اما فارغ از حجم و عمق آن، دو چیز کاملا قطعی به نظر می‌رسد و آن اینکه فسادی رخ داده و این فساد در جریان تجارت و بهتر است بگوییم در جریان دلالی رخ داده است و نه تولید. شخصا مطمئنم اگر روزی هم در تولید دیدید که فسادی رخ داده بدانید که مربوط به بخش دلالی بوده است. این موضوع به‌ویژه در بخش مربوط به اختلاف قیمت‌ها و در رأس آنها اختلاف قیمت ارز، قابل رخ دادن است. تا اینجای کار، صنعت خودرو با صنایع دیگر کاملا دارای درد مشترک است.

اما یک‌چیز مهم در صنعت خودرو وجود دارد که خیلی با دیگر صنایع متفاوت است و آن شبکه تامین صنعت خودرو است. صنعت خودرو که مجموعه‌ای از شبکه تامین و توزیع در کنار خودروساز است، کاری است جمعی و شبکه‌ای و نوآوری و پژوهش در آن در یک زیست‌بوم چندلایه‌ای چندبعدی چند مرحله جلو می‌رود.

کمی درباره الزامات توسعه نوآوری و پژوهش در محیط‌های زیست‌بومی برای ما بگویید.

جزء اولین الزامات توسعه در محیط‌های زیست‌بومی به رسمیت شناختن مالکیت فکری و معنوی است که اصل اول به‌شمار می‌رود. وقتی در یک صنعت از هر نوعی که باشد، کپی‌کاری، مونتاژکاری و حتی واردات، می‌شود مایه افتخار، صحبت از مالکیت معنوی و فکری و داشتن چارچوب‌هایی برای آن، بی‌معنی است. در چنین صنعتی هیچ‌وقت بحث نوآوری مبتنی بر پژوهش و دانش اصولا مزیت ایجاد نمی‌کند و مزیت در واردات نوآوری و حتی خود قطعات و حتی مجموعه‌ها و نهایتا خودرو خواهد بود. چیزی که امروز شاهد آن هستیم و دارد رخ می‌دهد، اوج همین مسیر است که من همیشه پیش‌بینی کرده‌ام؛ یعنی نهایت این مسیر به اینجا می‌رسد که وقتی در بازارهای جهانی می‌توانیم به‌راحتی خرید کنیم، اصولا چرا در داخل کشور محصولی را تولید کنیم؛ بهتر است برویم و با ارز نفت و گاز، خودرو خوب و باکیفیت وارد کنیم و راحت کیف آن را ببریم. در چنین شرایطی است که وکیل مجلس به رفع موانع واردات افتخار می‌کند و معاون وزیر صنعت از فتوحاتش در این سخن‌سرایی می‌کند. وقتی توسعه از درون اجتماع بیرون نمی‌آید و مبتنی بر دلارهای نفتی و معدنی است، خودبه‌خود دولت که پیشرفت نمی‌کند، هیچ، مردم هم همیشه منتظر دهان دولتمردان خواهند ماند تا ببینند از رانت این ارزهای زمین آورده (برعکس بادآورده) چگونه و در کجا می‌توانند بهره و سودی ببرند. در چنین وضعیتی عامه مردم نه‌تنها از زمین خوردن صنعت خودرو ناراحت نمی‌شوند، بلکه آن را جشن می‌گیرند و چه‌بسا که برای نابودی کامل آن لحظه‌شماری می‌کنند.

وقتی مطالعه و پژوهش بی‌ارزش شد، کسی برای پژوهش هزینه نمی‌کند و شبکه‌های پژوهشی و رده‌های توسعه فناوری به‌درستی شکل نمی‌گیرند. در چنین حالتی حتی اگر پژوهشی به پاسخ خوب نزدیک شود، هیچ‌وقت برای به مرحله کاربردی رسیدن به‌درستی موردحمایت قرار نمی‌گیرد. در چنین حالتی دو اتفاق رخ می‌دهد؛ یا مثل امروز معاونت علمی و فناوری، پژوهش هم می‌شود رانتی و انگل‌وار به زندگی خود ادامه می‌دهد یا کلا پژوهش و پژوهشگری متوقف می‌شود و پژوهشگر می‌رود دنبال کار دیگری. البته بعد از مدتی برخی از این پژوهشگران که از این شاخه به آن شاخه می‌روند و مقاله‌های بین‌المللی چاپ می‌کنند، عرصه را بر مغز خود تنگ می‌بینند و رحل سفر می‌بندند. دولت‌ها هم از خدا خواسته؛ یک نون‌خور کمتر، جای برای بقیه بازتر. امروز این سیکل معیوب دارد مثل خوره مملکت را از توخالی می‌کند. از آن طرف هر کسی هم که صاحب ثروت است و روزی نیازمند فناوری، خودبه‌خود همیشه این بهانه را دارد که در ایران آن فناوری در دسترس نیست و زمان زیادی می‌برد تا کاربردی شود و او وقت ندارد که منتظر محقق شود. نتیجه؟ باید برود و از خارج از کشور، بهترش را و ارزان‌ترش را وارد کند. همین‌الان بروید ببینید قرار است چگونه صد هزار خودرو برقی، چهارصد هزار موتورسیکلت برقی و چند هزار اتوبوس برقی وارد یا تولید شوند؟

البته لازم نیست جای دوری برویم و منتظر آینده باشیم تا ببینیم چه بلایی سر این طرح تحولی که بدون همراهی دانشمندان و شکل‌گیری شبکه توسعه نوآوری و فناوری پیش می‌رود، می‌آید. کافی است به طرح‌های شکست‌خورده‌ای مانند خودروهای LPG، خودروهای CNG و توسعه انواع موتور در ایران نگاهی بیندازیم تا به پاسخ این پرسش برسیم. همین اخیرا در پنج سال گذشته ما توسعه یکی از مدرن‌ترین موتورهای دنیا را پروژه کردیم و امروز آن‌قدر تاخیر کرده‌ایم که کل پروژه و ماهیت آن زیر سوال رفته و باز دوباره واردات‌چی‌ها، در بوق و کرنا می‌کنند که چه نشسته‌اید که واویلا و ما چاره‌ای نداریم جز واردات خودروهای مدرن برقی از ینگه‌دنیا. البته این دفعه ینگه‌دنیا، فرنگ نیست و چین ماچین است.

چرا باید به اینجا برسیم. وقتی در کشور صحبت از رشد اقتصادی می‌کنیم لازمه حرکت درست در این مسیر انجام پژوهش‌های کاربردی است. وضعیت این صنعت در شرایط کنونی پذیرفته نیست و نشان از تضاد میان برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری دارد. معنای دیگرش این است که باری به هر جهت پیش می‌رویم.

متاسفانه آنقدر در مراحل اولیه فرآیندهای توسعه گیر کرده‌ایم، که تمام هم‌وغم‌مان توسعه محصول و قطعات شده است. درحالی‌که امروز تنها بخش کوچکی از ارزش‌آفرینی‌ها در صنعت و اقتصاد مربوط و البته بر پایه فناوری‌ها سخت است، اما متاسفانه توسعه در ساختارها، فرآیندها، روش‌های تولید، روش‌های توسعه و نوآوری، روش‌های پلتفرمی و اطلاعات مبنا و روش‌های توسعه برند و تجربه مشتریان را اصولا فراموش کرده‌ایم. برخی امروز، یک‌دفعه مانند همان ورود خودرو برقی، در زمینه فناوری‌های نرم هم همین روش تحول را پیشنهاد می‌دهند. جالب اینجاست که در کشور در حالی که از هوش معمولی در سیاست‌گذاری‌ها کمترین استفاده را می‌کنیم، صحبت از هوش مصنوعی می‌کنیم. درحالی‌که هنوز در اینترنت ما دعوا بر سر بودن یا نبودن فیلترینگ است، اولا سعی می‌کنیم با تغییر عبارت‌ها موضوع را کتمان کنیم و دوم اینکه از پیشرفته‌ترین کارهای خودروهای متصل سخن می‌گوییم و کنفرانس‌ها و همایش‌ها و بی‌شمار نشست‌ها راه می‌اندازیم. این همه درحالی است که ما در ساده‌ترین مفاهیم حقوقی و پایه اشتراک و استفاده از اطلاعات مانده‌ایم.

چگونه می‌توانیم از این شرایط رها شویم و به مسیر اصلی برگردیم تا بتوانیم از نتایج پژوهش‌ها در راستای رشد صنعت استفاده کنیم؟

من به‌عنوان پژوهشگر رشته‌های فنی، خواهش می‌کنم مسئولان این‌قدر به فکر پژوهشگران نباشند. به‌جای این دل‌نگرانی‌ها بروند و از پژوهش‌های مرتبط در رشته‌های علوم انسانی و به‌ویژه سیاست‌گذاری استفاده و روش‌های حکمرانی اطلاعات و اقتصاد را اصلاح کنند.

وکلای مجلس به‌جای اینکه این‌قدر دنبال رفع موانع واردات و کنترل بازار باشند یا اینکه طرح تحقیق و تفحص از فلان صنعت را راه بیندازند، بروند و کمی در عملکرد و شیوه قانون‌گذاری خود و قوانین موجود، غور و تفحص کنند که چگونه مانند اژدهای هفت‌سر جلوی رشد و توسعه کشور را گرفته است. متولیان امر در بخش‌های گوناگون، به‌جای اینکه بروند این دانشگاه و آن دانشگاه و هفته پژوهش را گرامی بدارند، سری به مرکز پژوهش‌های مجلس بزنند و از کتابخانه آن و مستندات و پژوهش‌هایی که انجام داده‌اند، استفاده کنند. به‌جای اینکه مدرک DBA و دکتراهای الکی بگیرند، بروند و سر کلاس‌های قانون‌گذاری پایه بنشینند. حتی اگر وقت این کار را هم ندارند، کمی بنشینند و یک دور قوانین را از اول تا آخر مرور کنند. خداوکیلی اگر سرشان از تناقضات قانونی نترکید، بیایند و در دانشگاهی که به من مدرک دکترا داده را ببندند. هر آدم معمولی با کمی مطالعه، نه در سیر تحولات پنجاه سال گذشته، بلکه در تاریخ بیست ساله سیاست‌گذاری می‌تواند به‌راحتی تناقضات را مشاهده و درک کند. حتی بعضا می‌توان در مرور پنج سال اخیر، که نه؛ بلکه سه سال اخیر که خودشان قانون‌گذاری کرده‌اند، تجربه‌ها بیاموزند.

اگر واقعا دکترا گرفته‌اند یا حداقل کارشناسی ارشد دارند، روش تحقیق را حتما بلد هستند. خودشان بیایند و این اطلاعات را به‌طور علمی مرور کنند و ببینند با توجه به شرایط اقتصاد و آنچه داریم و نداریم و... آیا واقعا مسیر درستی را رفته‌اند؟ بله. امروز ما نیازمند توسعه فیزیکی دانشگاه‌ها نیستیم. ما به‌اندازه کافی اندیشمند و دانشمند و محقق داریم. ما نیازمند مسئولان و وکلایی هستیم که تفکر و پژوهش علمی را در عمل قبول داشته باشند. ما حتی نیاز نداریم سیاست‌گذاران مستقیم به پژوهشگران مراجعه کنند. خودشان روش پژوهشی را در پیش بگیرند و از پژوهش‌های موجود استفاده کنند که ما به آن می‌گوییم مرور ادبیات که جزء اولین گام‌های پژوهش است. سیاست‌گذاران باید باور کنند سیاست‌گذاری و قانون‌گذاری خود یک علم پیشرفته بوده و به شدت سخت و پیچیده است. آنها باید باور کنند که در شرایط اقتصادی کشور بزرگی چون ایران نمی‌توان با دورهمی‌ها و گعده‌ها، مشکلات پیچیده اقتصادی را حل کرد. حتی اگر حرف ما را باور ندارند، بروند و از همان آقازاده‌هایی که خارج از کشور تحصیل کرده و در آنجا زندگی می‌کنند، دعوت کنند و از آنها بپرسند که سیاست‌گذاران در آنجا چگونه مسیر توسعه را هموار می‌کنند و چگونه سیاست در آنجا در خدمت اقتصاد است.

به‌هرحال به نظر من امروز صنعت خودرو دارد نفس‌های آخر خود را می‌کشد و عن‌قریب با یک صنعت کاملا مونتاژی مانند قبل از انقلاب مواجه خواهیم شد. البته ان‌شاءا... که حرف وکلای مجلس اجرا می‌شود و ما شاهد خودروهای ۵ تا ۱۰ هزار دلاری ارزان باکیفیت عالی روبه‌رو می‌شویم و آلودگی شهرها هم با همت ایشان حل می‌شود.

اما خداوکیلی این حرکت، توسعه و پیشرفت اقتصادی به همراه نمی‌آورد. باید فکری هم برای توسعه فناوری و اشتغال دانش‌پایه فناورمحور کرد. وگرنه فکر می‌کنید تا کی می‌توانیم با فروش نفت و گاز و فولاد و فرش و پسته مملکت را از نظر اقتصادی رشد دهیم؟ این مملکت بزرگ است و نمی‌توان آن را مانند کشورهای کوچک مدیریت کرد.

ما نیازمند بکارگیری روش‌های توسعه همه‌جانبه هستیم و برای این منظور نیازمند تحول در مسیر قانون‌گذاری و سیاست‌گذاری در کشور هستیم و این مهم صورت نمی‌پذیرد، مگر پژوهش و پژوهشگر را گرامی بداریم و به حرف‌هایشان گوش دهیم و منطقی انتخاب کنیم. به‌ویژه اگر صنعت خودرو را از دست بدهیم، معلوم نیست که دیگر در این دهه سوم قرن بیست و یکم بتوانیم در میان رقابت بزرگان دنیا، از زیر پای کشورهای بزرگی چون چین و هند سالم بیرون بیاییم و برای خود جایگاهی پیدا کنیم. تا دیر نشده، صنعت خودرو را جدی بگیرید.

> در صنعت خودرو نیازمند بکارگیری روش‌هایی برای توسعه همه‌جانبه و تحول در سیاست‌گذاری‌ها هستیم

> اگر پژوهش بی‌ارزش شود، شبکه‌های پژوهشی نیز به‌درستی شکل نمی‌گیرند

معدن و چالش‌های رشد ۱۳ درصدی

اگـر در نظـر بگیریـم که تا امروز نقـش معدن در تولید ناخالص داخلی بیش از یک تا ۳ درصد اسـت، این سـوال مطرح اسـت که معدن با همه ظرفیت‌هایی که دارد، چرا نقش و جایگاه شایسته خود را به‌دست نیاورده است.
کارشناسان در پاسخ به این پرسش می‌گویند مشکل ریشه تاریخی دارد و از آنجا ناشی شده است که معدن در ذهن سیاست‌گذاران کشور نقش و جایگاهی درخوری نداشـته و تنها در چند سـال اخیر این شـرایط ایجاد شده است که به واسطه افول نفت و به‌دلیل ظهور فناوری‌های نویی، که بخش معدن را به شدت ارتقا داده، این بخش کم کم مورد توجه قرار گرفته است. شاید به واسطه همین کم‌توجهی ریشه‌دار است که امروزه معدن برای دستیابی به نقش واقعی خود گرفتار پیچ و خم‌های زیادی است.
در گـزارش امـروز صمت نگاهی داریم به نشسـت معدن و چالش‌های حقوقی بهره‌برداران که با حضور بهره برداران معادن خراسـان رضوی و به میزبانی اتاق مشهد برگزار شد.

عکس: صمت

ضرورت ساختارسازی

نایب رئیس اتاق ایران با اشاره به هدف‌گذاری رشد ۱۳ درصد برای بخش معدن در برنامه هفتم توسعه، گفت: رشد فعلی این بخش ۳ درصد است و برای تحقق این هدف‌گذاری باید برای حوزه معدن ساختارسازی شود.

بـه گزارش معدن نامـه، محمدرضا بهرامن گفت: در برنامه هفتم توسـعه آمده که بخش معدن باید در مدت پنج سـال، با رشد پیش‌بینی شده سالانه ۱۳ درصد، بیشترین تاثیرگذاری را بر تحقق رشد اقتصادی کشور، ایفا کند؛ این در حالی است که رشـد فعلی بخش معدن خوش بینانه ۳ درصد تخمین زده می‌شود. وی افزود: بـرای تبدیل مواد معدنی خام به مواد فرآوری شـده و کسـب ارزش افزوده از آن، نیازمند انرژی هستیم؛ اما باوجود غنای ایران از نظر منابع انرژی، نتوانستیم آن طور که باید در این زمینه برنامه‌ریزی کنیم.

ضعف سیاست‌گذاری

بهرامن ادامـه داد: رویکرد موجود در موضوع تخصیص منابع به بخش هایی که خلق ارزش افزوده می کنند، کارآمد نبوده و این ضعف متوجه بخش سیاست گذاری کشـور است. رئیس خانه معدن ایران با تاکید بر ضرورت مدیریت تولید و صادرات در بخـش معدن و صنایع معدنـی، اظهار کرد: در بخش معـدن نیازمند یک نگاه کلان و جامع نگر هسـتیم که ظرفیت‌ها و ضرورت‌ها را مدنظر داشـته باشد. برای نمونه، استفاده از کریدور شرق به غرب و کریدور شمال به جنوب در زمینه توسعه صـادرات محصولات معدنی باید مورد ظرفیت سـنجی قرار بگیرد. بهرامن گفت: افزایش سـهم بخش معدن و صنایع معدنی در سبد محصولات صادراتی خاصه از منظر ارزش، نیاز به برنامه‌ریزی صحیحی دارد و نظر بخش خصوصی متولی باید در این زمینه اخذ شود. وی تصریح کرد: تنظیم برنامه‌های توسعه‌ای در بخش معدن با زمان بندی کمتر از ۳۰ سـال امکان پذیر نیسـت و نمی توان انتظار داشت بدون فراهم شـدن زیرساخت‌ها شد جهشی اتفاق بیفتد. بهرامن ادامه داد: نتایج حاصل از هم اندیشـی و انجام اقدامات کارشناسـی در طولانی مدت نمایان می‌شـود و با برنامه‌ریزی درست و اسـتفاده از سرمایه‌های موجود در کشور، رشد ۱۳ درصدی در حوزه معدن نیز رخ خواهد داد. نایب رئیس اتاق ایران گفت: امروز نقش بی‌بدیل ذخایر معدنی در توسعه اقتصادی ایران آشکار است؛ اما نباید برای رشد کسب و کار خود، محیط زیسـت و منابع طبیعی را تخریب کنیم؛ نگاه ما باید به امر توسعه توام با مدنظر قرار دادن مسائل اجتماعی و زیست محیطی باشد. اگر ما رشد را در بخش معدن صرفا تخریب ببینیم، نمی توانیم جامعه را در ضرورت اسـتفاده از این ثروت الهی اقناع کنیم.

محمدرضا بهرامن

محمدرضا توکلی زاده

غلامرضا نازپرور

امیررضا رجبی

بهرامـن در پایان بر اهمیت آشـنایی قضات با اقتضائـات فعالیت‌های معدنی و توامان آگاهی معدنکاران نسبت به ظرفیت قوانین بالادستی تاکید کرد.

فرصت‌های معدنی افغانستان برای ایران

محمدرضا توکلی زاده، رئیس اتاق مشـهد نیز در این همایش با اشاره به تشدید بحران ناترازی انرژی در کشـور و تبعات آن بر بخش‌های مختلف اقتصادی، گفت: چالشی که عدم توازن منابع انرژی اعم از برق و گاز و آب با سطح تقاضا ایجاد کرده، طی سال‌های اخیر مکرر تشدید شده است و از میان بخش‌های مختلف اقتصادی که ناگزیر از این چالش‌ها تاثیر می‌پذیرند، بخش معدن کمترین آسـیب را تجربه کرده اسـت. به گفته توکلی زاده، اقتضائات فعالیت در حوزه معدن باعث شـده تا بتواند تاب آوری بیشتری در موضوع ناترازی انرژی داشته باشد.

وی تصریح کرد: بخـش معدن ایران، این ظرفیت را دارد تا در بزنگاه محدودیت منابع انرژی در کشـور، نقش شاخص خود را در اقتصاد ایفا کرده و توان آن را قوت ببخشد. امیدواریم مسئولان امر، با نگاهی هوشمندانه به ویژگی‌های ممتاز بخش معدن، فرصت‌های این حوزه را مغتنم بشمارند.

توکلـی زاده در ادامـه، بر ضرورت اسـتفاده از ظرفیت‌های معدنی کشـورهای همسـایه به ویژه افغانسـتان تاکید کرد و با اشـاره به بررسـی این موضوع در اتاق مشـهد، اظهار کرد: افغانستان ذخایر معدنی شاخصی به ویژه در حوزه سنگ‌های سـاختمان و... دارد. معادن شـاخص سـنگ آهن ما در منطقه سنگان ظرفیتی ارزشمند برای اقتصاد این بخش به شمار می آیند؛ اما ظرفیت به مراتب بیشتری به موازات آن در سمت دیگر مرز و در افغانستان از حیث ذخایر سنگ آهن فراهم است.

وی افزود: در صورت رفع موانع موجود در عرصه واردات سـنگ‌های سـاختمانی، می‌تـوان با فرآوری ایـن مواد معدنی و صادرات مواد فرآوری شـده، ارزش افزوده مطلوبی ایجاد کرد که به نفع اقتصاد دو کشور است.

رئیس اتاق مشهد، فراهم شدن زمینه واردات بعضی مواد خام معدنی از افغانستان را مجالی برای جبران ناترازی تجاری دو کشور و فرصتی برای دستیابی به تجارت پایدار دانسـت و ابـراز امیدواری کرد: متولیان امر ظرفیت‌هـای بخش معدن را با نگاهـی ویژه تر مورد توجه قرار دهند و نسـبت به تبعات غفلت از ظرفیت‌های این بخش، هشدار داد.

وی با اشـاره به هدف گذاری رشـد ۱۳ درصدی تاثیر بخش معدن در اقتصاد در برنامه هفتم توسـعه، افزود: این موضوع می‌طلبد تـا قوانینی که نقش حفاظت از معادن را دارند، تقویت شوند و اجرای آنها به گونه‌ای باشد که معادن بتوانند به کار خود ادامه دهند. این رویکرد باید نهادینه شود تا اقتصاد معدن بتواند پایداری لازم را برای اقتصاد کشورمان رقم بزند.

چالش‌های حقوق دولتی

غلامرضا نازپرور، رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق مشهد نیز در این همایش به فشـار ناشی از حقوق دولتی، به عنوان یک دغدغه شاخص برای معادن اسـتان اشـاره کرد و گفت: افزایش ۱۰ برابری حقوق دولتی معادن طی چند سال اخیر، دریافت حقوق دولتی بر اساس نرخ فروش مواد معدنی و محاسبه آن به استناد نرخ ماده فرآوری شـده در واحدهای دارای سایت فرآوری، شاخص ترین مسائل و مشکلاتی هستند که معدنداران و بهره برداران با آنها دست به گریبان هستند.

وی تصریح کرد: نقشـه برداری پهپادی بدون داشـتن اطلاعات اولیه و خطای فاحش در محاسـبات و نتیجه گزارش و نیز عدم امـکان صدور پروانه بهره‌برداری از معادن پلاسـری از جمله مسـائل دیگری اسـت که فعالان معدنی را به چالش دچار کرده اسـت. پیشنهادات ما برای حل این مسائل، پرداخت تسهیلات ویژه به واحدهای فرآوری، واردات ماشـین آلات معدنی بدون محدودیت خاص و تفویض اختیار بیشتر به استان‌ها و تشکل‌ها در این زمینه است.

حل مسئله معارضان محلی

امیررضا رجبی، مدیرکل صنعت، معدن و تجارت اسـتان خراسان رضوی نیز در این همایش با اشـاره به چالش بهره بـرداران معدنی در موضوع معارضین محلی، گفت: تلاش شده با همکاری فرمانداری ها، روسای شورای تأمین و نیروی انتظامی این مشـکلات حل وفصل شـود. ضمن اینکـه یکی از راه‌های کمـک به حل این مشـکل، قانون بازگشت ۱۵ درصد از حقوق دولتی معادن به استان‌ها است. در دو سال گذشته، با تاکید دولت بر اجرای قانون، این ارقام در حال برگشت به استان‌ها است.

وی ادامه داد: در امسال بر این موضوع تاکید شده که این ارقام با اولویت شهرستان محل استقرار معدن به استان اختصاص پیدا کند. ما در شورای برنامه‌ریزی استان و شـورای معادن به این نکته توجه می کنیم که اولویت را به شهرسـتان محل ماده معدنی بدهیم؛ اما نمی توان مابقی نقاط استان را در این زمینه محروم کرد.

سخن پایانی

اغلب کارشناسـان بر این باورند که جهش ۴ برابری تاثیر بخش معدن در تولیـد ناخالص داخلی در برنامه کوتاه مدت ۵ سـاله قطعا امکان‌پذیر نیسـت. بنابراین بسیار خوشبینانه و ساده‌انگارانه خواهد بود اگر فرض را بر این بگذاریم که می‌توانیم بدون چاره‌اندیشـی برای حل این معضلات، جهش‌های عظیمی در حوزه معدن به وجود آوریم. آنچه به باور بسیاری از کارشناسـان باید در اولویت اول اقدام قرار گیرد، تسهیل معدنکاری از طریـق مدیریت بهینه مدیریت صحیح و درسـت در حوزه معدنکاری و دیگر جذب سرمایه‌گذار خارجی به این حوزه است.

راشا در خدمت توسعه معدن و صنایع معدنی
«ومعادن»، تسهیل گر در ارتباطات بین شرکت‌ها

مدیرعامـل شـرکت دانش‌بنیـان کاوشـگران صنایع معدنی راشـا ضمن اشـاره به نقش حمایتـی «ومعادن» در شکل‌گیری این شـرکت، گفت: با ارائه تکنولوژی‌های هوشمندسازی و بهینه‌سـازی خطوط تولید، توانسته‌ایم افزایـش بهره‌وری و کاهش توقفـات در صنایع معدنی را رقم بزنیم.

به گزارش روابط عمومی شـرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلـزات، مقداد ملکی در خصوص حیطه فعالیت این شـرکت، مطرح کرد: شـرکت دانش‌بنیان کاوشگران صنایع معدنی راشا با شـعار «حلقه ارتباط پژوهش، فناوری و صنعت»، بـا سـهام‌داری هفت شـرکت بزرگ فولادی کشـور جهت اسـتفاده از ظرفیت‌های پژوهشـی و نخبگان و توانمندی‌های علمی تخصصی کشور برای حل چالش‌های فناورانه صنایع معدنی و فولادی تشکیل شده است. این هم‌افزایی صورت گرفته تا شرکت‌های بزرگ از موازی‌کاری در حوزه تکنولوژی دوری کنند و شـرکتی را تاسـیس کنند تـا بتوانند کارهای توسـعه فناوری و پروژه‌های پژوهشی بزرگ خود را در قالب یک شرکت مشترک با یکدیگر انجام دهند.

وی با اشـاره به برنامه‌های جدید این شـرکت، عنـوان کرد: علاوه بر توسـعه تکنولوژی خط فناورانه فرآوری اقتصادی سـربار فولادسازی و همچنین هوشمندسازی فرایندهای تولید صنعتی که در صنایع معدنی مورد اسـتفاده قرار گرفته اسـت، ارائه راهبرد عملیاتـی اقتصادی برای جبـران کمبـود گاز و مواجهه بـا ناترازی گاز در صنایـع فولادی، یکی از برنامه‌های جدید راشـا اسـت. این برنامه به منظور کاهش عدم‌النفع ناشی از ناترازی گاز موجود در کشور و تضمین تامین انرژی برای صنایع معدنی و فولادی در فصول سـرد سال ارائه شده و در دستور کار شرکت کاوشگران صنایع معدنی راشا قرار گرفته است.

مدیرعامـل شـرکت دانش‌بنیان کاوشـگران صنایع معدنی راشـا در ارتباط با چالش‌ها و مشـکلات راشـا به عنوان یک شـرکت دانش‌بنیان بـا حیطه فعالیت معدنی و صنعتی، مطرح کرد: در حوزه صنایع معدنی، شـرکت‌های دانش‌بنیـان و فعالان فنـاوری بـا محدودیت‌هایی مواجه هسـتند. این محدودیت‌ها شامل دسترسـی محدود به منابع مالی برای تحقیق و توسعه فناوری، کمبود حمایت‌های دولتی و نیز پیچیدگی‌های مرتبط با توسـعه فناوری و بومی‌سازی تکنولوژی و مهم‌تر از ان، کاربرد و اسـتفاده شـرکت‌های بزرگ از فناوری‌هایی اسـت که توسـعه داده می‌شوند. فعالیت‌های پژوهشـی و توسعه فناوری در این حوزه، نیازمند سـرمایه‌گذاری بالا و زمان‌بر هستند اما تسـهیلات مالی و حمایت‌های لازم بـرای این فعالیت‌ها در دسـترس نبوده و این باعث محدودیت‌های جدی برای شرکت‌های دانش بنیان می‌شود؛ همچنین پذیرش نوآوری و فناوری‌های جدید توسط شرکت‌های صنعتی و معدنی، می‌تواند یکی از موانع اصلی برای توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان در این حوزه باشد. برای حل این مشکل، نیاز به ایجاد زمینه‌ها و فرصت‌های مناسب برای معرفی و اعمـال فناوری‌های جدید و نوآوری‌هـا در صنایع معدنی و همچنین ایجاد آگاهی و آموزش مناسـب درباره اهمیت نوآوری و فناوری در این حوزه وجود دارد. این موضوع نشـان‌دهنده اهمیت ایجاد شرایط مناسب برای توسعه فناوری و حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان در صنایع معدنی است تا بتوانند به افزایش بهره‌وری و نوآوری در این حوزه کمک کنند.

ملکی در ادامه به فعالیت‌های مشترک این شرکت با شرکت‌های معدنی و صنعتی اشـاره کرد و گفت: تعداد زیـادی پروژه موفق تاکنون به انجام رسیده که ازجمله تجربیات موفق شرکت راشـا می‌توان به بهینه‌سـازی نوآورانـه فرایندهای تولید که موجب افزایش چشـمگیر ظرفیت و کیفیت تولید در کارخانه‌های فرآوری و گندله‌سازی شده است و همچنین هوشمندسـازی مـدار آسـیاکنی کارخانه گندله‌سـازی شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر اشاره کرد. در این پروژه با استفاده از سـه ماژول، هوشمندسازی فرایند آسیاکنی اجرایی شـده اسـت که شـامل، تخمین آنلاین رطوبت خـوراک ورودی، تعیین عدد بلین محصول خروجـی، پیش‌بینی مقدار آینده سنسورهای در حال اندازه‌گیری در فرایند و همچنین تشخیص و پیش‌بینی رخداد کاهش عملکرد آسیا (خفگی آسیا) است.

وی تصریح کرد: پروژه بسـیار بزرگی در هوشمندسـازی فرایند تولید آهن اسـفنجی به روش احیا مسـتقیم با مجتمع جهان فولاد سیرجان در حـال اجراسـت که در ایـن فرایند، مقدار درجه فلزشـدگی و کربن موجود در آهن اسـفنجی بـه صورت آنلاین تخمین زده شـده و اعلام می‌شـود؛ همچنین در این پروژه، آنبالانسـی توزیع دما و کلاسترینگ که از مشـکلات کوره احیا اسـت، قبل از وقوع آن پیش‌بینی می‌شود و همچنیـن موارد دیگری مانند پیش‌بینـی دما، نرخ جریان و ترکیب گاز احیایی. پروژه‌های دیگری نیز در حوزه هوش مصنوعی برای فرایند کوره قوس الکتریکی و فرایند گندله‌سازی نیز در شرکت راشا فعال شده است.

مدیرعامل شرکت دانش‌بنیان کاوشگران صنایع معدنی راشا همچنین بـه همکاری با «ومعادن» اشـاره کـرد و گفت: نقش حمایتی شـرکت سـرمایه‌گذاری توسـعه معادن و فلزات در شکل‌گیری شـرکت راشا و همچنیـن مراحل افزایـش سـرمایه و تسـهیل‌گری در ارتباطات بین شرکت‌ها بسیار موثر و کارآمد بوده است.

تاثیر راشا در توسعه فناوری و بومی‌سازی دانش روز صنایع معدنی

ملکی در ادامه به تاثیر راشـا در توسـعه فناوری و بومی‌سـازی دانش روز صنایع معدنی اشـاره کرد و یادآور شـد: راشـا، شرکت دانش‌بنیانی اسـت که در زمینه توسـعه فناوری‌های پیچیده صنایع معدنی فعالیت می‌کنـد و با ارائه دسـتاوردهای نوآورانه، فناورانه و خدمات مهندسـی پیشـرفته بر مبنای مطالعات کارشناسـی و فنی، به‌طور قابل‌توجهی در بومی‌سـازی دانش فنی روز صنایع معدنی موثر بوده اسـت. این شرکت توانسته است با ارائه تکنولوژی‌های هوشمندسازی و بهینه‌سازی خطوط تولید، منجر به افزایش بهره‌وری و کاهش توقفات در صنایع معدنی شود. یکی از دسـتاوردهای مهم این شرکت، توسعه تکنولوژی جذب کربن در واحدهای تولید آهن اسفنجی میدرکس است که بهبود عملکرد و کاهش اثرات مخرب زیسـت‌محیطی در این صنعت را به دنبال خواهد داشت. با ارائه تکنولوژی خط فرآوری اقتصادی سـربار‌های کوره قوس الکتریکی و بهینه‌سـازی خطوط تولید، راشا چالش‌های مهمی در صنایع معدنی را تسهیل کرده است.

وی در پایان خاطرنشـان کرد: این دسـتاوردها نشـان از توانایی راشا در ارتقـای فناوری و رسـوخ فناوری در صنایع معدنی دارد. به واسـطه دستاوردهای فناورانه و خدمات مهندسی و فنی برتر خود، راشا به عنوان یکی از شرکت‌های پیشرو در حوزه توسعه تکنولوژی و بومی‌سازی دانش فنی موردنیاز صنایع معدنی شـناخته می‌شـود و بهبود مستمر در این حوزه را با حداکثر توان ادامه می‌دهد.

آگهی فراخوان شرکت فولاد مبارکه اصفهان

ردیف	آگهی	شماره	موضوع	مهلت ارسال مدارک
۱	فراخوان مناقصه عمومی	۴۸۵۷۱۹۳۵	خرید چهار ردیف بیرینگ نورد گرم مجتمع فولاد سبا	۱۴۰۲/۱۰/۰۸
۲	فراخوان مناقصه عمومی	۴۸۵۸۷۷۴۷	انجام عملیات تامین مکانیزم و حمل‌ونقل کالا، قطعات تعمیری و غیرتعمیری و محمولات نیمه‌ساخته‌شده از شرکت فولاد مبارکه و مجتمع فولاد سبا به تمام نقاط کشور و بالعکس	۱۴۰۲/۱۰/۲۰
۳	فراخوان استعلام عمومی	۴۸۵۸۹۳۲۲	تعمیر و نگهداری کلیه تجهیزات و تاسیسات جایگاه‌های سوخت شرکت فولاد مبارکه و مجتمع فولاد سبا	۱۴۰۲/۱۰/۱۰
۴	مزایده	۱۴۰۲۴۰۰۱۱۳	فروش سرباره سرد شرکت فولاد مبارکه از طریق مزایده عمومی	۱۴۰۲/۱۰/۱۸
۵	مزایده	۱۴۰۲۴۰۰۱۱۴	اجاره سالیانه پارکینگ درب زرین‌شهر (درب کرکوند) شرکت فولاد مبارکه از طریق مزایده عمومی	۱۴۰۲/۱۰/۱۸
۶	مزایده	۱۴۰۲۴۰۰۱۱۵	فروش روغن ضایعاتی مخلوط با آب واحد امولسیون شرکت فولاد مبارکه از طریق مزایده عمومی	۱۴۰۲/۱۰/۱۸

جهت دریافت اسناد و کسب اطلاعات بیشتر درخصوص فراخوان‌های عمومی، ارزیابی کیفی، مناقصات و مزایدات به وب‌سایت شـرکت به نشانی WWW.MSC.IR، منوی خرید و تامین کنند گان، مناقصات مراجعه و طبق راهنمای موجود، نسـبت به انتخاب مناقصه مورد نظر از طریق سیستم ارتباط با تامین کنند گان (SRM) اقدام نمائید. اطلاعات سایر فراخوان‌ها از طریق سایت شرکت، قسمت اعلامیه‌ها و کانال فراخوان‌های شرکت در شبکه‌های اجتماعی به نشانی Ads_msc@ قابل دسترس می‌باشد.

روابط عمومی شرکت فولاد مبارکه اصفهان: ۰۹۰۱۰۴۲۶۲۷ -۰۳۱۵۲۷۳۱۸۹۶

روابط عمومی شرکت فولاد مبارکه اصفهان
۱۴۰۲-۵۴

نوبت سوم

«مزایده ۱۴۰۲۱۸د»

شـرکت جهان فولاد سـیرجان در نظر دارد **مقدار حداکثر ۶,۵۰۰ تن میلگرد طول کوتاه زنگ زده** مازاد بر نیاز خود را طبق آنالیز شـیمیایی و سبد اقلام مندرج در اسناد مزایده از طریق مزایده عمومی بفروش برساند. متقاضیان شرکت در مزایده می‌توانند جهت آگاهی از شرایط عمومی مزایده و دریافت اوراق مزایده و ارائه پیشنهاد همه روزه به استثنای ایام تعطیل رسمی، پنجشنبه و جمعه از تاریخ ۱۴۰۲/۰۹/۲۹ لغایت ۱۴۰۲/۱۰/۱۱ از ساعـت ۸ صبح الی ۱۴ بـه آدرس تهران، میدان ونک، بزرگراه حقانی بعد از جهان کودک، خیابان شهیدی، کوچه ژوبین، پلاک ۲، طبقه ۲، واحد فروش مراجعه نمایند.

همچنیـن آگهی و اسناد مزایده نوبت سوم ۱۴۰۲۱۸د در سایت اینترنتی شـرکت جهان فولاد سیرجان به آدرس sjsco.ir پرتال مزایده و مناقصه قسـمت مزایده قابل مشاهده می‌باشد.

شرکت جهان فولاد سیرجان

یادداشت

اعتماد، شاه‌کلید توسعه معدن

کاظم بروسمند
کارشناس و فعال معدنی

معـدن و صنایع‌معدنی به‌عنوان یکـی از ارکان مهم در تولید و اقتصاد کشـورها است و کشور ما هم از این قاعده مستثنا نیسـت، از این‌رو برای رشد و شـکوفایی آن باید روش‌های نوین و بهینه‌ای برای بهبود فرآیند معدنکاری و تسهیل مسیر فعالیت را یافت و به‌کار گرفت.

مراحل کلی معدنکاری شـامل اکتشـاف، اسـتخراج و فرآوری مواد معدنی است و برای رشد و توسعه هر یک از این بخش‌ها و عبور از شـیوه‌های ناکارآمد جاری، چاره‌ای نیسـت جز اینکه با استفاده از روش‌های جدید و خلاقانه، احتمـال بروز خطا در تمـام این مراحل را کاهش دهیم و زمینه کنترل و بهینه‌سازی هزینه‌ها و توسعه فعالیت‌های معدنـی را فراهم آوریـم. بنابراین، معدنـکاری در دنیای امروز، عرصه گسترده‌ای برای فرآیندهای کارآفرینانه است که بستر انقلاب معدنی را فراهم کرده است.

هر یک از مراحل معدنکاری به‌نوبه خود، نیازمند خلق و استفاده از ایده‌های نوآورانه است. به‌عنوان‌مثال، در زمینه اکتشـاف معدن، یافتن روش‌های نویـن و خلاقانه، بهبود روش‌های موجود مبتنی بر نوآوری در زمینه کشف ذخایر معدنـی و تربیت نیروی متخصص و ماهر می‌تواند سـبب بهبود فرآیندهای اکتشـاف و کشف ذخایر معدنی با صرف زمان کمتر و هزینه‌های کمتر شود.

باتوجه به طیف گسـترده فعالیت‌ها، تامین و نوسـازی ماشـین‌آلات، تجهیزات در زمینه اکتشـاف، اسـتخراج و فـرآوری مـواد معدنی کارآفرینی و ایجـاد روش‌های نو و خلاقانه می‌تواند سـبب بهبود عملیات، کنترل هزینه‌ها و افزایش سود و طول عمر پروژه‌های معدنی شود.

اما جـدا از تجهیزات معدن، رشـد این حـوزه نیازمند توانمندی نیروی انسـانی، مهندسـان و مدیران اسـت. از جمله ویژگی‌هـای مهم برای نقش‌آفرینـی در این حوزه می‌توان به ریسک‌پذیری، خلاقیت، نوآوری، انعطاف‌پذیری، موفقیت‌طلبی و... اشاره کرد.

شـاید کلیدی‌تریـن مفهـوم در حوزه معـدن خلاقیت اسـت که می‌تواند زمینه توسـعه معـدن و صنایع‌معدنی و جذب سـرمایه را فراهـم آورد. در واقع، بخش معدن از جمله حوزه‌هایی اسـت که ظرفیت اشتغال‌آفرینی بالایی در کشـور دارد. به‌عبارت‌دیگر، کارآفرینی در بستر معدن و صنایع‌معدنـی به‌عنوان یکی از ارکان مهم کسـب و کار و یکی از روش‌های کسـب درآمد و خلـق ارزش و تولید ثروت است. کارآفرینان علاوه بر ارائه محصولات و خدمات ارزشـمند باعث ایجاد اشتغال و توسـعه اقتصادی جوامع می‌شـوند و البته ذکر این نکته ضروری اسـت که هرچند ایجاد اشتغال یکی از نتایج کارآفرینی است، اما کارآفرینی ضرورتا به‌معنای اشتغالزایی نیست و هر کسب و کاری نیز کارآفرینی نیسـت. در فرآیند کارآفرینی، کسـب و کاری راه‌انـدازی می‌شـود و با اسـتفاده از ایده‌هـای خلاقانه و نوآورانه، مدل‌های کسب و کاری نوین ایجاد می‌شود. این فعالیت انواع گوناگونی مانند کارآفرینی اداری، سـازمانی، فرصت‌گرایانه، اکتسـابی، ابتکاری، فردی، اجتماعی و... را شامل می‌شود.

اما ایجـاد تحول در حـوزه معدن با چالش‌هـای ریز و درشـتی دسـت به گریبان اسـت. به‌عبارت‌دیگر، عموما اقدامـات خلاقانه و نوآورانه در حوزه معدن با مشـکلات و موانعی روبه‌رو اسـت که از جمله آنها می‌توان به مدیریت امور مالی، کمبود تجربه و نیروی انسـانی متخصص، نبود استراتژی مناسـب، کمبود ظرفیت، موانع سیاسی، ضعف دانـش، عدم‌دسترسـی به بازار هدف، ترس از شکسـت و فشارهای روانی اسـت. عمده مشکلات و موانع کارآفرینی در حـوزه معـدن مربوط به مسـائل سیاسـی، اجتماعی، فرهنگی، وضع قوانین سـلیقه‌ای، عدم‌ثبات بازار، تغییرات ناگهانـی در هزینه‌هـای معدنـکاری و عدم‌ثبـات قوانین برای معدنکاران اشـاره کـرد، در نتیجه کارآفرینی در این حوزه در کشـور ایران در برخی موارد با شکسـت روبه‌رو شـده اسـت یا حداقـل به اهـداف موردنظر دسـت پیدا نمی‌کند.

اما مسـئولیت دولت برای حمایـت از اقدامات نوآورانه چیسـت؟ دولت‌ها به‌عنوان قانون‌گذار در مقام پشـتیبانی از نوآوری می‌توانند نقش تعیین‌کننده‌ای در توسـعه این فعالیت داشته باشـند. دولت با ایجاد بستر قانونی، توسعه زیرسـاخت، حمایت مالی و ارائه تسهیلات به فعالیت‌های کارآفرینانه، ایجاد فضای سیاسی و فرهنگی نقش ارزنده‌ای در ترویج و توسعه کارآفرینی خواهد داشت. به‌نوعی بدون حمایت دولت، کارآفرینی نتیجه‌بخش نخواهد بود.

در صورت ایجاد بستر برای فعالیت نوآورانه و خلاقانه در حوزه معدن و ایجاد اعتماد و اطمینان به ثبات سیاسـی، اجتماعـی و فرهنگی، توسـعه این فعالیـت در حوزه‌های گوناگون از جمله حوزه معدن و صنایع‌معدنی باعث ایجاد تحـول شـگرف در فعالیت‌های جاری و تضمین توسـعه معدنکاری برای آینده خواهد شـد. فعالیت‌های جاری در حوزه معدن به‌شدت وابسته به هزینه و درآمد است. در طول تاریخ، فرآیند بهینه‌سـازی عملیات همواره در حال رشد و توسعه بوده و خلاقیت و نوآوری و به‌نوعی کارآفرینی نقش تعیین‌کننده‌ای در توسعه فعالیت‌های معدنی داشته است. باتوجه به کاهش عیار ذخایر استخراجی و محدودیت عمق (افزایش عمـق) معدنکاری در آینده نیاز به کارآفرینی در حوزه معدن بیش از پیش احسـاس می‌شود. امید می‌رود دولت‌هـا بـا دقت به این مسـئله، نسـبت بـه حمایت از کارآفرینان این حوزه برنامه‌ریزی داشـته باشند و اقدامات چشمگیری را توسعه دهند.

برای معدن چه باید کرد؟

عکس: آیدا فریدی

گیتا جاودانی
editor@smtnews.ir

مـواد معدنـی تجدیدپذیـر نیسـتند و تجدیدناپذیـری به‌معنـای این اسـت که باید در بهره‌برداری و برخورداری از آنها، نهایت دقـت را به خـرج داد و از آخرین تکنولوژی‌ها اسـتفاده کرد و بهترین‌ها را به کار گرفت تا هم از منابع ملی کشورمان بهـره ببریم و هم بتوانیـم از آنها حفظ و حراست کنیم.

به‌باور کارشناسـان، این حساسیت‌ها تا امروز وجود نداشته است و بنابراین نباید فکر کنیم مشکلات اقتصادی امروز یا اثر تحریم‌ها آن را پدید آورده است.

علت وجود این مشـکل در حوزه معدن چیسـت و چگونه می‌تـوان آن را کاهش داد و در نهایت مرتفع کرد؟ این پرسش‌ها محور گفت‌وگوی امروز صمت با علی‌خان نصراصفهانـی، اسـتاد دانشـگاه و فعال معدنی است.

◉ در حال حاضر و در شـرایط رقابتی بازار مواد معدنی در دنیـا، آیا فروش مواد اولیه معدنی و تامین ارز اولویت دارد یا فرآوری و تکمیل زنجیره ارزش؟

وقتـی درباره معدن صحبـت می‌کنیم، با ۲ مفهوم سـر و کار داریم. منابع معدنـی و ذخایر معدنی. این دو با هم تفاوت دارند. منظور از منابع معدنی کلیت بزرگی است که ذخایر معدنی جزئی از آن است و باتوجه به اقدامات اکتشافی و رهگیری قابل‌استفاده و بهره‌برداری می‌شود.

عملیات اکتشـافی معدنی مقدمه کشف ذخایر و منابع معدنی اسـت و در مرحله بعد، برای اینکه مشـخص شـود که این مواد قابلیت استخراج دارند یا خیر، باید مطالعات اقتصادی انجام گیرد تا روشـن شـود که این منابع چقدر قابل‌بهره‌برداری هسـتند یا به‌عبارت‌دیگر ذخیره معدنی به‌شمار می‌روند یا خیر؟

وقتـی بهره‌برداری از یک ماده معدنی صرفه اقتصادی داشـت، مراحل استخراج انجام می‌شود و بعد وارد فرآیند فرآوری می‌شود. این فرآوری اولیه بخشـی از ملزومات تولید ماده معدنی اسـت، چراکـه مواد معدنی به‌صورت خالص در زمین یافت نمی‌شـود و ملغمه‌ای از مواد معدنی گوناگون اسـت. بنابراین بهره‌بردار تلاش می‌کند تا ماده معدنی موردنظر را به‌شکل بهینه استحصال کند. در واقع، در این مرحله تلاش می‌شود تا مواد یا کانی‌هایی که در کنار ماده معدنی اولیه وجود دارند، حذف یا جدا شوند تا محصول نهایی حجم کمتر و خلوص یا عیار بالاتری داشته باشد.

این فاز اولیه عملیات فرآوری اسـت و ماده اولیه را آماده ورود به فازهـای بعدی عملیات فرآوری می‌کنـد. در مراحل بعدی با تغییرات فیزیکی یا شیمیایی که روی ماده معدنی انجام می‌شود، می‌توان آن را به ماده‌ای مفیدتر تبدیل کرد.

به‌عنوان‌مثال، اگر سـنگ‌آهن را در نظر بگیریم، چیزی نزدیک بـه ۶۰ درصـد آن مواد زائـد یا به‌اصطلاح باطله‌هایی اسـت که باید جداسـازی شـوند. در فرآیند فرآوری اولیه تلاش می‌شود تا ۴۰ درصد ماده اولیه موردنظر، که در مثال ما سـنگ‌آهن است، جداسازی شود.

بعـد از این مرحله، وارد فرآیند اسـتحصال یا جداسـازی آهن از سـنگ‌آهن می‌شویم، مثل اتفاقی که در کارخانجات ذوب‌آهن رخ می‌دهـد و در نهایـت، این ماده اولیه بـه محصول نهایی که آهن اسـت، تبدیل می‌شـود. یعنی ماده معدنی از ذخیره معدنی از دل زمین به‌دسـت می‌آید تا وقتی که به شـرایطی برسـد که قابل‌اسـتفاده در صنایع معدنی باشـد، مسـیری طولانی را طی می‌کند.

نتیجه این عملیات، به‌دست آمدن ترکیبات آهن‌داری است که خود دوباره باید وارد فرآیند فرآوری شود.

یا بنتونیت که یک کانی صنعتی اسـت و در مرحله اول تلاش می‌شـود تا آن را از باطله‌ها جداسـازی کنند و بعد وارد فرآیند تغییرات شـیمیایی می‌شـود تا به بنتونیت اکتیو تبدیل شـود. به‌عبارت‌ساده‌تر، کیفیت قابل‌استفاده در صنایع ارتقا پیدا کند.

کشورهای دنیا وقتی به قدرت معدنی تبدیل می‌شوند که منابع معدنی در اختیار داشـته باشـند، پس تلاش می‌کنند براسـاس نقشـه‌راه و پیش‌بینی‌هایی که برای آینده خـود در نظر دارند یا عمق اکتشـافات خود را بیشتر کنند یا منابع بیشتری خریداری کنند یا حتی به منابع کشـورهای دیگر، منابع زیر اقیانوس‌ها یا حتی به‌تازگی اگر بتوانند به فضا و کرات دیگر دست‌اندازی کنند.

پس کشـورهای دیگر دنیا مثل چین یا امریکا که تلاش زیادی برای تسـلط بر منابـع معدنی خارج از محدوده سـرزمینی خود یا زیـر اقیانوس یا در فضا دارند، سـودای افزایش قدرت خود را می‌پرورنـد و بعد با فرآوری و تکمیـل زنجیره ارزش، محصولات باارزش‌تری تولید و صـادر می‌کنند و به این ترتیب اقتصاد خود را توسعه می‌دهند.

◉ کشور ما هم قصد دارد در این مسیر حرکت کند؟

بله، اما در کشـور ما چند مشکل وجود دارد. یکی از مشکلات اساسـی این اسـت که درباره برخی مواد و محصـولات معدنی، کیفیـت تولیدات و فـرآوری نهایی ما با کیفیت اسـتاندارد بازار متفاوت است. برای مثال، در زمینه سنگ‌های ساختمانی کیفیت برش، پولش و بسته‌بندی در حد استانداردهای بین‌المللی نیست. به‌طورخلاصـه ما در زمینه فرآوری مـواد اولیه و آماده کردن آن و رسـاندن محصولات فرآوری‌شده به مرحله فروش دچار مشکل هستیم.

به‌طبع معدندار علاقه‌مند اسـت مـاده‌ای را که با زحمات زیاد به‌بهره‌برداری می‌رسـاند، به‌سرعت به پول تبدیل کند، اما در این میان، واسـطه‌ها وارد می‌شوند و کنسـانتره ماده معدنی اولیه را خریداری می‌کنند و آن را به کشـورهای دیگر انتقال می‌دهند تا عملیات فرآوری در مقصد انجام شود.

پـس عاقلانه‌ترین و دوراندیشـانه‌ترین اقـدام در فعالیت‌های معدنی، تکمیل چرخه فرآوری مواد معدنی است تا به این ترتیب، حلقه‌های وسـطی میان معـدن تا صنعت پر شـود. این عبارت به‌معنای آن نیسـت که بدون توجه به واقعیت‌های موجود و این مسئله که در کشور ما امکان فرآوری ماده معدنی مورد نظر وجود دارد یا خیر، جلوی صادرات ماده خام گرفته شود.

به‌عنوان‌مثال، وقتی فناوری موردنیاز برای فرآوری و آماده‌سازی سـنگ‌های سـاختمانی موجود نیسـت، نمی‌توان جلوی فروش سنگ راف را سد کرد.

راهکار پیشـنهادی این اسـت که سیاسـت‌های تشـویقی یا روش‌های هوشـمندانه‌تری در نظر گرفته شـود تا فرآوری ماده معدنی در داخل کشور صرفه اقتصادی بیشتری پیدا کند.

و به این ترتیب، تولیدات معدنی وارد صنایع داخلی شود و بعد از تکمیل زنجیره ارزش به بازارهای بین‌المللی راه پیدا کند. زیرا ارزش‌افزوده آن بسـیار بالاتر اسـت و قابل‌مقایسه با فروش ماده خام نیست.

◉ در حال حاضر کارخانه‌های فناوری داخلی توسعه کافی پیـدا نکرده‌انـد و فناوری‌هـای لازم را در اختیـار ندارند. بنابراین، بسـیاری از فعالان حوزه معدن معتقدند که بهتر است با صادرات ماده خام اولیه برای کشور ارزآوری ایجاد کرد.

در حال حاضر با سیاست دوگانه‌ای در کشور روبه‌رو هستیم. از یک‌طرف، امکان فرآوری و استفاده از ماده اولیه معدنی در کشور مهیا نیست و از طرف دیگر، تحت‌فشار مالی زیادی قرار گرفته‌ایم که فرآیند معدنکاری و توسـعه صنایع را تحت‌تاثیر قرار می‌دهد، بنابراین به‌نظر من بهتر اسـت که به‌جـای اینکه جلوی صادرات را با در نظر گرفتن عوارض صادراتی سـد کنیم، سیاسـتی را در پیش بگیریم که معدنکار توسـعه زنجیره ارزش یا فروش داخلی را ترجیح بدهد.

وقتی کارخانجات فرآوری سنگ سـاختمانی فناوری موردنیاز بـرای برش سـنگ را در اختیار ندارد، فرآوری سـنگ با فناوری قدیمی موجب می‌شـود که بخش زیادی از مـاده معدنی اولیه، که برگشـت‌ناپذیر اسـت، از بین برود. بنابرایـن، باید تکنولوژی فرآوری روزآمد شود و دولت با جدیت بر عملیات فرآوری نظارت داشـته باشد. از طرف دیگر، اجازه فروش سنگ‌خام را صادر کند تا ماده اولیه در کشورهای صاحب فناوری فرآوری و از هدر رفتن آن جلوگیری شـود. به‌عبارت‌دیگر، بهتر اسـت سیاست‌گذاری‌ها باتوجه به امکانات تنظیم شـود و در نهایت، با ایجاد مشوق‌هایی، شـرایط به‌گونه‌ای رقم بخورد که محصـولات تولیدی در داخل کشور به‌مصرف برسند نه اینکه بنا بر صادرات آنها باشد.

درباره سـنگ‌آهن هم، شرایط به‌همین‌ترتیب اسـت. کشور ما نیاز بسیار زیادی به سنگ‌آهن دارد و مصرف این ماده معدنی در کشور بالاست، یعنی نیاز کارخانه‌های فرآوری بیش از تولید داخلی است.

اما بازار فروش داخلی زنگ آهن، ویژگی رقابتی ندارد. در نتیجه معدنکار ترجیح می‌دهد بعد از اسـتخراج سنگ‌آهن، آن را به هر نحوی به خارج از کشـور صادر کند، زیرا درآمد حاصل به‌شـکل قابل‌توجهی با درآمد داخلی متفاوت اسـت. بـرای مثال، فروش سنگ‌آهن خام به فولادسازانی مانند فولاد مبارک درآمد کمتری نصیب معدنکار می‌کند؛ وقتی این بالانس وجود نداشـته باشـد، مشکل ایجاد می‌شود.

در این شرایط دولت ناچار می‌شود که جلوی صادرات را بگیرد و با در نظر گرفتن عوارض صادراتی، الزام به فروش داخلی ایجاد و با قیمت‌گذاری دسـتوری بازار را کنترل کنـد. اما اگر راه ارائه این تولیدات به‌صورت بورسـی باشد و شرایط رقابتی و بازار آزاد آن را مدیریت کند، مشـکل صادرات مواد خام خود به خود حل خواهد شد.

نمی‌توان انتظار داشـت معدنداری که با مشـکلات فراوان یک ماده معدنی را به‌بهره‌برداری می‌رساند، تولیدات خود را به قیمتی بسـیار پایین‌تر از قیمت‌های جهانی به‌فروش برساند. برای مثال، وقتـی نرخ جهانی سـنگ‌آهن ۱۰ دلار اسـت، چطـور می‌توان انتظار داشـت معدندار آن را به نرخ ۷ دلار به بازار داخلی عرضه کند.

بنابراین به‌عقیده من، اشـکال از سـاختار اقتصادی اسـت که ناترازی در عرضـه و تقاضا ایجاد می‌کند، بنابراین با جلوگیری و ایجاد محدودیت و ممنوعیت در صادرات، این مشکل حل نخواهد شد.

◉ به‌تازگـی یکـی از مسـئولان حـوزه معدن اظهـار کـرد که قدرت معدنـی ما در دانش ماسـت. با این فرض، سـوال این اسـت که چرا نتوانسـته‌ایم از صادرات دانـش موجود در زمینه معدن اسـتفاده کنیـم و آن را در اختیار کشورهای دیگر قرار دهیم؟

در دنیای کنونی، موضوع دانش ابعاد مختلفی پیدا کرده اسـت. به‌عنوان‌مثال، یک بعد آن تولید دانش است که تحت‌عنوان نوها(know how)مطرح می‌شود. باید گفت در داخل کشور ظرفیت بالایی بـرای تولید دانش وجود دارد. تولید دانش به بسـترهای خاصی نیاز دارد از جمله مکانیزه کردن سـاختاربندی دانشگاه‌ها با هدف رفع مشـکلات و مسـائل مراکز تولیدی، صنعتی و حتی خدماتـی. در کشـورهای پیشـرفته از جمله آلمان دانشـگاه‌ها به‌شـکلی برنامه‌ریزی می‌شـوند که دانشجویان برای حل مشکل و رفع موانع تربیت شوند.

به‌عبارت‌دیگر، دانشـگاه‌ها در کشـورهای پیشـرفته ۲ کارکرد اصلـی دارند؛ اول تربیت نیروی انسـانی کارآمد و دوم تولید علم براساس نیاز جامعه.

متاسـفانه در ایران این اهداف تا امروز نادیده گرفته شـده‌اند. به‌عبارت‌دیگـر، دانشـگاه‌های ما نیروی انسـانی یـا حتی دانش هدفمند تولید نمی‌کنند.

البته ما دانشـگاه‌های بسـیار خوبی هم داریم که تولید علم یا نوها می‌کنند.

فروش نوها یا دانش تولیدشـده، موضوعی اسـت که در بیشتر کشورهای جهان جا افتاده است.

از طـرف دیگر، صادرات نیروی انسـانی کارآمد و متخصص باز هم جا افتاده اسـت و سابقه دارد. اتفاقا ایران در میان کشورهای دنیا جزو کشـورهایی به‌شـمار می‌رود که از تعداد بالای نیروی متخصـص و تحصیلکـرده برخـوردار اسـت. حتی کشـورهای پیشـرفته‌ای داریم که از نظر تعداد متخصص به‌نسبت جمعیت، امتیاز کمتری از ایران دارند و می‌توان با یک جسـت‌وجوی ساده در اینترنت به این اطلاعات دسـت پیدا کـرد. به‌عنوان‌مثال، در کشوری مانند کانادا، امریکا، کشورهای اروپایی جنوب‌شرق آسیا و... تعـداد بالایی از نیروهای متخصـص ایرانی جذب فضای کار شـده‌اند. بسیاری از کشورها نیازمند تخصص و توانمندی نیروی آموزش‌دیده ما هسـتند. به‌عنوان‌مثال، در حـال حاضر تقاضای زیادی برای نیـروی متخصص در زمینه معدنـکاری، تولید برق سدسـازی و بسیاری از رشـته‌های فنی ـ مهندسی دیگر وجود دارد. علاوه بر این، شـرکت‌های مشاوره‌ای و اجرایی و سازمان‌ها و نهادهـای فروش نوها توانمند کـم نداریم، اما برای معرفی آنها در سطح بین‌المللی اقدام مناسبی انجام نگرفته است. دولت باید بستر مناسب را برای آنها فراهم کند تا بتوانند توانمندی‌های خود را در عرصه بین‌المللی نمایش دهند.

در حـال حاضـر باتوجه بـه توانمندی‌های داخلی، کشـور ما می‌تواند در بسـیاری از کشورهای همسـایه یا حتی در قاره‌های دیگـر، موضوع معدنکاری فراسـرزمینی را دنبال کنـد و از این طریق، ارزآوری قابل‌توجهی داشته باشد.

به این ترتیب، علاوه بر اینکه درآمد ارزی مناسـب و کم‌خطری نصیب کشـور می‌شـود، نیـروی انسـانی کارآمد ما هـم تجربه بین‌المللی به‌دست می‌آورد و یاد می‌گیرد که چگونه می‌تواند در فضای خارج از ایران فعالیت کند.

◉ چگونـه می‌توان دانـش موجود را به‌سـمت کاربردی شدن هدایت کرد؟

وقتـی قرار باشـد اتفاقی بـا این ابعـاد رخ دهد، بایـد عوامل متعـددی دخالت کننـد. برای مثال، در کشـوری مانند چین یا دیگر کشـورهای قدرتمند معدنی، بخش عمده‌ای از اقداماتی که دولت انجام می‌دهد، در حوزه بسترسـازی است. البته بسترسازی در برخی کشورها، وظیفه دولت نیست. دولت و حاکمیت معدنی معمولا بـرای حمایت از چنین اقداماتی، سیاسـت‌های حمایتی اتخاذ می‌کنند یا تنها آمار و اطلاعات درسـت و دقیق در اختیار فعالان اقتصادی قرار می‌دهند.

از سوی دیگر، با تصحیح و بهینه‌سازی قوانین، عملیات تولید و صادرات علم و تکنولوژی را تسهیل می‌کند. در کشور ما مراکزی برای چنین اهدافی طراحی نشده است و وجود ندارد و وقتی یک زمین ظرفیت کاشت برنج ندارد، نمی‌توان آن را به شالیزار تبدیل کرد. در سیستم موجود در کشور ما به‌دلیل ناهماهنگی، جزیره‌ای بودن تصمیمات و وجود قوانین متناقض، گره‌های بسیاری پیش خواهد آمد.

> نمی‌توان انتظار داشت معدنداری که با مشکلات فراوان یک ماده معدنی را به‌بهره‌برداری می‌رساند، تولیدات خود را به قیمتی بسیار پایین‌تر از قیمت‌های جهانی به‌فروش برساند

> راهکار پیشنهادی این است که سیاست‌های تشویقی یا روش‌های هوشمندانه‌تری در نظر گرفته شود تا فرآوری ماده معدنی در داخل کشور صرفه اقتصادی بیشتری پیدا کند

شب چله ۱۴۰۲
چقدر خرج برمی‌دارد

اینفوگرافی: سامان شرف‌الدین

فرم اشتراک

چنانچه تمایل به اخذ اشتراک و دریافت روزنامه صمت دارید لطفا فرم را تکمیل و وجه اشتراک به حساب شماره ۰۲۲۴۱۷۴۱۰۵۰۰۰ و یا شماره کارت ۷۰۷۲-۹۹۹۷-۹۹۱۸-۶۰۳۷ نزد بانک ملی به نام موسسه فرهنگی مطبوعاتی گسترش صنعت، معدن و تجارت واریز نمایید. اصل و کپی فیش واریزی را به همراه فرم اشتراک به نشانی خیابان قائم‌مقام-کوچه آزادگان شماره۲۶ ارسال یا برای تسریع امور فرم و فیش مربوط را به شماره ۸۸۱۰۵۳۰۶ ارسال نمایید.

لطفا به این نکات توجه فرمایید:

۱- در صورت تمایل به دریافت نسخه‌های بیشتر خواهشمند است در این قسمت (..... نسخه) مشخص نمایید.

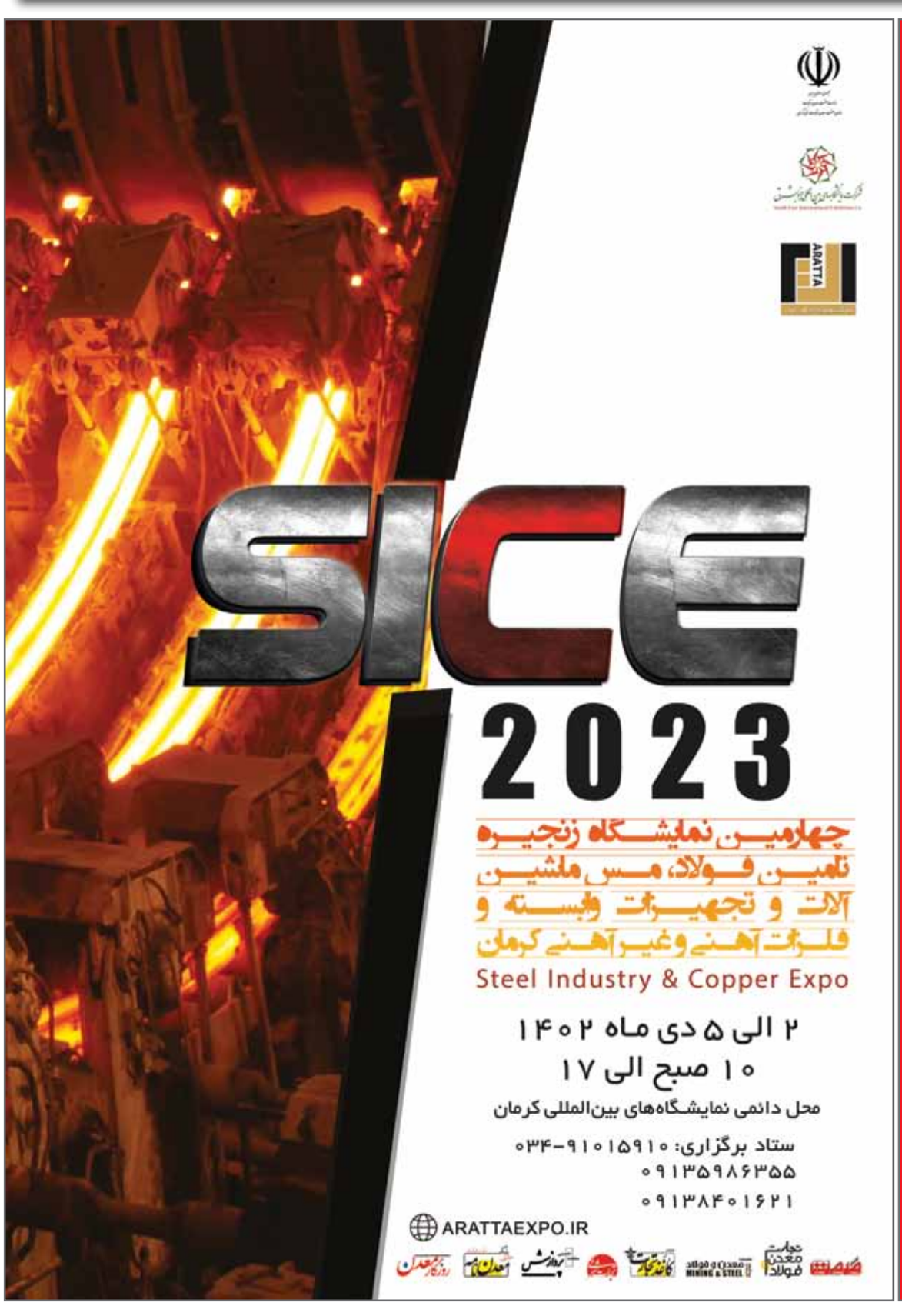
۲- روزنامه مشترکین تهران، هر روز از ساعت ۷ تا ۱۰:۳۰صبح توسط پیک تحویل می‌گردد.

هزینه ارسال در تهران رایگان است

هزینه اشتراک	روزنامه صمت
۱ ماهه	۲۲۰,۰۰۰ تومان
۳ ماهه	۶۶۰,۰۰۰ تومان
۶ ماهه	۱,۳۲۰,۰۰۰ تومان
۹ ماهه	۱,۹۸۰,۰۰۰ تومان
۱۲ ماهه	۲,۶۴۰,۰۰۰ تومان

متقاضیان محترم شهرستان‌ها برای اخذ اشتراک از طریق دفاتر سرپرستی و نمایندگی‌های روزنامه صمت در مراکز استان‌ها و شهرستان‌ها اقدام فرمایند و یا به شماره ۸-۸۸۱۰۵۳۰۶ اطلاع دهند.

مشخصات مشترک
نام و نام خانوادگی:
عنوان موسسه:
تلفن ثابت یا تلفن همراه:
آدرس:
کدپستی:

عکس: آیدا فریدی

صمت نرخ اقلام مورد نیاز طولانی‌ترین شب سال ۱۴۰۲ را بررسی کرد

گرانی مهمان ناخوانده یلدا

شب چله ۲ میلیون تومانی

کیمیا ملکی: **اگر این مازوت‌ها و گوگردها کمی کنار بروند، روی خوش انارهای قرمز را خواهیم دید که نوید آمدن جشن کهن «یلدا» را می‌دهند. یلدا از آن یاران وفادار ایران است که هر سال باوجود هزارویک اتفاق نمی‌توان از یک دقیقه بیشتر آن گذشت. هرچند قصه گرانی آنقدر تکراری است که هرگز به‌سر نمی‌رسد و تمام کلاغ‌های آن به خانه رسیدند، اما چه کنیم که باید در نزدیکی یلدا سری به بازار بزنیم و سراغی از قیمت‌ها بگیریم. البته این جشن سنتی چند سالی است که زیر سایه فضای مجازی از صفا و صمیمیت اولیه خود خارج شده و سبکی لاکچری به خود گرفته است؛ با این حال بسیاری از افراد به‌دلایل مختلف که شاید هزینه یکی از مهم‌ترین آنها باشد این شب را ساده پشت سر می‌گذارند و تنها رسم قدیمی شب‌نشینی کنار بزرگان فامیل را به جای می‌آورند. چه شب یلدا را اعیانی بگذرانید و چه ساده باید از حال و روز بازار باخبر باشید. هرچند در ایام نزدیک به یلدا نیز مانند بسیاری از مناسبت‌ها اخبار نظارت‌های سفت‌وسخت بر بازار رسانه‌ای می‌شود، اما باید دید چقدر از این نظارت‌ها رنگ حقیقت به خود گرفتند.**

صمت در این گزارش به بررسی نرخ اقلام موردنیاز شب یلدا پرداخت.

یلدا از کجا پیدا شد؟

طولانی‌ترین و تاریک‌ترین شب سال، شب یلدا است. جشن شب یلدا در ایران و کشورهایی مانند جمهوری آذربایجان، افغانستان و تاجیکستان که در گذشته بخشی از ایران بوده‌اند نیز برگزار می‌شود. در این شب همه اعضای خانواده دور هم جمع می‌شوند، حافظ می‌خوانند و داستان‌های هزارویک شب را روایت می‌کنند. شب یلدا، آغاز زمستان است و به آن شب چله نیز گفته می‌شود. به‌طورکلی در هر سال، ۳ چله در بین مردم گرامی داشته می‌شود که شامل یک دوره چهل‌روزه در تابستان و ۲ دوره چهل‌روزه در زمستان است. چله تابستان که با نام «چله تموز» نیز شناخته می‌شود، برابر با چهل روز اول تابستان است. طبق رسوم ایران باستان، روز یک تیر بلندترین روز سال، آغاز چله تموز است و تا ۱۰ مرداد ادامه دارد. چله تموز نیز همچون شب یلدا از اهمیت ویژه‌ای نزد ایرانیان برخوردار بوده است. دو دوره چله زمستانی با عنوان چله بزرگ و چله کوچک شناخته می‌شوند. چله بزرگ از اول دی تا ۱۰ بهمن شامل چهل روز کامل و چله کوچک نیز از ۱۱ تا ۳۰ بهمن شامل بیست روز و بیست شب است که درمجموع چهل روز و شب می‌شود. شب یلدا در واقع شب آغازین چله بزرگ و مابین آخرین روز پاییز و نخستین شب زمستان است.

از انار ساوه تا پرتقال ساری

برخی از اقلام مانند انار و هندوانه جزء فراموش‌نشدنی سفره شب یلدا است. در میدان میوه و تره‌بار نوشته‌های بالای سر انارهای دانه یاقوتی، نشان از اصلیت فارس و ساوه آنها می‌دهد؛ هرچند انارهای محصول شهرهای دیگر نیز در میان میوه‌ها دیده می‌شود. به‌لطف وانتی‌های کنار خیابان، انار از کیلویی ۱۵ تا ۳۰ هزار تومان در بازار یافت می‌شود که باید مراقب باشید انارهای بلوری را به‌جای یاقوتی به شما نفروشند. البته با نزدیک شدن به یلدا ناگهان قیمت‌ها پروازی می‌شوند و نرخ همین انارها در بازار به ۴۵ تا ۶۵ هزار تومان در هر کیلو می‌رسد. البته اگر برای خرید از مغازه‌ها فرصت ندارید یا قصد برگزاری یک مهمانی لاکچری را دارید، بهتر است سری به سایت‌های فروش اینترنتی میوه بزنید. در برخی از سایت‌ها قیمت هر کیلوگرم انار ساوه از ۶۰ هزار تومان شروع می‌شود و در عنوان انار درجه یک صادراتی به ۹۵ هزار تومان نیز می‌رسد. برای خرید هندوانه نیز اگر سراغ وانتی‌هایی که روی کارتنی بزرگ نوشته‌اند «به‌شرط چاقو» بروید، می‌توانید هندوانه را با نرخ کیلویی۸ تا ۱۲ هزار تومان بخرید، در حالی که قیمت این محصول در برخی مغازه‌ها به به کیلویی ۲۵ هزار تومان نیز می‌رسد. برای خرید این محصول بهتر است سراغ سایت‌های اینترنتی نروید، زیرا در بیشتر سایت‌ها موجود نیست؛ البته بعید نیست چند ساعت پیش از یلدا با افزایش نرخ موجود شود. در کل مراقب باشید که هندوانه‌ای بی‌رنگ و مزه را به اسم قرمز شکری به شما نیندازند که شما می‌مانید و جمعی که انتظار یک هندوانه شیرین را دارد. در کنار این دو بازیگر نقش اول یلدا، گاهی پرتقال، نارنگی و خرمالو نیز دیده می‌شود. براساس مشاهدات میدانی نرخ سیب قرمز از کیلویی ۲۰ هزار تومان شروع می‌شود و به ۶۰ هزار تومان نیز می‌رسد. برای خرید هر کیلو پرتقال نیز بسته به اینکه از ساری آمده یا جنوب باید حدود ۱۰ تا ۴۵ هزار تومان هزینه کنید. خرمالو نیز بسته به کیفیت با قیمتی بین ۲۰ تا ۴۰ هزار تومان عرضه می‌شود . خارج از مشاهدات میدانی، به‌گفته اسدالله کارگر، رئیس اتحادیه میوه و سبزی نرخ انار شیراز از ۲۰ هزار تومان شروع می‌شود و میانگین نرخ ۳۰ هزار تومان و سقف ۵۵ هزار تومان برای این محصول تعیین شده است. خرمالوی شمال با قیمتی بین ۱۵ تا ۲۰ هزار تومان در هر کیلو در بازار عرضه می‌شود و سقف قیمت این میوه نیز ۳۰ هزار تومان است. خرمالوی شهریار با قیمتی بین ۲۵ تا ۴۰ هزار تومان در هر کیلو عرضه می‌شود و سقف نرخ این میوه هم ۶۰ هزار تومان است. کارگر در ادامه افزود: نرخ سیب زرد از کیلویی ۱۵ هزار تومان آغاز می‌شود و به ۳۵ هزار تومان می‌رسد و این ارقام بنا بر کیفیت محصول تفاوت می‌کند. لازم به ذکر است که در یلدای ۱۴۰۱، نرخ انار کیلویی ۱۸ تا ۴۰ هزار تومان، پرتقال ۱۵ تا ۲۰ هزار تومان و هندوانه ۱۳ هزار تومان بود.

در کل برای خرید میوه‌های شب یلدا عجله زیادی لازم نیست و بازار نیز امسال نوسان عجیبی را در آستانه یلدا تجربه نکرده است؛ هرچند در گذشته بزرگان خانواده یک هفته مانده به شب یلدا میوه‌ها را خریداری و در جایی خنک نگهداری می‌کردند تا کم و کسری نباشد و شاید هم کمی در خرج صرفه‌جویی کرده باشند.

قیمت آجیل یلدا از ۶۰۰ تا ۸۱۰ هزار تومان

هرچند باتوجه به گرانی‌های چندین‌وچند باره و جیب خالی بسیاری از مردم دیگر شب یلدا هم از آن صفای قدیم فاصله گرفته، اما هنوز هم برخی باوجود قیمت‌های نجومی اقدام به خرید آجیل، ولو در اندازه‌ای اندک می‌کنند. البته در برخی موارد حجم عمده آجیل یلدا را تخمه تشکیل می‌دهد که آن هم چندان ارزان نیست.

اگر سری به مغازه‌ها بزنید برای خرید آجیل یلدا بسته به نوع و کیفیت آن باید از ۵۸۰ تا ۶۹۰ هزار تومان هزینه کنید. در این میان برخی از آجیل‌ها با عناوینی یلدایی به فروش می‌رسند، مانند «آجیل ترش و شیرین یلدایی» با نرخ کیلویی ۷۸۰ هزار تومان که شامل باسلق، رنگارنگ، بادام هندی، انجیر، مغز گردو، فندوق، بادوم و برگه زردآلو و آلو جنگلی است. همچنین «آجیل مخصوص شب یلدا» که شامل کشمش، انجیر، گردو، باسلوق، مغز پسته و توت است با نرخ کیلویی ۶۰۰ هزار تومان به فروش می‌رسد.

برای خرید هر کیلو تخمه آفتابگردان نیز باید از ۱۲۰ تا ۲۰۰ هزار تومان هزینه کنید.

در صورتی که با این ترافیک‌های شبانه‌روزی فرصت سر زدن به مغازه‌های شلوغ شهر را ندارید باید آجیل شب یلدا را از سایت‌های فروش اینترنتی خریداری کنید که در آنها آجیل‌ها از کیلویی ۳۴۳ تا ۸۱۰ هزار تومان به فروش می‌رسند.

در کل اگر آجیل را جزء مهمی از خوراکی‌های شب یلدا می‌دانید، باید دست‌کم ۳۰۰ تا ۴۰۰ هزار تومان را برای آن در نظر بگیرید.

در بررسی حدود قیمت هر کدام از انواع آجیل‌ها به‌صورت مجزا دریافتیم نرخ پسته از کیلویی ۴۵۰ تا ۸۵۰ هزار تومان، بادام درختی از کیلویی ۵۸۰ تا ۶۳۰ هزار تومان، مغز گردو از کیلویی ۵۲۰ تا ۸۴۰ هزار تومان و مویز از کیلویی ۲۸۰ تا ۳۸۰ هزار تومان است.

این در حالی است که برای یلدای ۱۴۰۱، نرخ آجیل شب یلدا از ۳۳۰ تا ۴۵۰ هزار تومان متغیر بود.

اخیرا سازمان مدیریت میادین میوه و تره‌بار شهرداری تهران نیز قیمت آجیل مخلوط مخصوص شب چله عرضه‌شده در میادین و بازارهای میوه و تره‌بار را اعلام کرده است. در نرخ‌نامه سازمان مدیریت میادین میوه و تره‌بار، قیمت عرضه انواع آجیل شب چله در میادین و بازارهای میوه و تره‌بار به این شرح اعلام شده است: هر کیلوگرم آجیل شیرین ترکیبی شامل ۱۰درصد پسته خام (اکبری، کله قوچی)، ۱۵درصد مغز بادام، ۱۵درصد نخودچی دوآتیشه بی‌نمک، ۱۵درصد کشمش سبز، ۱۵درصد برگه قیسی، ۱۵درصد انجیر خشک و ۱۵درصد باسلوق ، ۲۸۰هزار تومان است. همچنین قیمت هر کیلو آجیل شیرین بدون باسلوق شامل ۱۰درصد پسته خام (اکبری، کله‌قوچی)، ۱۵درصد مغز بادام، ۱۵درصد نخودچی دوآتیشه بی‌نمک، ۱۵درصد کشمش سبز، ۱۵درصد برگه قیسی، ۱۵درصد فندق خام با پوست و ۱۵درصد انجیر خشک، ۳۲۱هزار تومان است.

هر کیلو آجیل شور شامل ۱۵درصد پسته (اکبری، کله‌قوچی) شور، ۱۵درصد مغز بادام، ۲۰درصد نخودچی دوآتیشه شور، ۲۰درصد تخمه کدو گوشتی دوآتیشه شور، ۱۵درصد تخمه جابانی و ۱۵درصد فندق با پوست شور به قیمت ۳۲۶هزار تومان به فروش می‌رسد. گفتنی است قیمت هر کیلو باسلوق با گردو دوپر سفید ۹۸هزار تومان، باسلوق دوسر پرس با گردو دوپر سفید هر کیلوگرم ۱۱۰هزار تومان و باسلوق بدون گردو و راحت‌الحلقوم هر کیلوگرم ۸۸هزار تومان تا تاریخ ۵ دی در میادین و بازارهای میوه و تره‌بار عرضه می‌شود.

تازه‌عروس‌های یلدا

مدت‌ها است که یلدا آن حالت سنتی و دورهمی خود را از دست داده و تنها نمایشی از یک زندگی لاکچری در فضای مجازی است. چیدمان دکورهای رنگارنگ، عکس‌های یلدایی، گیفت‌های یلدایی و رزرو کافه و... گوشه‌ای از موضوعاتی است که یک هفته مانده تا یلدا در فضای مجازی محتوایی از آنها را مشاهده خواهید کرد که برای هر یک از آنها باید هزینه‌های سنگینی را متحمل شد. اگر بخت با شما یار و امسال نخستین یلدای زندگی مشترک شما باشد، باید طبق رسم دیرین «یلدایی» ازسوی خانواده داماد برای عروس برده شود که این مقوله نیز هزینه‌ای سرسام‌آور خواهد داشت.

برای خرید سبد میوه‌آرایی شده باید از ۲۰۰ هزار تومان به بالا هزینه کرد و حکاکی هندوانه نیز از ۱۰۰ هزار تومان به بالا هزینه دارد. اگر بخواهید باکس گل یلدا نیز خریداری کنید که شامل میوه‌آرایی و گل‌آرایی می‌شود باید از یک میلیون و ۲۰۰ هزارتومان تا ۶ میلیون تومان هزینه کنید.

اگر می‌خواهید بسته یلدا نیز هدیه دهید، بنا بر اقلامی که مایل به خرید آنها هستید باید از ۳۵۰ هزار تا یک میلیون و ۷۰۰ هزار تومان را کنار بگذارید.

در کل هزینه میوه‌آرایی تا خرید لباس و طلا برای عروس، از ۶ تا ۴۰ میلیون تومان بسته به اقلام خریداری‌شده متفاوت است.

شیرینی یلدا

برای خرید شیرینی باید از کیلویی ۱۲۰ تا ۲۸۰ هزار تومان هزینه کرد که بسته به نوع و مقدار آن متفاوت است.

همچنین برخی به‌جای شیرینی کیک یلدایی می‌خرند که قیمت آن از ۲۵۰ تا یک میلیون تومان متغیر است.

سخن پایانی

باتوجه به مشاهدات میدانی، اگر قرار است شب یلدای شما یک جمع کوچک خانوادگی با بزرگان خانواده باشد، خرید نیم کیلو آجیل، ۲ کیلو انار، یک هندوانه، یو کیلو پرتقال، نیم کیلو تخمه و نیم کیلو شیرینی کفایت می‌کند و می‌توانید شب یلدای خود را با ۲ میلیون تومان، آن هم بدون شام دور هم جشن بگیرید.

کاهش ۲۷درصدی بارش‌های پاییز ۱۴۰۲ نسبت به دوره بلندمدت

خشکسالی ادامه دارد

محمد انوشه‌ئی
editor@smtnews.ir

پیش‌بینی شده بود که پاییز امسال میزان بارش‌ها در حد نرمال و حتی فراتر از نرمال باشد، اما نه‌تنها پیش‌بینی‌ها محقق نشد، بلکه میزان بارش‌ها در پاییز امسال نسبت به سال گذشته کاهش ۶ درصدی را ثبت کرد که این موضوع نشان می‌دهد سایه خشکسالی ۲۰ساله بر منابع آبی کشور همچنان پابرجا است.

به‌گزارش ایرنا، ایران، کشوری با اقلیم خشک و نیمه‌خشک است که میزان بارش‌های آن یک‌سوم متوسط جهانی است؛ همین شرایط سبب شده وضعیت بارشی کشور در چند سال اخیر چندان مطلوب نباشد. از طرف دیگر، بروز پدیده تغییر اقلیم مزید بر علت شده و سال‌های کم‌بارشی یا خشکسالی را برای ایران رقم زده است.

امسال نیز سال آبی جاری (ابتدای مهر ۱۴۰۲) در حالی سومین ماه خود را نیز به‌زودی پشت‌سر می‌گذارد که میزان بارندگی‌ها در کشور باوجود پیش‌بینی اولیه برای پربارشی، با کمترین میزان به‌پایان رسید. گزارش اخیر شرکت مدیریت منابع آب ایران بیانگر آن است که کشور با کاهش ۶ درصدی میزان بارش‌ها از ابتدای مهر امسال تاکنون نسبت به مدت مشابه سال گذشته روبه‌رو شده است.

عکس: آیدا فریدی

کاهش ۲۷درصدی بارش

بر این اساس از ابتدای سال آبی جاری تا ۱۸ آذر ۳۴.۲ میلیمتر بارش در کشور رخ داده است، در حالی که در دوره بلندمدت ۴۷.۲میلیمتر بارش در این مدت داشتیم و این نشان از کاهش ۲۷درصدی بارش‌های امسال نسبت به دوره بلندمدت دارد. بارش‌ها از ابتدای سال آبی جاری تا ۱۸ آذر در مقایسه با همین بازه زمانی سال گذشته که میزان بارش‌ها ۳۶.۵ میلیمتر بوده است، ۶ درصد کاهش را نشان می‌دهد. استان چهارمحال و بختیاری با ۵۸درصد کاهش، فارس با ۴۸درصد، استان‌های خراسان‌رضوی و زنجان با کاهش ۴۷درصدی بیشترین کاهش بارش‌ها را نسبت به سال آبی پارسال دارند.

چندی پیش گزارشی منتشر شد مبنی بر اینکه «چرا در فصل پاییز امسال باوجود اعلام هواشناسی، آن‌چنان بارندگی نداشتیم و پیش‌بینی‌ها درست نبود؟» رئیس سازمان هواشناسی در پاسخ به این مطالبه گفت: «ما براساس یک‌سری شواهد و مدل‌ها اظهارنظر می‌کنیم، صحبت‌های‌مان پیش‌بینی است، نه پیشگویی». این گزارش ضمن ارائه توضیحات لازم، واکنش‌های متعددی را نیز از سوی خوانندگان دربرداشت؛ در این بین گروهی هستند که زندگی و پیشه آنها بیش از سایر اقشار، وابسته به بارش‌های سالانه است؛ کشاورزانی که به امید یک پاییز پربارش، محصولات خود را با صرف وقت و هزینه بسیار، به‌صورت دیم در مزارع و زمین‌های خود کاشته بودند و حالا در آستانه پایان این فصل، نه‌تنها محصولی برداشت نکرده، بلکه خسارت هنگفتی را نیز متحمل شده‌اند. حال پرسشی که مطرح می‌شود این است که با این وجود، اصلا می‌توان به داده‌های هواشناسی مطمئن بود؟

قطعیت در هواشناسی معنا ندارد

احد وظیفه، رئیس مرکز ملی اقلیم و مدیریت بحران خشکسالی سازمان هواشناسی، گفت: در علم هواشناسی، بحث «یقین» مطرح نیست و باید شرایط آب و هوا را با تقریب و احتمال در نظر گرفت. البته این بدان معنا نیست که سازمان هواشناسی ایران قادر به محاسبه و پیش‌بینی دقیق وضعیت اقلیمی نباشد، بلکه در تمام جهان پیش‌بینی‌های بلندمدت به‌طورقطعی و ۱۰۰ درصدی اعلام نمی‌شود؛ چون باوجود تکنولوژی گسترده و پیشرفت‌های روزافزون علمی هم به‌طورکلی این توانایی میسر نیست.

به‌گزارش خبرآنلاین، وظیفه افزود: منظور از اخبار هواشناسی، پیش‌بینی‌هایی است که باتوجه به شرایط جوی اعلام می‌شود. به‌طورکلی این پیش‌بینی‌ها به ۲ دسته تقسیم می‌شوند: ۱) پیش‌بینی‌های کوتاه‌مدت یا روزانه؛ که برای ۲۴ الی ۷۲ ساعت آینده معتبر هستند و تا حد بالایی می‌توان به آنها اطمینان کرد. ۲) پیش‌بینی‌های بلندمدت یا فصلی؛ که باتوجه به بررسی مدل‌های فصلی، به‌واسطه شبیه‌سازی شرایط جوی، صورت می‌گیرند. این پیش‌بینی‌ها بیشتر براساس تقریب و احتمالات پیش می‌رود.

وظیفه در توضیح چگونگی تعیین وضعیت آب و هوا می‌گوید: در محاسبه شرایط آب و هوایی ممکن است بیش از صدها مدل، با استفاده از نقشه‌ها و تصاویر ماهواره‌ای، اجرا شود. برای مثال، یکی از مدل‌ها بیانگر بارش بالای ۷۰ درصد باشد و دیگری احتمال بارش ۲۰ درصدی را پیش‌بینی کند؛ اما در نهایت، از مجموع این اعداد و ارقام یک میانگین گرفته می‌شود.

به‌بیان ساده‌تر، میانگین حاصل از داده‌های عددی، نشان‌دهنده وضعیت آب و هوا است. حال ممکن است در نتیجه این پیش‌بینی، یا با بارش ۷۰ درصدی مواجه شویم یا ۲۰ درصدی؛ اما چون از ابتدا قادر به تعیین وضعیت دقیق نیستیم، عددی مابین خروجی تمام مدل‌ها را در نظر می‌گیریم که همه احتمالات را لحاظ کرده باشیم. در پیشرفته‌ترین مراکز پیش‌بینی دنیا نیز «قطعیت» در امر هواشناسی وجود ندارد و ملاک این کار تنها بررسی تمام احتمالات و خروجی میانگین است.

سناریوی پیش‌بینی‌های فصلی

در فعالیت‌های مختلف وابسته به آب، اعم از کشاورزی، آبخیزداری و نگهداشت آب در پشت سدها، لازم است نه‌تنها پیش‌بینی‌های فصلی، بلکه مجموعه‌ای از احتمالات مدنظر قرار گیرند. در صورتی که عموم مردم بیشتر با پیش‌بینی‌های روزانه سر و کار دارند و پیش‌بینی‌های فصلی اهمیت چندانی برای آنها ندارد.

همان‌طور که این مقام مسئول در تایید این موضوع گفت: پیش‌بینی‌های فصلی درباره انجام فعالیت‌هایی مانند کشت و زرع، تنها به‌عنوان یک سناریوی کلی مطرح می‌شوند و به‌صورت‌عملی بهتر است کشاورزان پیش‌بینی‌های هر ۲ هفته را هم چک کنند؛ که به‌فرض مثال ببینند آیا در شروع کشت، زمین در اثر بارندگی سیراب خواهد شد یا نه؛ که این موضوع فقط در پیش‌بینی‌های کوتاه‌مدت قابل‌مشاهده است.

وی افزود: داده‌ها و اطلاعات هواشناسی شبیه یک شمشیر دولبه است؛ گزینه دیگری نداریم و می‌کوشیم باتوجه به خروجی مدل‌های هواشناسی، بالاترین احتمال را محاسبه کنیم و ضمن تاکید بر احتمالی بودن آن، شرایط آب و هوایی را به اطلاع عموم برسانیم. از آنجا که پیش‌بینی‌های فصلی عموما با خطا همراه هستند، پیش از آنکه به خود پیش‌بینی دقت شود، لازم است به آمار و احتمالات رخداد توجه کنیم و چون یقینی نیستند، ریسک یا احتمال خطای کار را بپذیریم.

پاییز امسال کم‌بارش است و میزان بارندگی‌ها در این فصل حتی کمتر از نرمال بوده است

ارزیابی وضعیت بارشی

فیروز قاسم‌زاده، سخنگوی صنعت آب در همین رابطه، درباره ارزیابی از وضعیت بارشی کشور و اثر آن روی منابع آبی کشور و چگونگی تامین آب با اعلام اینکه میزان بارش‌ها در پاییز امسال از میزان نرمال کمتر بوده، گفت: پاییز امسال کم‌بارش است و میزان بارندگی‌ها در این فصل حتی کمتر از نرمال خواهد بود.

وی با بیان اینکه میزان بارش‌ها از ابتدای سال آبی جاری (ابتدای مهر ۱۴۰۲) برای برخی مناطق خوب و برای برخی مناطق نامناسب بوده است، تاکید کرد: در مجموع ۲۰۰ میلیون مترمکعب ورودی آب به مخازن سدهای حوضه آبریز کارون بزرگ، دز و کرخه با همین بارندگی اخیر داشتیم، اما از آن‌رو که در پایین‌دست، آب بهنگامی در اختیار کشاورزی قرار گرفت، میزان ذخایر مخازن در این بخش بهبود یافت.سخنگوی صنعت آب ادامه داد: در سایر مناطق کشور میزان بارندگی‌ها مطلوب نبوده، به‌ویژه در استان‌های تهران و البرز که چند سالی هم می‌شود که با خشکسالی درگیر بوده‌ایم و اکنون با کاهش ۳۰درصدی بارش‌ها در این ۲ استان مواجه‌ایم.

قاسم‌زاده خاطرنشان کرد: چند سال متوالی کاهش بارش در هیدرولوژی منطقه و آورد رودخانه‌ها اثر داشته است و بر همین اساس، وضعیت سدها در شرایط خوبی قرار ندارند. اگر وضعیت بارش به‌سمت مدل‌های وقایع حدی حرکت کند، ستاد فرماندهی سیل در وزارت نیرو فعال و بحث‌های مربوط به سیل در نظر گرفته خواهد شد.

مهم‌ترین عاملی که سبب شده شرایط آب‌وهوایی نه‌فقط در ایران بلکه در جهان به این صورت درآید، تحولات اقلیمی است

خشکسالی ۲۰ساله در ایران

حسین دهبان، کارشناس موسسه تحقیقات آب درباره علت کاهش بارش‌ها گفته است: روند تصویرسازی مدل‌های اقلیمی از وضعیت بارشی کشور نشان می‌دهد که در آینده نه‌چندان دور بارش‌ها بیشتر مناطق جنوبی ایران را متاثر می‌کند. مطالعات و تصویرسازی از وضعیت بارشی نشان می‌دهد که مناطق جنوبی کشور متاثر از بارش‌های با منشأ سودانی، در آینده نه‌چندان دور شاهد بارش‌های بیشتری خواهد بود.

وی ادامه داد: از طرف دیگر، مناطق شمال‌غرب و غرب کشور به‌ویژه حوضه آبریز دریاچه ارومیه، استان‌های آذربایجان‌غربی و شرقی با کاهش بارش روبه‌رو خواهد شد.

به‌همین‌نسبت در شمال‌غرب کشور در حوضه‌های آبریزی مثل ارس، دریاچه ارومیه، استان‌های آذربایجان‌غربی و شرقی و هر پهنه‌ای در غرب و شمال‌غرب کشور، کاهش بارش اتفاق خواهد افتاد.

این کارشناس موسسه تحقیقات آب وزارت نیرو خاطرنشان کرد: مهم‌ترین عاملی که سبب شده تا شرایط آب‌وهوایی نه‌فقط در ایران، بلکه در جهان به این صورت درآید، تحولات اقلیمی است.

دهبان، مهم‌ترین عامل بروز این شرایط را افزایش دمای کره زمین برشمرد و گفت: این امر سبب شده است هر ساله رکورد افزایش دمای هوا نسبت به سال قبل شکسته شود. مهم‌ترین علت این افزایش دما مربوط به اثر گازهای گلخانه‌ای و فعالیت‌های صنعتی است و زمانی که افزایش دما به‌ویژه در جو زمین اتفاق افتد، باعث می‌شود توازن انرژی در جو جابه‌جا شود.

وی خاطرنشان کرد: این بخش باقیمانده به‌صورت یک‌لایه گلخانه‌ای عمل می‌کند و موجب می‌شود افزایش دما به‌صورت‌مستمر اتفاق بیفتد؛ امری که سبب شده است در چند سال اخیر کاهش بارش در کشور داشته باشیم و این موضوع مختص به ایران هم نیست و برخی کشورهای مجاور هم متاثر از آن هستند.

این کارشناس موسسه تحقیقات آب با بیان اینکه افزایش دما سبب آب شدن یخ‌ها در قطب شمال و جنوب شده است، بیان کرد: پیش‌تر جریان‌های هوا از غرب به شرق بود، اما اکنون از سمت استوا به‌سمت قطبین اتفاق افتاده است و می‌توانند دلیل تغییر جهت حرکت جریان‌های آب و هوایی به‌سمت ایران باشند.

سخن پایانی

باتوجه به موارد مطرح‌شده، کارشناسان هواشناسی معتقدند بارش پاییزی را نمی‌توان شاخص ترسالی و خشکسالی در نظر گرفت، زیرا اقلیم به‌گونه‌ای است که ایران بیشترین بارش را در زمستان و بهار دارد. همچنین، براساس آمار باوجود پیش‌بینی‌ها در پاییز اوضاع خوبی برای بارندگی نداشتیم، به‌طوری‌که متوسط بارش کشور ۴۱ میلیمتر بوده که میزان بارش از ابتدای سال آبی تا ۲۴ آذرماه امسال ۲۶ درصد نسبت به بلندمدت ۵۰ ساله کاهش داشته است، اما ۸ درصد نسبت به مدت مشابه پارسال افزایش را نشان می‌دهد.

مجموع ورودی سدها از ابتدای مهر تا ۲۵ آذر، ۴ میلیارد مترمکعب بوده که افزایش ۸ درصدی نسبت به سال گذشته را نشان می‌دهد. مخازن سدهای کشور پرشدگی ۴۰ درصدی را نشان می‌دهند.همچنین، ۷۰ درصد از دشت‌های کشور ۹۰ درصد چاه‌های کشور را در برگرفته است که اکنون در وضعیت بحرانی و ممنوعه بحرانی قرار دارد.

یادداشت

خشکسالی و تبعات آن برای خانواده‌ها

محمد یزدانی
کارشناس حوزه آب

آن چیزی که در بحث آب، برای ما حساسیت ایجاد می‌کند، بحث خشکسالی‌های پیش‌رو است؛ خشکسالی‌هایی که در کشور ایجاد شد و ما الان به‌شدت با آن درگیر هستیم.

عمده بحث آب در کشور ما، مربوط به بحث کشاورزی می‌شود. در حال حاضر ۹۰ درصد آب کشور، در بخش کشاورزی، حدود ۵ درصد در بحث آب شرب و ۲.۵ درصد هم در بخش صنعت مصرف می‌شود. رویکرد ما باید به‌سمتی برود که نحوه مصرف آب در بخش کشاورزی بهینه شود.

طرح ابلاغ الگوی کشت یک امری حیاتی است که از موضوع آب برای ما بیشتر دارای اهمیت بیشتری است، اما این سوال مطرح است که چرا به این اندازه با تاخیر ابلاغ شد؟ زمانی وجود دارد که دولت باید اعمال‌نفوذ کند. باید چنین اقدامی در سال‌های قبل اتفاق می‌افتاد، اما بااین‌وجود ابلاغ چنین موضوعی بسیار دارای اهمیت است. عواملی مانند افزایش جمعیت، صنعتی شدن، افزایش آلودگی‌های زیست‌محیطی، انتشار آلاینده‌ها در هوا، افزایش دما، اختلال در قوانین طبیعی، بنزین و... از مهم‌ترین عوامل تاثیرگذار در حوزه آب هستند. چنین عواملی سبب می‌شوند تا اکوسیستم دستخوش تغییر قرار گیرد. اگر آب را به‌عنوان یک نیاز حیاتی در نظر بگیریم و بحث کشاورزی را به‌صورت مدرنیته اجرایی کنیم، در بحث آب شرب مشکلی نخواهیم داشت. از طرفی، ضرورت دارد ما در بخش عمده کشور، باتوجه به پراکندگی جمعیتی که وجود دارد، مشکل آبرسانی را حل کنیم.

در بحث آبرسانی، ۲ مقوله وجود دارد؛ آبرسانی در بخش کشاورزی برای تولید و آبرسانی برای مصرف. چنین موضوعی، به‌شدت کار ما را سخت خواهد کرد. کشور بسیار گسترده و دارای تراکم جمعیتی بالا است. هزینه‌های استحصال آب بسیار بالا است و باید زودتر از اینها ابلاغ الگوی کشت را در نظر می‌گرفتیم. اگر آبی که در بحث کشاورزی استفاده می‌شود و عمده مصرف ما را دربر می‌گیرد، مکانیزه شود و فرسودگی شبکه‌های انتقال، به‌ویژه در انتقال آب‌های کشاورزی رفع شود، امکان به‌وجودآمدن شرایط بهتر در حوزه آب وجود خواهد داشت.

هر موضوع و تغییری در این حوزه، با مقاومت روبه‌رو است. کشاورزان خیلی تمایل به موضوعات مطرح‌شده ندارند. دراین‌باره، دولت لازم است، ورود کند و تسهیلاتی را برای کشاورزان در نظر بگیرد؛ البته این تسهیلات باید کم‌بهره باشد. عمده موضوعاتی که وجود دارد، بحران ناشی از خشکسالی و تبعات آن برای خانواده‌ها است. نخستین موضوع این است که عده زیادی بر این باور هستند که آب کالایی بسیار بی‌ارزش است. اگر در نگرش بعضی از ما، آب یک کالای بی‌ارزش نبود، ما چنین موارد افراطی را در بحث مصرف آب مشاهده نمی‌کردیم. گاهی مشاهده شده است که در سطح معابر، از آب برای شست‌وشو استفاده می‌کنند و زمانی که تذکری داده می‌شود، نه‌تنها استقبال نمی‌شود، بلکه با صحبت‌های تندی هم از سوی مسرفان آب مواجه می‌شویم.

به‌عقیده بنده، تناسبی میان بهای تمام‌شده تولید و تعرفه‌ها وجود ندارد. باید مقداری این شیب بیشتر شود. چنین امری دارای راهکار است؛ اول آنکه الگوهایی برای تشویق افراد کم‌مصرف در نظر گرفته شود. افرادی که دارای مصرف اصولی آب هستند، از یک‌سری تسهیلات بهره‌مند شوند. از آن سمت هم، باید شیب بهای تمام‌شده تولید، با تعرفه نهایی کمتر شود.

خبر

۴۰ کیلومتر تا تکمیل رینگ آب تهران

حسام خسروی، معاون بهره‌برداری و توسعه آب شرکت آبفای استان تهران با تشریح آخرین وضعیت طرح‌های مهم و در دست اجرای شرکت آب و فاضلاب استان تهران، طرح بزرگ رینگ آب تهران (قمربنی‌هاشم) را از جمله این طرح‌ها نام برد و افزود: این طرح بزرگ شامل ۱۷۰ کیلومتر خط انتقال در هزار تا ۲ هزار و ۳۰۰ میلی‌متری و ۸ باب مخزن با مجموع ظرفیت ۱۴۰ هزار مترمکعب است.

به‌گزارش آبفای تهران، خسروی ادامه داد: تاکنون ۱۳۰ کیلومتر از لوله‌گذاری خط انتقال و ۶ باب مخزن طرح بزرگ رینگ آب تهران با مجموع ظرفیت ۸۵ هزار مترمکعب تکمیل شده و عملیات اجرایی این طرح پیچیده با پیشرفت مناسب در حال انجام است.

خسروی پایداری آبرسانی، توزیع بهینه و یکسان کمی و کیفی آب در تمامی نقاط کلان‌شهر تهران و بهبود ظرفیت ذخیره‌سازی آب را از ویژگی‌های طرح بزرگ رینگ آب تهران برشمرد و اظهار کرد: سامانه آبرسانی و تامین آب کلان‌شهر تهران شامل ۵ سد امیرکبیر، ماملو، طالقان، لار و لتیان، ۷۰۰ حلقه چاه و ۷ تصفیه‌خانه آب با ظرفیت ۳۳ مترمکعب بر ثانیه است که بخشی از این تصفیه‌خانه‌ها در شرق، بخشی در غرب و تصفیه‌خانه جلالیه در مرکز تهران واقع شده‌اند.

معاون بهره‌برداری و توسعه آب شرکت آبفای استان تهران با بیان اینکه طرح رینگ آبرسانی تهران با ۳ هدف عمده در حال اجرا است، تصریح کرد: برای برخورداری از سامانه آبرسانی مطمئن و سامانه توزیع آب مناسب در تهران، به رینگ کمربندی دورتادور تهران نیاز داریم. خسروی توزیع یکسان کمی و کیفی آب، اهداف پدافندی و مدیریت مصرف انرژی را ۳ هدف عمده اجرای این طرح بزرگ برشمرد و افزود: با اجرای کامل این طرح، پایداری آبرسانی در کلان‌شهر تهران از ضریب اطمینان بالایی برخوردار خواهد شد، به‌گونه‌ای که اگر هر یک از سامانه‌های آبرسانی شرق یا غرب تهران با اختلال مواجه شود، می‌توان آب را از سایر بخش‌ها تامین کرد.

یادداشت

چاره‌ای جز مدیریت مصرف نیست

نادر جلالی
کارشناس اقتصاد آب

واقعیت این است که سال‌هاست با کمبود آب مواجهیم و شـرایط جوی و کاهش بارش‌ها نیز بر این بحران دامن می‌زننـد. در تمام ایـن مدت نیز، تاکید بـر صرفه‌جویی در مصرف اسـت. البته مسـئولان نیز بر تفکیک موضوع صرفه‌جویی در مصرف آب با اعمال سیاست جیره‌بندی یا سهمیه‌بندی آب تاکید دارند.

آنچه مسـلم اسـت، درسـت مصرف کـردن، به‌معنی کم‌مصرف کردن نیسـت و اسـتفاده بهینه از آب باید در فرهنگ عمومی نهادینه شود. آب مایه حیات است و باید توجه ویژه‌ای به مصرف درست آن داشت، چراکه زندگی بشر به تامین آب بستگی دارد.

رشد جمعیت، گسترش شهرنشینی، افزایش سطح رفاه و فرهنگ زندگی مردم، توسعه کشاورزی و صنایع، سبب افزایش تقاضای آب شده است. باتوجه به اهمیت موضوع کم‌آبی در سـطح ملی و بین‌المللـی توجه به فاکتورهای موثر بـر میزان مصرف بهینـه آب در بخش‌های مختلف از جمله مصـرف خانگی و کشـاورزی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

این واقعیتی انکارناپذیر اسـت که کمبود آب بر سلامت عمومی، بهداشـت، اعصـاب و روان جامعـه و تنش‌های اجتماعی تاثیرگذار اسـت، از این‌رو برای حل مشـکلات، چاره‌ای جـز مدیریت مصرف وجود ندارد. بنابراین، پیش از هـر چیز باید باور کنیم که از لحاظ جغرافیایی در یک منطقه خشـک زندگی می‌کنیم و خشکسالی یک پدیده طبیعی است. باید بدانیم حجم آب در دسترس ما همین میزان است و امیدی به افزایش این سهم نیست.

برای ایجاد این باور عمومی، رسانه‌ها نقش قابل‌توجهی خواهند داشـت. وقتـی چنین بـاوری در اذهان عمومی ایجاد شود، مصرف آب نیز کنترل و مدیریت خواهد شد. از سـوی دیگر، ورودی‌های آب کشـور هر سال کمتر از سال قبل می‌شـود و با کاهش بارش‌ها، حل این موضوع نیاز به برنامه بلندمدت و کوتاه‌مدت جدی دارد.

یکـی دیگر از الزامات قابل‌توجـه، اولویت‌بندی مصرف آب است که تا امروز زیرساخت و برنامه مشخصی در این حوزه وجود نداشته است؛ بنابراین، باید با سیاست‌گذاری منسـجم، اولویـت مصرف در حوزه آب شـرب با جدیت موردتوجـه قرار گیرد. این در حالی اسـت که طبق آمار، سـرانه مصرف خانگی در تمام کشـور و از جمله پایتخت بسیار بالا است و این مصرف باید بهینه شود.

در بحـث مدیریـت منابع آبـی نیز تاکنـون اقداماتی از سـوی دولت بـرای رعایت الگوی کشـت و همچنین توصیه به کشـاورزان برای مدیریت آب‌های کشـاورزی انجـام گرفته که البتـه باید با الگوبندی مناسـب تداوم یابد.

باوجود اقدامات انجام‌گرفته، بحران کمبود آب، سراسر کشـور را تحت‌تاثیـر قرار داده اسـت و تعـداد زیادی از استان‌های کشـور زیر تیغ تهدید کم‌آبی هستند. جدیت ایـن معضل به‌قدری اسـت که در بخش‌هایی از کشـور شـاهد جابه‌جایی و مهاجرت سـاکنان از مناطق خشک و کـم‌آب به مناطق پـرآب و پربارش بوده‌ایـم؛ بنابراین باتوجه به وضعیـت آبی ایران، نیازمنـد تدوین و اجرای یک دیپلماسـی قـوی در راسـتای کنتـرل مصرف آب هستیم.

کمبود آب یکی از مشـکلات اساسـی کشـور است که طـی چند دهه اخیر به بحرانی تبدیل شـده که از طرفی خطر خشکسـالی را با خود به‌همراه دارد و از طرف دیگر، نه‌تنها تهدیدی در زمینه کاهش میزان آب شرب به‌شمار می‌آیـد، بلکه بسـیاری از فعالیت‌های وابسـته به آب از جمله کشاورزی را تحت‌تاثیر قرار می‌دهد.

بنابرایـن سیاسـت‌گذاری‌ها دربـاره منابع آبی کشـور باتوجه به حساسـیت حوزه آب باید با جدیت بیشـتری طرح و اجرا شـوند، به‌شکلی که برای کنترل این بحران؛ حتی برای مصرف بهینه هر قطره آب باید برنامه داشـته باشـیم؛ کنترل ایـن بحران تنها بـا مدیریت مصرف آب میسر خواهد شد.

برای حل مشکل کم‌آبی، باید برای هرکدام از حوضه‌های آبریز کشـور فکر جداگانه‌ای کرد و نمی‌شود با بهانه‌های تکراری، مشکلات قطعی آب را حل کرد. موضوع مشترک در رابطه با بهینه‌سـازی مصرف آب، برنامه‌ریزی اسـت. زمانـی که برای مصرف آب تصمیم‌گیـری کنیم، باید به ظرفیت‌هـای اکولوژیکـی رودخانه‌ها و منابـع آبی توجه داشته باشـیم؛ چراکه نمی‌توانیم بدون این کار، اقدام به برداشت و مصرف بی‌رویه منابع آبی کنیم.

متاسـفانه کشور با سیاسـت‌های مدیریتی ناهمگون و بدون در نظر گرفتن میزان ظرفیت اقلیمی خود و رشـد جمعیت و با اقداماتی نظیر برداشـت‌های بی‌رویه از منابع آب زیرزمینی، توسـعه کشـاورزی و برداشت محصولاتی که نیاز اسـتراتژیک ما نیسـتند، به توسعه ناپایدار منجر شده است.

اسـتفاده از منابع زیرزمینی برای کشاورزی باعث شده اسـت تا مقدار زیادی از ذخایر آبی ما، صرف این دسـت از محصولات شـود. از دهه ۵۰ به‌ویـژه از اوایل دهه ۷۰ تاکنون، کسـری مخزن و فشـار به آب زیرزمینی عمدتا در کشـاورزی ما مصرف می‌شـود. ناسـازگاری توسـعه پایدار با شـرایط اقلیمی و زیست‌محیطی کشور، منجر به چالش‌هایی شده است که در شهرها و استان‌های مختلف در قالب قطعی آب با آن روبه‌رو هستیم.

عکس: صمت

بارش‌های کشور با کاهش بی‌سابقه روبه‌رو شده است

ایران زیر تیغ کم‌آبی

محمد انوشه‌ئی
editor@smtnews.ir

اغلـب پیش‌بینی‌های هواشناسـی در ماه‌های اخیر گویای بهبود میانگین بارش‌های کشـور در سـال آبی جاری بوده ، امـا این اتفاق هنوز در بسـیاری از حوضه‌هـای آبریز اصلی اتفـاق نیفتاده اسـت و پیش‌بینی‌های جدیـد از تغییر رژیم بارندگی‌های سـالانه در نواحی جنوب و جنوب‌شرقی کشور حکایت دارد. گزارش تازه مرکز ملی اقلیم و مدیریت بحران خشکسالی نشان می‌دهد که از ابتدای سال آبی جاری (اول مهـر ۱۴۰۲) تاکنـون میزان بارش‌های جـوی در حوضه‌های شـش‌گانه اصلـی کشـور بـا کاهـش روبه‌رو شـده اسـت. حوضه‌های آبریز اصلی کشور شامل دریای‌خزر، خلیج‌فارس و دریـای عمان، فلات مرکـزی، دریاچه ارومیـه، قره قوم و مرزی شـرق است. بر این اسـاس، از ابتدای سال آبی جاری تا ۲۵ آبان به‌طورمیانگین فقـط ۱۵.۶ میلیمتر بارش در این حوضه‌هـای آبریـز اتفاق افتاده اسـت. در حالی که در دوره بلندمدت ۵۴ سـال گذشته، حوضه‌های آبریز اصلی طی این دوره ۲ ماهه به‌طورمیانگین ۲۲.۵ میلیمتر بارش داشـته‌اند. به‌عبارت‌دیگر، میانگین بارش‌های امسـال در کل کشور ۶.۹ میلیمتر نسـبت بـه دوره بلندمدت کاهـش یافته که بیانگر تغییر رژیم بارندگی در بیشـتر نقاط کشـور است. حتی اگر میانگین بارش‌های جوی انجام‌گرفته در ۲ماه اخیر را با رقم مشـابه ۲ ماه نخست سـال آبی قبل مقایسـه کنیم، باز هم شـاهد کاهش بارندگی‌ها هسـتیم. براسـاس آمار، میانگین بارش‌های کشـور تا ۲۵ آبان امسال نسـبت به مدت مشابه سال گذشته که ۱۸.۷ میلیمتر بارش ثبت شده است، کاهش ۳.۱ میلیمتری دارد. تحلیل دقیق‌تر گزارش اخیر مرکز ملی اقلیم و مدیریت بحران خشکسـالی نشـان می‌دهد، حوضه آبریز دریاچه ارومیه در بین حوضه‌های آبریز اصلی کشـور شـاهد بیشـترین کاهش نسـبت به دوره بلندمدت اسـت، به‌طوری‌کـه میزان بارش‌ها از ابتدای سـال آبی جاری تا ۲۵ آبـان در این حوضه آبریز ۲۳.۱ میلیمتر اسـت، در حالی که ایـن میزان در دوره بلندمدت ۴۷.۸ میلیمتری بوده که کاهش ۲۴.۶ میلیمتری را نشان می‌دهد که صمت در این گزارش به بررسی آن پرداخته است.

وضعیت بارش در کشور نگران کننده است

بحران آب در ایران یکی از بزرگ‌ترین مشـکلاتی اسـت که در سـال‌های اخیر تمام جوانـب زندگی و صنعـت را تحت‌تاثیر قرار داده اسـت. دلایل زیادی بـرای رخ دادن این بحـران وجود دارد که برخی به شـرایط آب و هوایی و اقلیمـی مرتبط بوده و برخی به دلیل سـوءمدیریت در این حوزه اسـت. ایران به‌دلیل موقعیت جغرافیایی‌اش، به‌عنوان یکی از کشـورهای خشـک و نیمه‌خشک شـناخته شده اسـت و این مسـئله به‌ویژه در بخش‌های شرقی و مرکزی بیشـتر دیده می‌شود. علاوه بر این، دلایل متعددی در رخ دادن و مواجه شدن با کمبود و بحران آب در ایران وجود دارند.

میزان بارش‌های امسـال حوضه دریاچه ارومیه نسـبت به مدت مشابه سال گذشته که ۲۳.۸ میلیمتر بوده و کاهش ۰.۷ میلیمتری دارد. این آمار نشان می‌دهد که رژیم بارش‌ها در شمال‌غرب ایران کـه قبلا فلاتی پربارش بوده، تغییر کـرده و به‌تدریج این ناحیه از کشور عادت ترسالی خود را از دست داده است. بخش قابل‌توجهی از کاهـش حجـم آب دریاچه ارومیه طی سـال‌های اخیر مرهون همیـن تغییر رژیم بارندگی اسـت. بـا این وجود، فعـالان حوزه کشـاورزی و ذی‌نفعان آب‌های سطحی و زیرسطحی حوضه آبریز دریاچه ارومیه هنوز باور ندارند که منطقه آنها به‌سـمت خشـکی پیش می‌رود.

در حوضه‌هـای آبریز دریای خزر، خلیج‌فـارس و دریای عمان، فلات مرکزی، قره قوم و مرزی شرق هم شاهد کاهش قابل‌ملاحظه بارش‌های جوی طی ۳ سال اخیر هستیم. وضعیت بارش‌های کشور در یک قرن اخیر با کاهش بی‌سابقه همراه شده است. شدت تاثیر منفی این تغییر رژیم بارندگی را می‌توان در اطراف کلانشـهرهای بزرگی نظیر تهران، کرج، مشـهد، اصفهان، تبریز و شیراز مشاهده کرد. مطابـق داده‌های ثبت‌شـده و تجربیات پیشـین، دوره‌های خشکسالی در استان تهران دوساله بوده و سپس چند سال ترسالی در این استان ثبت شده است، اما امسال شاهد سومین خشکسالی پیاپی در استان تهران هستیم و رژیم خشکسالی این استان تغییر یافته است.

خشکسالی یک چالش جدی است

اشکان محسنی، کارشناس محیط‌زیست درباره بحران خشکسالی در ایـران به صمت توضیـح داد: به‌طورکلی، خشکسـالی وضعیتی طبیعی است و هنگامی که بارش‌های باران و برف برای مدت طولانی کم می‌شـود یا به‌صورت ناپایدار اسـت، رخ می‌دهد. کشـور ما هم یکی از سرزمین‌هایی است که با مشکلات خشکسالی مواجه است و به‌عنوان یکی از مناطق خشک و نیمه‌خشک جهان شناخته می‌شود.

وی در ادامـه بیان کرد: در سـال‌های اخیر، خشکسـالی در ایران به‌دلیل کمبود بارش و مشـکلات دیگر منطقه‌ای تشدید شده است. این مشـکل منجر به کاهش منابع آب، تولید محصولات کشاورزی، سـطح آب زیرزمینی شده و مشـکلات جدی در بخش‌های مختلف اقتصادی و اجتماعی ایجاد کرده است.

این کارشناس افزود: اسـتان‌های خراسان‌شمالی، خراسان‌رضوی، سیستان‌وبلوچسـتان، کرمان، فارس و یزد که مناطقی با بیابان‌ها و مناطق خشک هستند، در معرض خطر بیشتری قرار دارند. دریاچه‌ها و رودخانه‌ها نیز در معرض خطر هستند. به‌طورمثال، دریاچه ارومیه کـه به نوان بزرگ‌ترین دریاچه تالابی در ایران و یکی از دریاچه‌های مهم اکوسیسـتمی جهان شناخته می‌شود، اکنون با بحران به‌شدت وخیمی روبه‌رو است.

■ مدیریت منابع آب موردتوجه بیشتری قرار بگیرد

محسـنی با بیان اینکه تلاش‌هایی برای حل مشکل خشکسالی در دست اقدام است و مسئولان در حال برنامه‌ریزی و اجرای طرح‌ها و پروژه‌هایی هستند تا با مدیریت بهینه منابع آب، مقابله با خشکسالی را تسهیل کنند، تصریح کرد: این طرح‌ها شامل احداث سدها، توسعه روش‌های کشاورزی پایدار، بهره‌برداری بهینه از آب‌های زیرزمینی، ترویـج آبیاری قطره‌ای و کاهش تبخیر و تعرق می‌شـوند. البته این اقدامات، نیازمند سـرعت عمل بیشتری است و هزینه و تلاش‌های بیشتری را طلب می‌کند، چراکه خشکسالی یک چالش جدی است و نیـاز به توجـه و همکاری بین دولت، جامعه و سـایر نهادها برای مدیریت منابع آب و کاهش تاثیرات آن دارد.

به‌اعتقاد او در سال‌های گذشته، در کشور بسیاری از طرح‌ها برای توسـعه منابع آب اجرا و بهره‌برداری شـده‌اند. با این حال، برخی از این طرح‌ها هدف اصلی خود یعنی توسـعه محلـی را بدون در نظر گرفتـن یکپارچه‌نگـری و ارزیابـی چرخـه آب در کل حوضه آبریز دنبال کرده‌اند. چالش‌های ایجادشـده در این زمینه، سیاست‌گذاران و تصمیم‌گیران را به‌سمت فکری جامع و تلاش برای ایجاد تعادل و توازن بین عرضه و تقاضای پایدار آب هدایت کرده است؛ به‌طوری‌که مدیریت منابع آب نه به‌صورت یک نقطه محدود، بلکه به‌شـکل یک سیستم جامع و پویا موردتوجه قرار گیرد.

■ مدیریت یکپارچه منابع آب در راستای توسعه پایدار

عدم‌پذیـرش طرح‌های آمایش سـرزمین توسـط تمـام نهادها، عدم‌انطبـاق محـدوده جغرافیایی حوضه‌های آبریز بـا محدوده‌های سیاسی، اسـتفاده ناکافی از منابع آب قابل‌ملاحظـه تجدیدشـونده کشـور و نیز نزدیک شدن به حد مجاز اسـتخراج آب، نیاز به توجه به مدیریت جامع منابع آب را بیشتر از پیش مشهود می‌سازد.

کمبود منابـع آب و کیفیت نامطلوب آب در بسـیاری از مناطق جهان، کشـورها را به بازنگری و بازنگـری در زمینه مدیریت منابع آب سـوق داده است. این امر باعث شده که سیستم مدیریت منابع آب از دیدگاه مهندسی مبتنی بر تامین آب، به دیدگاهی فرابخشی و مبتنـی بر تقاضـای آب تغییر کند. در گذشـته، تصمیم‌گیری و مدیریـت بخش‌هـای مختلف منابـع آب به‌طورمعمـول به‌صورت مستقل و جداگانه در نهادهای مختلف انجام می‌شد، اما در حقیقت، مدیریت پیشـرفته منابع آب برای رسـیدن بـه منافعی که گاهی متضاد هسـتند، به‌صورت یکپارچه و هماهنگ حرکت می‌کند. این روش مدیریـت، مدیریت یکپارچه منابع آب یا مدیریت جامع منابع آب نامیده می‌شـود که با مفاهیم توسـعه پایـدار رابطه تنگاتنگی دارد.

خشکسالی یک چالش جدی است و نیاز به توجه و همکاری بین دولت، جامعه و سایر نهادها برای مدیریت منابع آب و کاهش تاثیرات آن دارد

به ظرفیت‌های آبریز کشور توجه شود

دلاور نجفی‌حاجی‌پـور، معـاون اسـبق محیط‌طبیعـی سـازمان محیط‌زیسـت درباره بحران کم‌آبی به صمت توضیح داد: برای حل مشـکل کم‌آبی باید برای هرکـدام از حوضه‌های آبریز کشـور فکر جداگانه‌ای کرد و نمی‌شـود با بهانه‌های تکراری، مشـکلات قطعی آب را حـل کرد. موضوع مشـترک در رابطه با بهینه‌سـازی مصرف آب برنامه‌ریزی اسـت. زمانی که مـا تصمیم می‌گیریم برای مصرف آب تصمیم‌گیری کنیم، باید بـه ظرفیت‌های اکولوژیکی رودخانه‌ها و منابع آبی توجه داشـته باشیم؛زیرا نمی‌توانیم بدون این کار اقدام به برداشـت و مصرف بی‌رویه منابع آبی کنیم. نجفی‌حاجی‌پور بیان کرد: کشور ما در یک کمربند خشک جغرافیایی واقع شده است، اما می‌توانیم با استفاده درسـت از ظرفیت‌های موجود، مشکل کم‌آبی را برای همیشـه ریشه‌کن کنیم، مسـلما با تغییر روش‌های سنتی و برنامه‌ریزی‌هـای صحیح می‌توانیم همین مقدار منابع آبی محدود کشور را به بخش‌های مختلف برسانیم و از خطر بی‌آبی دور بمانیم.

وی بیان کرد: موضع بعدی، بحث آموزش اسـت. در حال حاضر آن چیزی که ما برای حل مشـکل کم‌آبی نیاز داریم، آموزش‌های لازم برای استفاده از روش‌های نوین در بخش‌های مختلف است. مسلما تا زمانی که به موضوع آموزش و فرهنگ‌سـازی توجه نشود، روش‌های قدیمی و منسوخ‌شده اجازه ورود روش‌های جدید را نمی‌دهند.

موضوع آخر که در راستای بهینه‌سازی مصرف آب باید موردتوجه قرار بگیرد، بحث نحوه استفاده از آب‌های زیرزمینی است که اهمیت بسزایی دارد. متاسفانه ما در کشورمان در راستای استفاده از آب‌های زیرزمینی با مشـکلات بسیار جدی و بغرنجی مواجهیم. این موضوع به‌قدری حاد اسـت که در برخی شهرهای کشور با فرونشست زمین روبه‌رو هسـتیم. زمانی که ما از ذخایر آب‌های زیرزمینی به شـکل بی‌رویه اسـتفاده می‌کنیم، حفره‌های زیرزمینی دیگر قابل‌اسـتفاده نبوده و برای همیشه نابود می‌شوند.

■ راه نجات از بحران کم‌آبی

نجفی‌حاجی‌پور خاطرنشان کرد: با نتیجه‌گیری از مطالب گفته‌شده درمی‌یابیم که کشور ما با بحران جدی آب روبه‌رو است که ما با چند روش می‌توانیم ایـن چالش‌ها را حل کنیم؛ یکی اینکه با روش‌های آبخیزداری منابع خودمان را تقویت کنیم، چراکه باید آبی باشـد تا به بخش‌های مختلف تخصیص دهیم. دوم اینکه، برداشت از آب‌های زیرزمینی و سـطحی کشـور را با کمک نهادهـای ذی‌ربط کنترل و مدیریـت کنیـم، زیرا همان‌طور که قبل‌تر بیان شـد، ما با همین ظرفیت آبی موجود هم می‌توانیم بسیاری از بخش‌ها را سیراب کنیم و از زیر سایه کم‌آبی و خشکسالی بیرون بیاییم.

وی در پایان گفت: متاسـفانه میزان همکاری دولت با کارشناسان محیط‌زیسـتی و افراد خبره‌ای که در حل این بحران می‌توانند کمک بزرگی کنند، دیده نمی‌شود و اگر هم همکاری انجام می‌گیرد، بسیار انـدک و انگشت‌شـمار اسـت. از طرفی، اگر همکاری و مشورتی هم گرفته می‌شود، رنگ اجرایی به خود نمی‌گیرد و کاری از پیش برده نمی‌شود. بنابراین باید مسئولان و عزیزانی که در پست اجرایی برای بحـران کم‌آبی تلاش می‌کنند، همکاری‌هـا را با بخش‌های مختلف افزایـش دهند تا با همفکری روزافزون، مشـکلات موجود در بحران کم‌آبی کشور برای همیشه به‌پایان برسد.

کشور ما در یک کمربند خشک جغرافیایی واقع شده اما می‌توانیم با استفاده درست از ظرفیت‌های موجود، مشکل کم‌آبی را برای همیشه ریشه‌کن کنیم

سخن پایانی

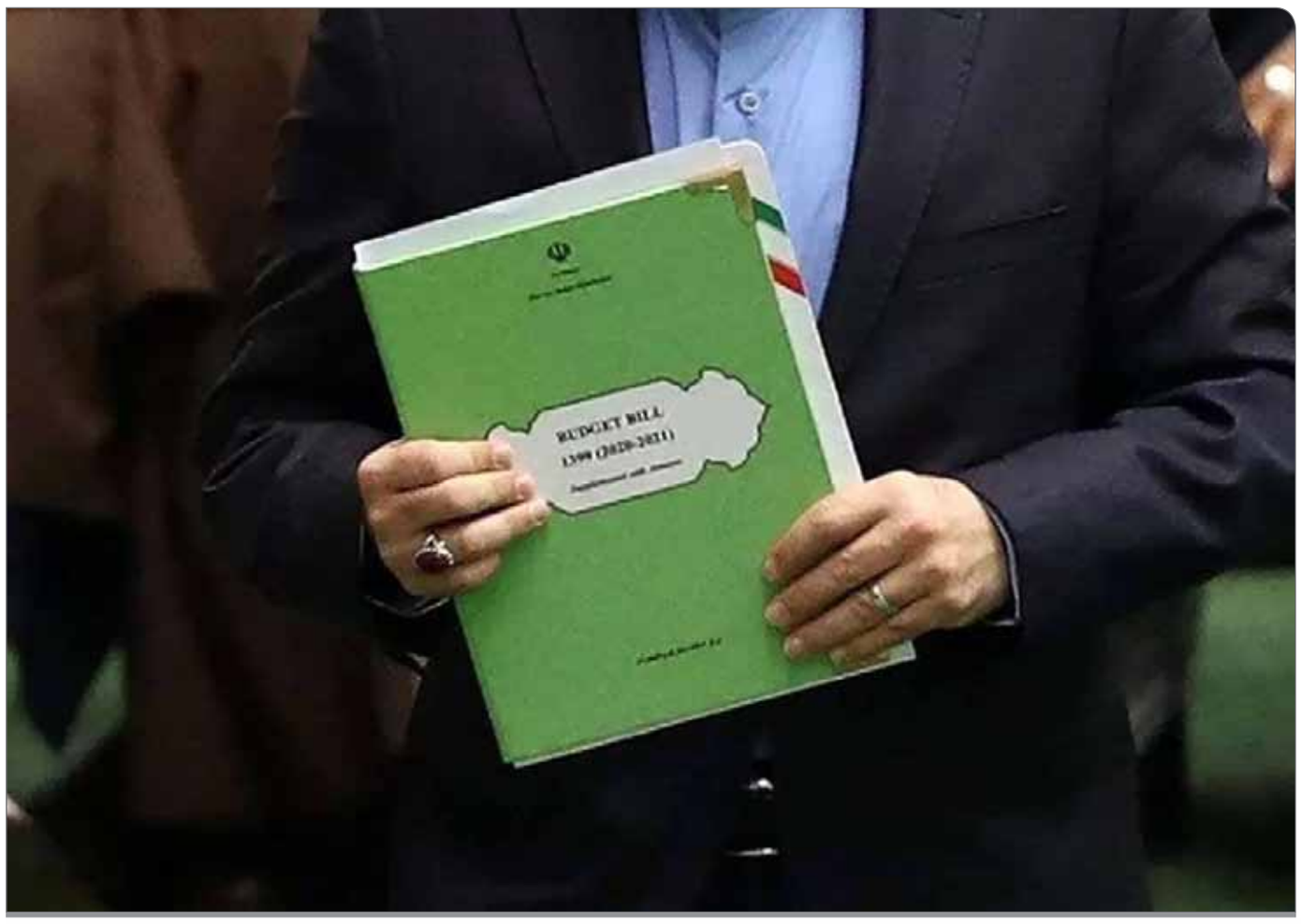
در حال حاضر کمبود آب، کل قاره‌های جهان را شـامل می‌شـود. استفاده از آب در قرن اخیر در جهان به‌دلیل افزایش بیش از ۲ برابری جمعیـت در حال افزایـش بوده و باتوجه به شـرایط اقلیمی، کاهش بارندگی‌ها و کاهش دسترسـی به منابع آب شـیرین کل کشورهای جهان با معضل کم‌آبی روبه‌رو هستند.

بحران کم‌آبی در کشـورهایی با جمعیت بالا و شـرایط آب‌وهوایی خشـک جدی‌تر بوده و این امر ممکن است در آینده سبب مهاجرت اجباری میلیون‌ها نفر شود. در کشورهای پیشرفته با مدیریت صحیح منابـع آبی و وضـع قوانین و مقـررات و ارائه راهکارهـای مدیریتی، گام‌هـای موثری در این زمینه برداشـته‌اند. یکـی از چالش‌های مهم زیست‌محیطی در خاورمیانه و کشور ایران، بحران کم‌آبی است. باتوجه به کمبود منابع آبی و کاهش بارندگی‌ها و شـرایط آب‌وهوایی کشور ایران و عدم‌مدیریت صحیح آب، امروزه شـاهد مشکلات عدیده‌ای در این‌باره هستیم.

بعد از عامل جمعیت، آب دومین چالش جدی بشر است. امروزه کل جهان با مشـکل کمبود آب مواجهند و کشورهایی مثل ایران به‌دلیل شـرایط اقلیمی با سرعت بیشتری به‌سـوی کم‌آبی پیش می‌روند. در ایـران ریزش‌های جـوی منبع اصلی تامین منابع آبی اسـت که این میزان بیش از ۱۴۳میلیارد مترمکعب اسـت. از این میزان، حدود ۷۱ درصد به‌صورت تبخیر از دسـترس خارج شده و تنها بخش کوچکی از آن معـادل ۸۸.۵ میلیـارد مترمکعب آن برای مصارف کشـاورزی، صنعت و شرب استفاده می‌شود. منابع آبی در ایران محدود و بارندگی تقریبا یک‌سـوم تا یک‌چهارم متوسط بارندگی در جهان است و وجود خشکسـالی‌های مکرر در کشور و عدم‌اسـتفاده صحیح از منابع آبی در بخش‌های کشـاورزی و صنعت، از دلایـل ایجاد بحران کم‌آبی در کشور است.

تحلیل صمت از منابع بودجه

دولت چگونه «درآمدها» را افزایش داد؟

امیرعباس آذرموند: مجموع منابع نفتی در لایحه بودجه سال ۱۴۰۳، معادل ۵۸۵هزار میلیارد تومان در نظر گرفته شده که حدود ۱۱درصد نسبت به قانون بودجه ۱۴۰۲ کاهش یافته است. وابستگی مستقیم بودجـه بـه نفت در لایحه بودجه سـال ۱۴۰۳ بدون در نظـر گرفتن منابع و مصـارف قانون هدفمندی یارانه‌هـا و ۱۳۶ هـزار میلیارد تومان منابع اختصاص‌یافته به تقویت بنیه نظامی، معادل ۲۴ درصد بوده که نسـبت به قانون بودجه سـال ۱۴۰۲، کاهش ۵ درصدی داشـته است. سـهم منابع مالیاتی از منابع عمومی در لایحه بودجه سـال ۱۴۰۳ نسـبت به قانون بودجه سال ۱۴۰۲، ۹ واحد درصد افزایش داشته و به ۴۵ درصد رسـیده اسـت. مقدار در نظر گرفته شـده درآمدهای مالیاتی حدود هزار و ۱۲۲میلیارد تومان است که انتظار می‌رود، تحقق کامل داشته باشد. منابع پیش‌بینی‌شده از محل صادرات نفت‌خام، گاز و فرآورده‌های نفتی باوجود واقع‌بینانه‌تر شـدن نسبت به قانون امسال، اما تحقق تمامی منابع آن با دشـواری‌هایی همراه خواهد بود. پیش‌بینی می‌شـود در صورت تداوم روند فعلی کالاهای مشـمول ارز ترجیحـی و عدم‌اصلاح تدریجی این نرخ، به‌دلیل کم‌برآوردی منابع موردنیاز برای واردات کالاهای اساسـی و دارو (و افزایش تقاضا برای ارز ترجیحی) درآمد ریالی محقق‌شـده از این محل دچار چالش شـود. باتوجـه به ملاحظات فوق، لایحه بودجـه از منظر منابع با محدودیت هایی روبه‌رو اسـت که در صورت تصویب بدین‌شکل در طول سال ۱۴۰۳، مشکلات احتمالی در نحوه فعالیت دستگاه‌های اجرایی (بودجه قابل‌برنامه‌ریزی)، معیشـت عمومی و انضباط مالی به‌دنبال خواهد داشت. بنابراین ایجاد منابع جدید درآمدی، واقعی کردن منابع درآمدی و مدیریت هزینه‌ها اجتناب‌ناپذیر است.

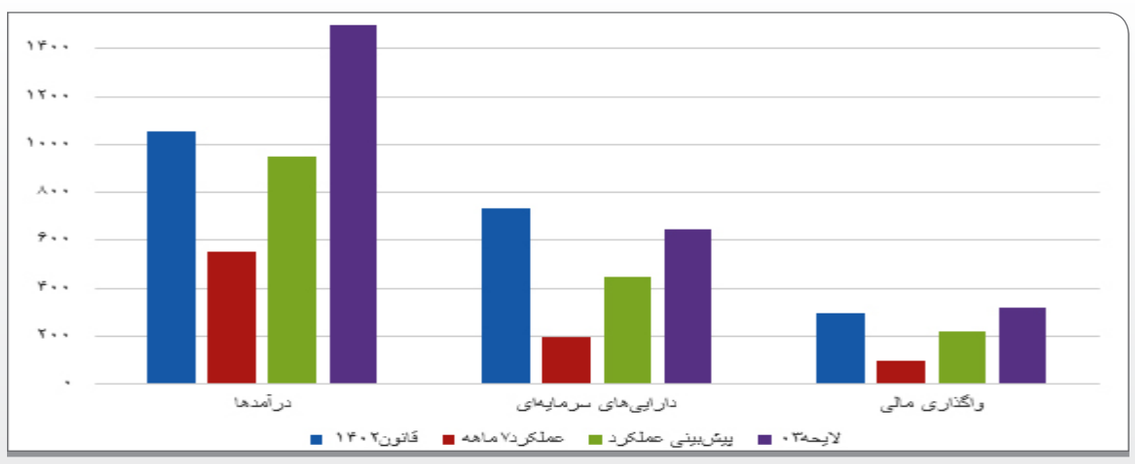
بودجه به‌عنوان مهم‌ترین سـند مالی کشـور از یک‌سـو متاثر از شـاخص‌های کلان اقتصادی بوده و از سـوی دیگـر، با رویکردها و سیاسـت‌های کلان اتخاذشـده در آن می‌توانـد بر این شـاخص‌ها اثرگذار باشد.

به‌گزارش صمت، بررسی‌های کارشناسی نشان‌دهنده این موضوع اسـت که رشـدهای تجربه‌شده در ۳ سال گذشـته بیشتر ناشی از اسـتفاده ظرفیت‌های خالـی اقتصاد (بخش نفـت و صنایعی مثل خودرو) و کاهش فراگیری کرونـا (بخش خدمات) بوده و نمی‌توان آن را به‌عنوان تغییر روند در رشد اقتصادی کشور در نظر گرفت.

منابع بودجه کل کشـور متشکل از بودجه عمومی دولت و بودجه شـرکت‌های دولتی، بانک‌ها و موسسات انتفاعی وابسته به دولت در لایحه بودجه سـال آینده معادل ۶هـزار و۴۷۸ هزار میلیارد تومان اسـت. منابع بودجه عمومی دولت بالغ ۲هـزار و۷۳۷ هزار میلیارد تومان است و بودجه شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و موسسات انتفاعی وابسـته به دولت از حیث منابع و مصارف معادل ۳هزار و ۷۵۱ هزار میلیارد تومان برآورد شده است.

منابع بودجه عمومی متشکل از منابع عمومی دولت با سقف منابع و مصـارف ۲هزار و۴۶۲ هزار میلیارد تومان و درآمدهای اختصاصی وزارتخانه‌ها و موسسات دولتی نیز ۲۷۵ هزار میلیارد تومان است.

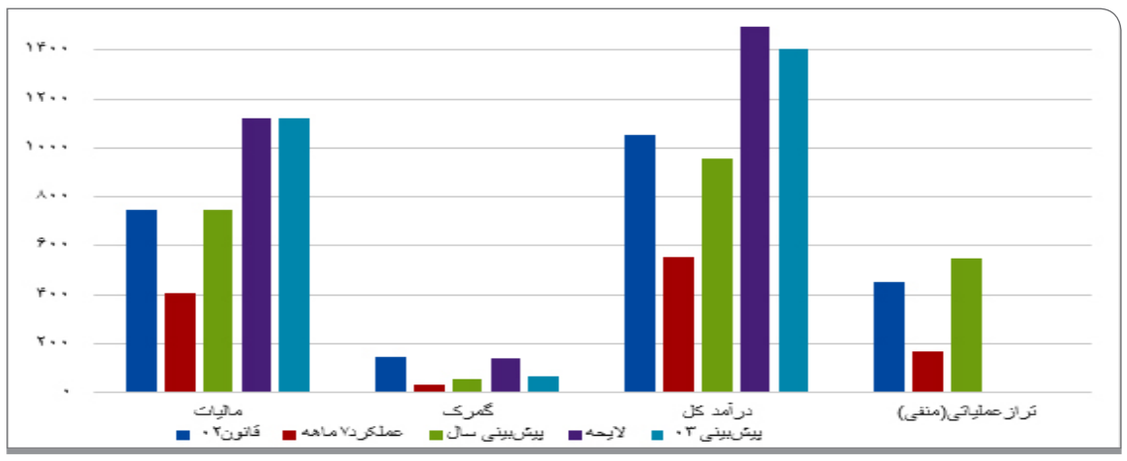
منابـع عمومی دولت متشـکل از درآمدها، واگـذاری دارایی‌های سـرمایه‌ای و واگـذاری دارایی‌های مالی اسـت که نسـبت به رقم مصوب در قانون بودجه امسال، رشد ۱۸.۲ درصدی داشته و نسبت به پیش‌بینـی عملکرد منابع عمومی دولت در امسـال افزایش ۳۵ درصـدی دارد. به‌طورکلی می‌توان گفت بـدون لحاظ کردن منابع هدفمندی یارانه‌ها، دولت در بودجه عمومی به‌سمت تامین منابع از درآمدها حرکت کرده است.

سناریوی دولت برای افزایش مالیات

در لایحه پیشـنهادی، درآمدهای دولت شـامل درآمدهای مالیاتی و گمرکی، درآمدهای حاصل از مالکیت دولت و درآمدهای متفرقه اسـت که در لایحه پیشنهادی ۶۰ درصد از منابع عمومی را تشکیل می‌دهند. واگذاری دارایی‌های سـرمایه‌ای شـامل منابع حاصل از صادرات نفت و گاز، فروش داخلی میعانات گازی و مولدسـازی دارایی‌های دولت، ۲۶ درصد از منابع عمومی دولت را تشـکیل داده اسـت و نسبت به قانون بودجه امسال کاهش ۱۲ درصدی دارد، اما نسبت به پیش‌بینی عملکرد امسال رشد ۴۴ درصدی داشته است.

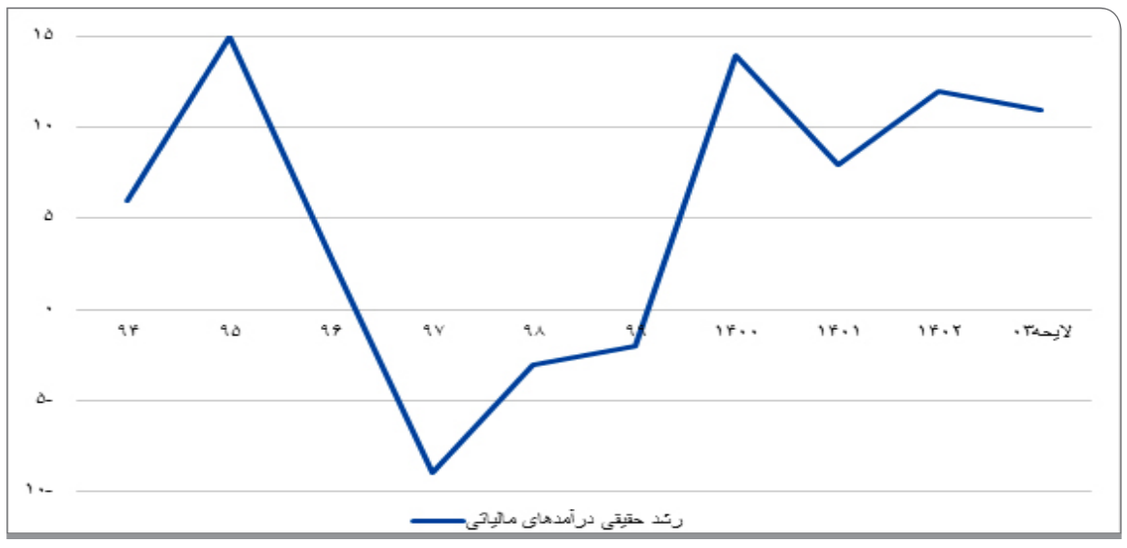
واگذاری دارایی‌های مالی هم شـامل استقراض دولت و منابع حاصل از فروش سـهام شرکت‌های دولتی است که در لایحه امسال ۱۳درصد منابـع عمومی دولت و معادل ۳۱۹ هـزار میلیارد تومان در نظر گرفته شده است.

درآمدهای مالیاتی از مهم‌ترین منابع درآمدی دولت در بودجه سالانه کشور اسـت. در ایران، علاوه بر درآمدهای مالیاتی، بخش قابل‌توجهی از درآمدهای دولت به‌واسـطه صادرات نفت خام محقق می‌شود که اتکا به این منبع درآمدی باتوجه به نوسانات نرخ جهانی و تحریم‌پذیری، از چالش‌های کشور است.

در لایحه سال آینده برای نخستین‌بار نیمی از منابع عمومی بودجه از محل مالیات و گمرک تامین خواهد شـد. نسبت درآمدهای مالیاتی به پرداخت اعتبارات هزینه‌ای در سال‌های گذشته روند صعودی داشته و از ۴۰ درصد در ۱۴۰۰ به ۵۸ درصد در امسـال افزایش یافته، به‌نحوی‌که این نسبت ۷۰ درصد تعیین شده است.

بررسـی رشـد حقیقی عملکرد درآمدهای مالیاتی (بدون گمرک) در سـال‌های اخیر نشان می‌دهد که رشد درآمدهای مالیاتی براساس نرخ ثابت در آینده روندی مشـابه با سـال‌های پس از ۱۳۹۹ داشته و رشد چندانی اتفاق نیفتاده اسـت، زیرا به‌واسـطه تورم بسـیاری از پایه‌های مالیاتـی بـدون نیاز به هیـچ تغییـری در روندهای مالیاتـی افزایش می‌یابند.

باتوجـه به ارقام مصوب قانون بودجه و پیش‌بینی عملکرد درآمدهای مالیاتی برای امسال، می‌توان گفت رشد ۵۰ درصدی درآمدهای مالیاتی بیشـتر متاثر از رشد مالیات بر اشـخاص حقوقی (۵۳ درصد) و مالیات بر کالا و خدمات (رشـد ۵۵ درصدی) اسـت. همچنیـن، طبق لایحه دولـت نرخ مالیـات بر ارزش‌افزوده با یک واحـد درصد افزایش معادل ۱۰ درصـد تعیین شـده و منابع حاصل از ایـن تغییر صرف طرح‌های تملک دارایی سـرمایه‌ای با اولویت بازسازی، نوسازی و تجهیز مدارس و دانشـگاه‌ها، توسـعه زیرسـاخت‌های حمل‌ونقل و طرح‌های آبرسانی می‌شود. پیش‌بینی می‌شـود از این محل در سال آینده افزایش حدود ۶۵ هزار میلیارد تومان درآمدهای مالیاتی حاصل شود.

دولت چگونه کالاها را ۷۵درصد گران‌تر می‌فروشد؟

درآمدهـای حاصل از مالکیت دولت ماحصـل فعالیت‌های تصدی‌گرانه دولت در بخش‌های مختلف اسـت. ارقام اصلـی حاصل از مالکیت دولت شـامل سود سهام شرکت‌های دولتی، درآمدهای حاصل از مالکیت دولت در بخش ارتباطات، درآمد حاصل از بهره مالکانه و حقوق دولتی است.

از مجموع ۳۴ هزار میلیارد تومان سـود سـهام شـرکت‌های دولتی در قانـون بودجه امسـال، حدود ۳۱ هـزار میلیارد تومان در ۷ ماه نخسـت محقق شده است. به‌نظر می‌رسد باتوجه به عملکرد قابل‌توجه این بند در هفت‌ماهه تا انتهای سـال، حدود ۴۰ هزار میلیارد تومان محقق می‌شود. در لایحه سال آینده رقم سود شرکت‌های دولتی به‌حدود ۶۰ هزار میلیارد تومان (۷۶.۵ درصد) افزایش پیدا کرده اسـت. پیش‌بینی می‌شـود میزان عملکرد سـود سهام شـرکت‌های دولتی در سال آینده به رقم پیشنهادی در لایحه برسد.

از مجموع ۱۵.۷ هزار میلیارد تومان درآمدهای ناشـی از مالکیت دولت در بخش ارتباطات در قانون بودجه امسال حدود ۸.۶ هزار میلیارد تومان در ۷ ماه نخست امسال تحقق پیدا کرده که معادل ۹۵ درصد رقم مصوب این بازه زمانی اسـت. به‌نظر می‌رسد باتوجه به عملکرد قابل‌قبول این بند در ۷ ماه، تمامی منابع پیش‌بینی‌شده در آن، محقق خواهد شد. در لایحه ۱۴۰۳ ایـن ردیف درآمدی به حدود ۲۰ هزار میلیارد تومان افزایش پیدا کرده است که به‌احتمال‌زیاد محقق خواهد شد.

میزان مصوب برای سقف دریافت بهره مالکانه و حقوق دولتی معادن در لایحه بودجه ۱۴۰۳، ۵۵ هزار میلیارد تومان تعیین و باتوجه به رقم ۴۸.۵ هزار میلیارد تومان مشخص‌شـده در بودجه امسال، این ردیف ۱۳ درصد رشـد کرده اسـت و این موضوع با پیش‌بینی‌های انجام‌شده درباره بخش معدن مطابقت دارد.

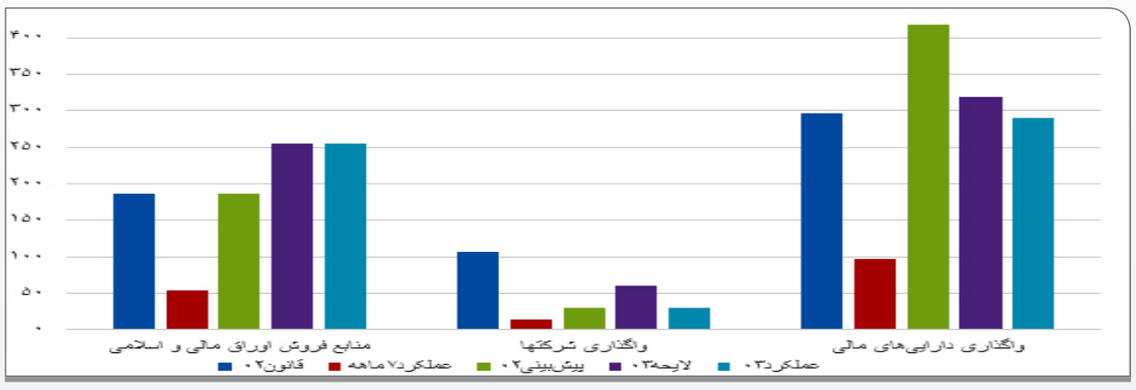
درآمدهـای حاصل از فروش کالا و خدمات درآمدهای از محل خدمات قضایی، تعویض پلاک و سند، خدمات آموزشی و فرهنگی، خدمات‌درمانی و درآمدهـای حاصل از فـروش عرضه فعالیت‌های فضایـی، فروش داده، تصاویر ماهواره‌ای و سایر اقلام مشابه است. رقم مصوب این بند در قانون بودجه امسال ۲۶.۵ هزار میلیارد تومان بوده که در هفت‌ماهه نخست، ۱۷ هزار میلیارد تومان آن محقق شده است.

در لایحه ۱۴۰۳ برای این ردیف ۴۶.۵ هزار میلیارد تومان در نظر گرفته شده که به‌معنای رشد ۷۵ درصدی این ردیف است. باتوجه به اینکه تحقق منابـع این ردیف منوط به تعرفه خدمات دولتی اسـت و این تعرفه‌ها در جداول بودجه تعیین می‌شود. از این‌رو در حال حاضر امکان اظهارنظر در این زمینه وجود ندارد.

سایر درآمدهای دولت هم از ۲ بخش درآمد حاصل از جرائم و خسارت‌ها و درآمدهای متفرقه تامین می‌شـود. درآمد حاصل از جرائم و خسارت‌ها در قانون بودجه امسـال۸ هزار میلیارد تومان لحاظ شده بود و درآمدهای متفرقه هم معادل ۲۶.۶ هزار میلیارد تومان بوده که شـامل ارقامی چون درآمد حاصل از نیم درصد مبلغ مندرج در سـند رسـمی، درآمد حاصل از ۲.۵ درصـد ارزش اتیلین تولید داخلی، درآمـد حاصل از اجرای قانون حذنـگار، درآمد حاصل از ۲۰ درصد موجودی و وصولی حسـاب ذخیره ارزی و سـایر درآمدها است. ۵۰ درصد از پیش‌بینی سایر درآمدها محقق شده است و برای سال آینده احتمال تحقق آن را زیاد است.

پیچیدگی تحلیل فروش نفت

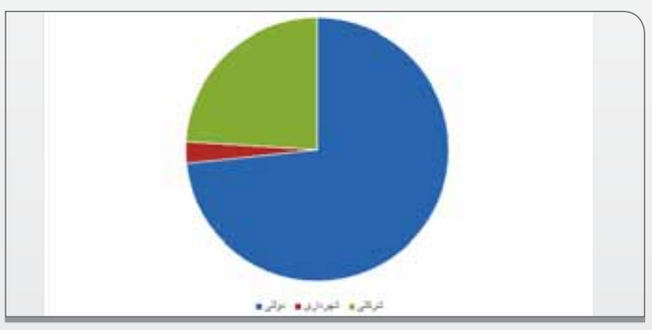
نحوه ورود منابع حاصل از نفت در ۴ دهه اخیر در کشور به‌گونه‌ای است که نرخ نفت، ارز و حتی مقدار صادرات نفت را به متغیرهای سیاست مالی تبدیل کرده، در حالی که نرخ نفت، یک متغیر برون‌زا بوده و خارج از اراده کشـور تعیین می‌شود، نرخ ارز هم متغیری مهم در سیاست‌گذاری ارزی کشـور است که باید سازگار با سیاست‌های تجاری و پولی در کشور تعیین شـود. همچنین، در لایحه پیشـنهادی دولت منابع حاصـل از واگذاری دارایی‌هـای مالی معادل ۳۱۹ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شـده و این سقف نسبت به مجوز قانون امسال ۸ درصد بیشتر شده است.

در یک دسته‌بندی اولیه، متقاضیان اوراق دولتی را می‌توان به ۳ گروه صندوق‌های سـرمایه‌گذاری، بانک‌ها و سایر تقسیم کرد.

تقاضای ۲ گروه اول باتوجه به نصاب‌هایی که در قانون برای سـبد دارایی‌های‌شان ذکر شده، شامل تقاضا برای پر کردن نصاب‌های تکلیفی و تقاضای آزاد خواهد بود.

تقاضای تکلیفی در هر گروه از۲ مسـیر رشـد دارایی‌ها و سررسیدن شدن اوراق گذشته در سال جدید ایجاد می‌شود.

یک کارشناس اقتصاد در گفت‌وگو با صمت:

اعمال سیاست‌های انضباطی ارجحیت دارد

یک منتقد اقتصاد درباره تحولات پس از رد لایحه بودجه ۱۴۰۳ ازسوی مجلس می‌گوید: «در آستانه انتخابات برخی از نمایندگان مجلس ترجیح می‌دهند به‌عنوان موافقان افزایش حقوق کارمندان و مستمری بازنشستگان شناخته شوند تا رای بیشتری به‌دست بیاورند. نمایندگان محترم باید به این موضوع دقت کنند که سال گذشته هم باوجود تورم نزدیک ۵۰ درصد، حقوق کارمندان و مستمری بازنشستگان تنها ۲۰ درصد و دستمزد کارگران ۲۷ درصد افزایش یافت. باوجود چنین اختلافی بین تورم و میزان افزایش دستمزدها، تمام سال با سکوت نمایندگان فعلی گذشت.»

محمدتقی فیاضی، کارشناس حوزه اقتصاد کلان عنوان می‌کند: «در شرایط رکود تورمی حاکم بر اقتصاد، اعمال هرگونه سیاست منضبط‌کننده به‌مراتب بهتر از سیاست‌های انبساطی یا انقباضی خواهد بود. منظورم این است که دولت مجبور شود تنها به اندازه درآمدهای واقعی‌اش هزینه کند و همزمان بانک مرکزی قاطعانه جلوی تخلفات بانک‌ها را بگیرد. به‌عنوان نمونه در صورت ورشکستگی یک موسسه پولی، ادغام موسسه در دیگر نهادها معنایی ندارد و موسسه ورشکسته باید منحل شود؛ در غیر این صورت جبران تبعات اقدامات این نهاد ورشکسته بر دوش نهاد دیگری می‌افتد.»

آنچه در ادامه می‌خوانید متن کامل گفت‌وگوی صمت با این منتقد اقتصاد است.

◉ دولت لایحه بودجه را اصلاح کرده و لایحه دوباره برای بررسی تقدیم مجلس شده است. به‌طور کلی مشکل نمایندگان مجلس با لایحه بودجه دولت چه بود و با اصلاح فعلی می‌توان منتظر چه سطحی از تغییرات در صورت مالی دولت برای سال ۱۴۰۳ بود؟

در گذشته اگر کلیات لایحه‌ای چون بودجه یا برنامه توسعه، توسط نمایندگان مجلس رد می‌شد، درباره دلایل رد این لایحه توضیحاتی به قوه مجریه داده می‌شد تا آنها در جریان بازنگری لایحه باتوجه به ایرادات مطرح ازسوی مجلس، پیشنهادات اصلاحی را ارائه کنند. ایرادات وارده از طریق نامه‌ای با ذکر دلایل و جزئیات مشکلات موجود در لایحه مطرح و به‌اصطلاح دولت به سمت تغییرات ضروری هدایت می‌شد. امسال این نامه بدون صرف زمان لازم و همزمان با برگشت لایحه به دولت نوشته شده، به همین دلیل تاکید دارم توضیحی در تشریح چرایی ایرادات وارده و رد کلیات بودجه داده نشده است.

البته دو عامل اصلی برای این مهم ذکر شده که یکی احتمال بروز کسری بودجه بالا و دیگری افزایش نیافتن کافی و مبتنی بر تورم حقوق کارمندان و مستمری بازنشستگان است.

◉ این دو ایراد برای رد کلیات بودجه منطقی است؟

من فکر می‌کنم یکی از مشکلات اصلی این است که همین دو عامل، در تضاد کامل با یکدیگر قرار دارند. وقتی نمایندگان مجلس به بالا بودن کسری بودجه دولت اعتراض دارند، در واقع به بی‌انضباطی‌های مالی قوه مجریه و رویکرد آن در مقابل هزینه‌ها اعتراض دارند؛ به‌زبان ساده‌تر کسری بودجه محصول این است که دولت بیش از منابع و درآمدهای خود، هزینه می‌کند که فاصله میان درآمد و هزینه منجر به ایجاد کسری بودجه می‌شود.

در مقابل پرداخت حقوق بیشتر به کارمندان و همچنین مستمری‌بگیران به این معناست که هزینه‌های دولت بیش از پیش افزایش خواهد یافت که به‌طور طبیعی کسری بودجه را افزایش می‌دهد.

پس اگر بنا است دولت با کسری بودجه مقابله کند، نه‌تنها باید هزینه‌های ناشی از پرداخت حقوق کارمندان و مستمری بازنشستگان کنترل شود، بلکه باید از هزینه در بخش‌های دیگر هم کاسته شود تا انضباط بر عملکرد بودجه‌ای دستگاه اجرایی کشور حاکم شود.

◉ هیچ راهی وجود ندارد که همزمان با کنترل کسری بودجه، حقوق کارمندان و دریافتی بازنشستگان به‌نحوی معقول افزایش پیدا کند و سرکوب مزدی خاتمه یابد؟

در این حالت باید دولت و مجلس از هزینه‌های فزاینده در بودجه که تنها کارکردشان هدررفت منابع است، بکاهند و همزمان اعتبارات مربوط به حقوق و دستمزد در ردیف‌های بودجه افزایش یابد؛ در غیر این صورت نمی‌توان انتظار داشت همزمان با کنترل کسری بودجه، حقوق کارمندان و مستمری بازنشستگان به‌طور عادلانه، افزایش یابد.

◉ در این باره رویکرد مجلس چیست؟

گاهی به‌نظر می‌رسد مجلس هیچ رویکرد و رویه مشخصی برای سیاست‌ورزی و سیاست‌گذاری ندارد، به همین دلیل نمی‌توانیم بگوییم که دقیقا نمایندگان در پی چه هستند. مسئله این است که نمی‌توان همزمان دو موضوع نامتجانس و حتی متضاد را طلب کرد؛ آن هم بدون روشن کردن جوانب بحث. اگر مجلس می‌خواهد کسری بودجه را کنترل و همزمان اقدام به گسترش عدالت اجتماعی کند، ناچار به کاهش هزینه‌ها و مصارف اضافی است. نمایندگان در بررسی کلیات لایحه بودجه پیشنهادی دولت، هرچند با ناکافی بودن افزایش حقوق کارمندان مخالفت کردند، اما در زمینه اعتبارات پیشنهادی برای نهادهایی چون صداوسیما و نهادهای فرهنگی انتقادی وارد ندانستند. درواقع مجلس رویکرد دست‌ودلبازانه دولت در افزایش اعتبار برخی نهادها را تایید می‌کند، اما همزمان خواهان افزایش انضباط مالی و ایجاد توازن میان هزینه‌ها و درآمدها است که نقض غرض محسوب می‌شود. به این ترتیب چون رویکرد و جهت‌گیری مجلس نامشخص است، نمی‌توان تحلیل درستی نسبت به این اقدامات ارائه کرد. اگر اراده کافی در مجلسی‌ها وجود داشته باشد، می‌توان با تاکید بر کاهش هزینه‌های اضافی، زمینه افزایش انضباط مالی را فراهم کرد.

ضمن اینکه امسال، سال انتخابات مجلس هم هست. در این شرایط می‌توان گفت بخشی از نمایندگان مجلس ترجیح می‌دهند در رسانه‌ها به‌عنوان موافقان افزایش حقوق کارمندان و مستمری بازنشستگان شناخته شوند تا رای بیشتری به‌دست بیاورند. نمایندگان محترم باید به این مسئله دقت کنند که سال گذشته هم باوجود تورم نزدیک ۵۰ درصد، حقوق کارمندان و مستمری بازنشستگان ۲۰ درصد و دستمزد کارگران ۲۷ درصد افزایش یافت و باوجود چنین اختلافی بین نرخ تورم و درصد افزایش دستمزد، کل سال با سکوت نمایندگان طی شد. باتوجه به تورم، افزایش حقوق و دستمزد باید به‌گونه‌ای باشد که هم قدرت خرید را تقویت کند و هم موجب افزایش تورم نشود. برای این امر دولت می‌تواند با تغییر رویکرد و همکاری با مجلس، بانک مرکزی را ملزم به انضباط پولی بیشتری کند. در این صورت می‌توان امیدوار به کنترل تورم همزمان با افزایش دستمزد عادلانه و به‌تبع آن افزایش عدالت اجتماعی بود. مجلس اگر واقعا پشتیبان تقویت قدرت خرید مزدبگیران بود، به این نکات هم توجه می‌کرد.

◉ در شرایط فعلی کشور فکر می‌کنید اعمال سیاست‌های انقباضی مناسب‌تر هستند یا انبساطی؟

در شرایط رکود تورمی حاکم بر اقتصاد، اعمال سیاست‌های منضبط‌کننده به‌مراتب بهتر از سیاست‌های انبساطی یا انقباضی است و در نهایت به سود اقتصاد ایران خواهد بود. منظورم این است که دولت مجبور شود تنها به اندازه درآمد واقعی خود هزینه کند و همزمان بانک مرکزی قاطعانه جلوی تخلفات بانک‌ها را بگیرد. در این شرایط یک موسسه پولی ورشکسته باید منحل شود، نه اینکه آن را در دیگر نهادها ادغام کرد تا جبران تبعات اقدامات این نهاد ورشکسته بر دوش دیگر نهادها بیفتد.

اما باتوجه به اقدامات دولت به‌نظر می‌رسد رویکردی که در پیش گرفته شده در راستای انضباط‌بخشی نیست و مجلس هم نگاه جدی در این حوزه نداشته که حاکی از رویکرد مبهم خانه ملت در مقام سیاست‌گذاری است. وضعیت فعلی بیش از هر چیز ناشی از تضعیف مداوم این نهاد سیاست‌گذار است و اکنون به وضعیتی رسیده که اگر بخواهد هم نمی‌تواند به‌طور واقعی اصلاحات مهمی را انجام دهد.

◉ یکی از پیشنهادات مطرح برای اعمال اصلاحات جدی، تغییر نرخ تسعیر ارز در بودجه ۱۴۰۳ بود که ازسوی یک موسسه پژوهشی به دولت ارائه شد. پیشنهادی که البته با مخالفت‌هایی نیز مواجه شد. فکر می‌کنید در صورت اجرای این پیشنهاد سیاست‌گذاری ارزی بهبود می‌یافت؟

حل مشکل ارز و کاهش یا کنترل نرخ آن نیز جدا از واقعیت‌های اقتصادی نیست. در کل سیاست‌های اقتصادی با ایجاد نوسانات ارزی منجر به تضعیف پول ملی می‌شود و افزایش نرخ تورم یکی از پیامدهای اعمال این سیاست‌هاست. به‌نظر می‌رسد در سال‌های اخیر باتوجه به وضعیت غیرعادی که تحریم برای اقتصاد ایجاد کرده، دولت می‌خواهد با چند نرخی کردن ارز و تعیین قیمت‌های دستوری از فشار تورمی بر دوش جامعه کم کند. این سیاست تبعاتی چون تضعیف تولید و افزایش نرخ تورم و فراهم شدن فضا برای رانت‌جویی دارد؛ شمشیری دولبه است که افزایش تورم را در پی دارد و هزینه مصرف‌کننده را بالا می‌برد. در این شرایط حتی اگر دولت هیچ اقدامی هم نکند قیمت‌ها شتابان بالا می‌رود.

حتی در صورت موفقیت دولت در تثبیت قیمت‌ها نیز به‌دلیل غیرواقعی بودن نرخ ارز، زمینه بروز فساد و رانت گسترش می‌یابد و در نهایت هزینه این اقدامات از جیب مصرف‌کنندگان پرداخت می‌شود، به همین دلیل من ضمن اینکه می‌دانم پیشنهاد افزایش نرخ تسعیر ارز چه تبعات تورمی دارد، تاکید دارم سیاست‌گذار باید به پیامدهای تثبیت نرخ ارز هم توجه کند و بداند این راهکاری موقتی است.

◉ در کشورهایی چون عربستان سعودی و عراق سیاست تثبیت نرخ ارز حاکم است، اما مشکلاتی مشابه ایران را در این کشورها نمی‌بینیم. چرا ایران به این وضعیت دچار می‌شود؟

عربستان درآمدهای بسیار بالایی از فروش انرژی دارد و عراق هم باوجود همه مشکلات ناشی از جنگ داخلی موفق به کنترل نرخ تورم شده؛ به‌طوری که اکنون نرخ تورم در همسایه غربی ما کمتر از ۲ درصد است. کنترل نرخ تورم به‌معنای کاهش اثرات دیگر مولفه‌ها بر نرخ ارز است و تضعیف پول ملی را دشوار می‌کند.

به این ترتیب در کشورهایی چون همسایگان جنوبی و غربی ما مسئله تضعیف پول ملی مانند ایران در جریان نیست.

ضمن اینکه ثبات نسبی بر اقتصاد آنها حاکم است و دولت نیازی به این ندارد که با ارزپاشی بازارها را کنترل کند.

از سوی دیگر کشوری چون چین هم وجود دارد که با تثبیت نرخ ارز درصدد تضعیف پول ملی‌اش است تا زمینه‌های صادرات را حفظ کند. در نتیجه باید گفت شرایط ایران به‌گونه‌ای است که استفاده از سیاستی مشابه با کشورهای دیگر در آن، نتیجه‌ای متفاوت را به همراه داشته است.

آگهی ابلاغ اخطاریه عدم افراز

م الف ۲۸۳۷

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
اداره کل ثبت اسناد و املاک خراسان رضوی

خانم بی‌بی سمیرا اسلامی طی درخواست وارده به **شماره ۱۴۰۲-۲۰۳۲۰۲۹ مورخه ۱۴۰۲/۰۶/۲۶ تقاضای افراز چهاردانگ مشاع از ششدانگ پلاک ثبتی ۱۸۸۴۳ فرعی از ۱۸۷۷۳ فرعی از ۱۸۴ اصلی بخش ۱۰ مشهد** را نموده و اعلام داشته از اقامتگاه دیگر مالک مشاعی آقای محسن علی‌اکبریان فرزند محمد اطلاعی ندارد. لذا با استفاده از اختیارات حاصله از ماده ۱۸ آئین‌نامه اجرایی مفاد اسناد رسمی لازم‌الاجرا اقدام به نشر آگهی به منظور ابلاغ اخطاریه به کلیه مالکین مشاعی و اشخاص حقیقی و حقوقی ذینفع ابلاغ می‌گردد. این آگهی در یک نوبت به همراه نظریه ریاست ثبت آگهی می‌گردد.

مرجع رسیدگی کننده: اداره ثبت اسناد و املاک منطقه ۶ مشهد

در تاریخ ۱۴۰۲/۰۶/۲۹ درخصوص درخواست وارده به شماره ۱۴۰۲-۲۰۳۲۰۲۹ مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۲۶ خانم بی‌بی سمیرا اسلامی مبنی بر صدور تصمیم عدم افراز که برابر سیستم و مدارک موجود چهاردانگ از ششدانگ آپارتمان پلاک ۱۸۸۴۳ فرعی از ۱۸۷۷۳ فرعی از ۱۸۴ اصلی بخش ۱۰ مشهد به نام متقاضی افراز خانم بی‌بی‌سمیرا اسلامی و نسبت به دودانگ مشاع از ششدانگ به نام آقای محسن علی‌اکبریان فرزند محمد ثبت و اسناد مالکیت صادر و تسلیم گردیده است و در قید رهن و بازداشت نمی‌باشد با عنایت به اینکه مورد تقاضای افراز یک واحد آپارتمان و دارای اشتراکات و مساعات بوده و تابع قانون تملک آپارتمان‌ها و آئین‌نامه اجرایی آن می‌باشد لذا افراز پلاک امکان‌پذیر نمی‌باشد موضوع طی شماره‌های ۲۰۴۱۸۴۴ مورخ ۱۴۰۲/۰۸/۲۵ از ناحیه نماینده و نقشه‌بردار گزارش که به شرح ذیل اتخاذ تصمیم گردیده:

نماینده ثبت **نقشه‌بردار ثبت**

با عنایت به گزارش نماینده و نقشه‌بردار منتخب مستند به سوابق ثبتی نظر به اینکه مورد تقاضای افراز به صورت یک واحد آپارتمان و دارای اشتراکات و مشاعات بوده و تابع قانون تملک آپارتمان‌ها و آئین‌نامه اجرایی آن می‌باشد لذا به استناد ماده ۵ آئین‌نامه قانون افراز و فروش املاک مشاع تصمیم به عدم قابلیت افراز آن صادر و اعلام می‌گردد در اجرای مواد ۵ و ۶ آیین‌نامه قانون افراز از مراتب به کلیه مالکین مشاع ابلاغ تا چنانچه اعتراضی دارند حسب ماده ۲ قانون افراز و فروش املاک مشاع ظرف ده روز از تاریخ انتشار اعتراض خود را تسلیم دادگاه محل وقوع ملک نموده و گواهی طرح دعوی را به این اداره تحویل نمایند.

هادی ریحانی، رئیس ثبت اسناد و املاک منطقه ۶ مشهد

«آگهی مناقصه عمومی»
شماره ۱۴۰۲۰۰۵۹

شرکت سنگ‌آهن گهرزمین در نظر دارد **«تعمیرات و بازسازی سالن چندمنظوره شماره یک مجموعه ورزشی امام علی(ع) سیرجان)»** را با مشخصات مندرج در اسناد مناقصه از طریق برگزاری مناقصه عمومی و به صورت یک‌مرحله‌ای (همراه با ارزیابی کیفی) به شرکت‌ها و پیمانکاران واجد شرایط واگذار نماید.

لذا از شرکت‌های توانمند در این حوزه جهت دریافت اسناد مناقصه، از تاریخ ۱۴۰۲/۱۰/۰۲ لغایت ۱۴۰۲/۱۰/۰۵ دعوت بعمل می‌آید.

محل دریافت و تحویل اسناد مناقصه: سیرجان، کیلومتر ۵۰ جاده شیراز، شرکت سنگ‌آهن گهرزمین

زمان تحویل پاکات مناقصه: از تاریخ ۱۴۰۲/۱۰/۰۹ لغایت ۱۴۰۲/۱۰/۱۱ به مدت ۳ روز

جهت کسب اطلاعات بیشتر و دریافت اسناد مناقصه به سایت شرکت سنگ‌آهن گهرزمین با آدرس WWW.GOHARZAMIN.COM مراجعه یا با شماره ۰۹۱۳۲۴۰۹۶۶۴ آقای نیک‌بخت تماس حاصل نمایید.

شرکت سنگ آهن گهرزمین

جابه‌جایی فصول محصول تغییرات اقلیمی است

لباس بدقواره گرما بر تن پاییز

پاییز امسال در حالی سپری شد که نه‌تنها انتظارات معمول از میزان بارش را برآورده نکرد، بلکه موجب غلط از آب درآمدن پیش‌بینی‌هایی شد که به‌دلیل پدیده ال‌نینو در آخرین روزهای تابستان ایجاد شده بود. برخی کارشناسان گفته بودند که با وقوع پدیده ال‌نینو، احتمال بارندگی بیشتر از نرمال در بیشتر مناطق کشور وجود دارد؛ البته ال‌نینو یک پدیده دورپیوندی است که نظیر دو روی یک سکه بر اقلیم‌های دورتر عمل می‌کند و گویا امسال، آن روی دیگر سکه یعنی خشکسالی و کاهش بارندگی به‌وقوع پیوست، اما بهتر است نسبت به وقوع یک عامل غیرمستقیم نظیر ال‌نینو بی‌توجه باشیم و به اصلی‌ترین دلیل این میزان از کاهش بارندگی و افزایش دما بپردازیم؛ یعنی تغییرات اقلیمی که در نتیجه گرمایش جهانی چند سالی است رخ‌نمایی می‌کند؛ پاییز خشک و گرم امسال هم نمود واقعی این تغییرات است. جابه‌جایی فصل‌ها و کاهش میزان بارندگی مسبب بروز معضلات عدیده محیطی و اجتماعی در مکان‌های مختلف می‌شود و در کشور کم‌آبی نظیر ایران این چالش‌ها به‌ویژه عدم‌دسترسی به آب پررنگ‌تر خواهد شد. صمت در گفت‌وگو با کارشناسان به اصلی‌ترین دلایل کاهش بارندگی و گرمای پاییز امسال پرداخت و آثار تغییرات اقلیمی بر منابع آب را بررسی کرد.

مهتاب دمیرچی
editor@smtnews.ir

ناهنجاری بی‌سابقه دما در پاییز

بسیاری از کارشناسان معتقدند که عوامل متعددی در میزان بارش نیمه دوم سال ایران و دیگر کشورهای منطقه تاثیرگذار هستند و به‌دلیل پدیده ال‌نینو در روزهای پایانی تابستان، پیش‌بینی‌ها، نوید باران در پاییز را می‌داد. احد وظیفه، رئیس مرکز ملی اقلیم سازمان هواشناسی در گفت‌وگو با صمت به تشریح دلایل پاییز خشک امسال و کاهش حداقلی دما نسبت به چند سال گذشته پرداخت و گفت: طبق بررسی‌های انجام‌شده از هفته‌های اخیر آذر جز ۲ هفته‌ای که شاهد میزانی از بارندگی بودیم، کمینه‌ها و بیشینه‌های دما و در مجموع دمای متوسط به‌شکل بی‌سابقه‌ای بالا بوده است. به‌عبارت‌روشن‌تر، شاهد یک بی‌هنجاری دمایی هستیم که تاکنون کمتر زمانی پیش آمده بود که دما در سه‌ماهه سوم سال این‌گونه بالا باشد. به هر حال، انتظار داشتیم پاییز خنکی را تجربه کنیم، اما چه به‌واسطه تغییرات اقلیمی که در سراسر جهان در حال وقوع است و چه به‌دلیل تغییرات اراضی در داخل سرزمین‌مان نظیر گسترش شهرها و کاهش سطوح پوشش گیاهی این تغییرات را لمس می‌کنیم.

وی افزود: باتوجه به وقوع ال‌نینو انتظار داشتیم که بارش‌ها در حد نرم یا بیش از نرمال باشد. در واقع، تجارب سال‌های گذشته از وقوع ال‌نینو نشان می‌داد که می‌توان انتظار روزهای پرباران را داشت، اما عوامل دیگری هم در سناریوی بارش سزمین‌ها دخیل هستند؛ نظیر گرمایش بی‌سابقه کره زمین که همچنان روند افزایشی دارد. در نتیجه، ال‌نینو دلیل محکمی برای افزایش یا کاهش میزان بارندگی نیست.

با بررسی آمار بارندگی سال‌های گذشته می‌توان گفت که در ایران تجربه این را داشتیم که باوجود پدیده ال‌نینو، شرایط بارندگی در اغلب مناطق کشور کمتر از حد نرمال و حتی در بعضی سال‌ها هم همزمان با پدیده ال‌نینو بارندگی در ایران بیشتر از حد نرمال بوده است. به‌همین‌دلیل، باید گفت عوامل دیگری وجود دارند که در میزان بارندگی‌های کشور موثر هستند. بر این اساس، نمی‌توانیم تنها با وقوع ال‌نینو و لانینو بگوییم که شرایط ما کاملا مطلوب یا نامطلوب است.

رئیس مرکز ملی اقلیم سازمان هواشناسی در ادامه تاکید کرد: آمار بلندمدت بارندگی در کشور نشان می‌دهد که به‌طورنسبی در سال‌هایی که ال‌نینو رخ داده، بارندگی در خاورمیانه مطلوب‌تر بوده، اما همیشه این روند ثابت نبوده است. در نتیجه، باید گفت همبستگی اقلیم ایران با ال‌نینو یا لانینو آنقدر زیاد نیست که بگوییم تاثیر مستقیم بر میزان بارندگی‌های کشور دارد.

وظیفه درباره اهمیت نقش گرمایش جهانی بر وقوع پاییز گرم و خشک منطقه گفت: باتوجه به گزارش imo از زمانی که داده‌های هواشناسی ضبط شده است، سال ۲۰۲۳ گرم‌ترین سال کره زمین بود. اما از آنجایی که در کمربند خشک کره زمین قرار داریم، میزان بارندگی یک‌چهارم متوسط جهانی است و تغییرات اقلیمی تاثیر بیشتری روی ایران و منطقه می‌گذارد، چراکه حساسیت‌های اقلیمی در ایران و دیگر کشورهای منطقه بیش از گذشته و پیش از دیگر مناطق جهان رخ‌نمایی می‌کند.

رئیس مرکز ملی اقلیم سازمان هواشناسی گفت: بنابراین عمده دلیل این کاهش بارندگی تغییرات اقلیمی ناشی از گرمایش جهانی است که در دهه‌های اخیر سرعت و شتاب زیادی پیدا کرده است. بی‌شک تا چند دهه آینده شاهد چنین رخدادهای اقلیمی خواهیم بود، چراکه میزان انتشار گازهای گلخانه‌ای روند افزایشی داشته است و به‌تبع آن، گرمایش جهانی هم روز به روز بیشتر خواهد شد.

زمستان هم کم‌بارش است

وی بااشاره به میزان اندک بارندگی در زمستان امسال گفت:

باتوجه به خروجی مدل‌های عددی، میزان بارندگی در زمستان چندان امیدوارکننده نیست، البته ناامیدکننده هم نیست.

به‌عبارتی، اگر ۱۰ مورد را پیش‌رو بگذاریم، نیمی از آن بیانگر شرایط نرمال با گرایش به کمتر از نرمال است و نیمی از آن خلاف آن یعنی نرمال تا پیش از نرمال است. در کل، نمی‌توان به‌صورت قطعی اظهارنظر کرد. اما برای ۲ هفته آینده می‌توان به‌طورقطعی گفت که بارش متوسط کشور جز سواحل شمالی کمتر از نرمال خواهد بود.

وی افزود: این نکته را هم باید توجه کرد که اقلیم ایران هم دارای نوساناتی است. برای مثال، در سال ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ میانگین بارش ایران به ۳۲۰ میلیمتر رسید؛ در حالی که در ۲ سال قبل ۱۱۵ میلیمتر بود. بنابراین، در کنار این تغییرات جهانی نوسانات منطقه‌ای بارش و دما همواره در کشورها وجود دارد. اما به‌طورکلی، گرایش کلی اقلیم به‌سمت گرم شدن و کاهش میزان بارندگی است.

به‌گفته وظیفه، مهم‌ترین تبعات زیست‌محیطی این افزایش دما و کاهش بارندگی عدم‌دسترسی به آب و بحران‌های مربوط به آن است که شاید حتی برای آب شرب کلانشهرهایی نظیر تهران و مشهد هم در سال‌های آتی به مشکل بربخوریم. از طرفی هم، خشک شدن دریاچه‌ها و دیگر منابع آبی در کشور هم تقویت‌کننده بحران آب در منطقه است. تمامی این فرآیندها باعث می‌شود که اقلیم کشورهای منطقه شکننده‌تر از گذشته و سطوح خشکی و تضعیف پوشش گیاهی بیش از پیش اتفاق بیفتد.

> در پاییز امسال شاهد یک ناهنجاری دمایی هستیم؛ تاکنون کمتر زمانی پیش آمده بود که دما این‌گونه بالا باشد

برداشت ۱۴۰ میلیارد مترمکعب آب زیرزمینی

بحران آب و دسترسی به آب سالم مهم‌ترین و پرچالش‌ترین اثر تغییرات اقلیمی است که نبودمدیریت استاندارد موجب وخیم‌تر شدن این بحران در سرزمین‌ها می‌شود. شواهد حاکی از آن است که در حال حاضر برداشت اضافی از ظرفیت منابع آب‌های زیرزمینی به‌دلیل کمبود بارش و آب ورودی در کشور به بیش از ۱۴۰ میلیارد مترمکعب رسیده که این رقم بسیار بزرگ و تبعات آن متاسفانه وخیم است که از نتایج آن، می‌توان به نشست زمین و مصرف بی‌اندازه انرژی اشاره کرد. عباسقلی جهانی، از مدیران اسبق وزارت نیرو دراین‌باره گفت: برداشت از منابع آب‌های سطحی در بیشتر حوضه‌های آبریز و منابع آب قابل‌برنامه‌ریزی بیش از حد بوده است و در وجه عرضه با مشکل جدی کمبود آب مواجه شده‌ایم. به‌همین دلیل است که امروزه شاهد انتقال‌های عجیب و غریب یا شیرین کردن آب دریا هستیم.

وی درباره اصلی‌ترین رویکرد در بحث مدیریت منابع آب در شرایط کنونی گفت: تاکید اصلی در بحث مدیریت منابع آب شکاف میان عرضه و تقاضا در این زمینه است که موجب آسیب رساندن به ذخایر آب در کشور شده است. اگر نگاهی به وضعیت عرضه و مقدار منابع آب تجدیدشونده بیندازیم، متوجه خواهیم شد که این مولفه در هر کشوری مقدار ثابتی دارد؛ این در شرایطی است که متغیری مانند تغییرات آب و هوایی را ایستا در نظر بگیریم؛ بنابراین متوسط آب تجدیدشونده درطول سال‌های متمادی ثابت است. اما اگر این چرخه را ایستا در نظر نگیریم و معتقد به تغییرات اقلیمی باشیم، باید گفت که میزان عرضه در اغلب کشورها نزولی است. در حقیقت، باوجود تغییرات اقلیمی رخ‌داده در کره زمین، منابع تجدیدشونده ما و جهان روزبه‌روز در حال اتمام است.

این کارشناس در عرصه مدیریت منابع آب افزود: درباره تقاضا هم باید یادآور شد که این متغیر در خوشبینانه‌ترین حالت ثابت است.

در اصل، تقاضا برای منابع آب همیشه در حال رشد بوده است که دلیل آن به تحولات جمعیتی، توسعه صنایع شهرنشینی و مهاجرت‌ها بر می‌گردد. گفتنی است، شکاف گفته‌شده روزبه‌روز در حال افزایش است؛ چراکه از سویی، میزان عرضه همواره ثابت یا اینکه در حال کاهش است و از سوی دیگر، میزان تقاضا با گذشت زمان زیادتر شده است. برای حل این چالش بزرگ، در گام نخست شاید این به‌نظر برسد که با افزایش عرضه می‌توان گام موثری برداشت، اما متاسفانه باید گفت، با کمال‌تاسف در طول سال‌های گذشته حجم زیادی از منابع آبی که برای عرضه داشتیم، مصرف شده است و امروز ما در کشورمان از حد مجاز در بهره‌برداری منابع آب خارج شده و بسیار بیشتر از حد لازم آب مصرف کرده‌ایم.

این کارشناس بااشاره به راهکار موثر برای حل بحران آب گفت: باتوجه به شرایط گفته‌شده، در حال حاضر هزینه‌های تامین آب اضافی برای عرضه به‌شدت در حال افزایش است؛

راهکار اصلی برای مقابله و مواجهه با این مشکل این است که به‌سمت کنترل مصرف و کنترل تقاضای آب برویم.

وی ادامه داد: کنترل تقاضا و ایجاد تعادل با عرضه آب، نیازمند تحولات عمده‌ای در رویکرد مدیریت آب است. ما نمی‌توانیم با اتخاذ روش‌های گذشته و تنها با اتکا به فناوری به این هدف دست یابیم. درباره کاهش مصرف آب، نیازمند همکاری و مشارکت واقعی تک‌تک آحاد جامعه هستیم و باید از سرمایه‌های اجتماعی نهایت استفاده را ببریم. در واقع، باید به‌طورکلی تمام آحاد مردم و جامعه و به‌طوراخص بخش خصوصی با یکدیگر همکاری کنند و مشارکت واقعی صورت گیرد تا بتوانیم مولفه مدیریت تقاضا را سر و سامان دهیم.

این کارشناس خاطرنشان کرد: در غیر این صورت، شکاف میان عرضه و تقاضای آب افزایش می‌یابد که در نهایت مهاجرت‌های عظیمی را در شهرها شاهد خواهیم بود که به‌دنبال آن مشکلات مربوط به امنیت غذایی رخ می‌دهد. در واقع، ما نیازمند مدیریت استاندارد هستیم و در این راه نباید فرصت‌سوزی کرد.

> کنترل تقاضا و ایجاد تعادل با عرضه آب، نیازمند تحولات عمده‌ای در رویکرد مدیریت آب است

سخن پایانی

تغییرات اقلیمی و شکننده بودن شرایط محیطی منطقه از یک سوءمدیریت غیراصولی در استفاده از منابع به‌ویژه آب از سوی دیگر موجب شده است که اغلب کارشناسان از آینده نامطلوب و نه‌چندان‌دور کشور هشدار بدهند. آنها معتقدند، می‌توان از راه گفتمان ملی مشارکت جامعه را برای مدیریت استاندارد منابع آبی همراه کنیم و نباید تنها از سوی دولت مدیریت شود، بلکه مردم باید نسبت به معضلات آب حساس‌تر و البته آگاه‌تر شوند.

یادداشت

تغییرات اقلیمی بی‌رحم‌تر از جنگ

مهتاب دمیرچی
روزنامه‌نگار علم

امروزه مفهوم پناهنده از ماهیت سیاسی خود فراتر رفته و پناهندگان به دلایلی جز فقدان امنیت ناشی از جنگ و اختلافات سیاسی ترک دیار می‌کنند.

براساس گزارش مرکز نظارت بر جابه‌جایی داخلی که یک سازمان تحقیقاتی مستقر در ژنو است، در سال ۲۰۲۰، ۳۰.۷ میلیون نفر به‌سبب بلایای طبیعی مهاجرت کردند و به مناطق دیگر پناهنده شدند. این رقم ۳ برابر تعداد افرادی است که تحت‌تاثیر درگیری‌های مسلحانه و خشونت جنگ قرار گرفته‌اند؛ بنابراین، شمار پناهندگان آب‌وهوایی که خانه‌های خود را به‌دلیل بلایای طبیعی ناشی از تغییرات آب‌وهوایی از دست داده‌اند، بسیار بیشتر است. در نتیجه، بلایای اقلیمی بسیار بیشتر از درگیری‌های سیاسی است و جنگ منجر به آواره شدن مردم در سراسر جهان شده است.

از سوی دیگر، با افزایش گرمایش جهانی که در نتیجه آن، تغییرات آب‌وهوایی، افزایش سطح آب دریاها و مخاطرات اقلیمی در مناطق مختلف کره زمین به‌وجود آمد، زندگی انسان‌ها به‌ویژه در بخش‌های بزرگی از جهان به‌طورفزاینده‌ای سخت و سخت‌تر شد.

گفتنی است، متراکم‌ترین مناطق سیاره زمین به‌لحاظ جمعیت در حوالی مدارهای ۲۵-۲۶ درجه است؛ جایی که شرایط برای کشاورزی مناسب است و درصد زیادی از زمین‌های حاصلخیز جهان در این منطقه قرار دارد. تخمین زده شده است که ۲۷۹ میلیون نفر در این نوار نازک کره زمین زندگی می‌کنند؛ افرادی که در کشورهای هند، پاکستان، بنگلادش، چین، ایالات‌متحده و مکزیک روزگار می‌گذرانند.

خبر بد آنکه، شرایط اقلیمی در این منطقه در حال تغییر است و محل زیست انسان‌ها روزانه با سرعت ۱.۱۵ متر به‌سمت قطب جابه‌جا می‌شود.

حد آسایش انسان در محدوده دمایی ۱۱ تا ۱۵درجه سانتیگراد است و با افزایش روزافزون دما، سال به سال شاهد مهاجرت افراد از خط استوا به‌سمت قطب هستیم. در این میان، گایا وینس، نویسنده و روزنامه‌نگار محیط‌زیست، یک پرسش مهم را مطرح می‌کند؛ وی می‌پرسد، باتوجه به اینکه انتظار می‌رود تا پایان قرن بیش از ۳ میلیارد نفر به‌دلیل اثرات گرمایش جهانی آواره شوند، آیا مرزبندی‌های جغرافیایی براساس الزامات سیاسی، مانعی جدی برای سکونت پناهندگان نخواهد بود؟ وی معتقد است، آنچه امروز بیش از هر چیز موجب نگرانی بشر شده است، مرزهای سیاسی برخاسته از ملی‌گرایی نیست؛ بلکه محدودیت‌های محیط‌زیستی است؛ نظیر تعدد روزهای گرم طاقت‌فرسا، خشکسالی، سیل، آتش‌سوزی، توفان و فرسایش سواحل که کشاورزی را غیرممکن کرده و موجب آوارگی شمار زیادی از مردم جهان شده است. بی‌شک این رخدادها تعیین‌کننده اصلی مرزهای سرزمینی خواهند بود؛ چراکه طبیعت تعیین می‌کند که انسان‌ها در کدام بخش‌ها دارای آسایش نسبی هستند، نه خطوط روی نقشه سیاسی جهان.

در حال حاضر تعداد بی‌سابقه‌ای از شهروندان هر کشور مجبور به ترک خانه‌های خود می‌شوند. در سال ۲۰۲۱، ۸۹.۳ میلیون نفر مهاجرت کردند؛ این رقم ۲ برابر تعداد افرادی بود که در یک دهه گذشته به اجبار محل زندگی خود را ترک کردند و در سال ۲۰۲۲ این تعداد به ۱۰۰ میلیون نفر رسید. پیش‌بینی می‌شود این رقم در سال ۲۰۵۰ به ۲۰۰ میلیون نفر برسد.

براساس برآوردهای دانشمندان، اگر اقدامی در راستای سازگاری با پدیده تغییرات اقلیمی نشود، صدها میلیون نفر تا سال ۲۰۵۰ باید خانه‌های خود را ترک کنند و به مکان‌های دیگری که شرایط اقلیمی مناسب‌تری دارند، مهاجرت کنند.

پژوهشی پیش‌بینی کرده است که از سال ۲۰۲۰ تا سال ۲۰۷۰، بسته به سناریوهای افزایش جمعیت و گرمایش جهانی، ۳ میلیارد نفر در کره زمین، دیگر آن شرایط زیست‌محیطی را که در ۶ هزار سال پیش در برخی مناطق جهان حاکم بوده است، نخواهند دید. تهدیدات ناشی از تغییرات اقلیمی جان انسان‌های بیشتری را به نسبت خشونت‌های برخاسته از جنگ می‌گیرد؛ با این تفاسیر آیا باز هم موضوع امنیت ملی و حفاظت از مرزهای سیاسی اهمیت سابق را دارد؟

علاوه بر این، جمعیت جهان همچنان در حال رشد است، به‌ویژه در برخی از مناطقی که بدترین آسیب را از تغییرات آب‌وهوایی و فقر می‌بینند. جمعیت افریقا تا سال ۲۱۰۰ تقریبا ۳ برابر می‌شود.

این بدان‌معناست که تعداد بیشتری از مردم در مناطقی زندگی می‌کنند که احتمالا تحت‌تاثیر گرمای شدید، خشکسالی و توفان‌های فاجعه‌بار به غذا، آب، انرژی، مسکن و منابع نیاز خواهند داشت، این در حالی است که تامین این ضروریات روزبه‌روز دشوارتر خواهد شد.

در همین حال، بیشتر کشورهای عرض‌های شمالی کره زمین با یک بحران جمعیتی مواجهند؛ بنابراین، مهاجرت دسته‌جمعی مدیریت‌شده می‌تواند به بسیاری از بزرگ‌ترین مشکلات جهان کمک کند، تعداد افرادی را که در فقر و ویرانی آب‌وهوا زندگی می‌کنند، کاهش دهد و به اقتصادهای شمالی کمک کند تا نیروی کار خود را ایجاد کنند.

اخبار

دستاورد سفر رئیس جمهوری به البرز

۵۶ پروژه با ۱۹ هزار میلیارد تومان در سفر دوم رئیس‌جمهوری به استان البرز، مورد بهره‌برداری قرار گرفت و ۲۰ هزار میلیارد تومان نقدینگی برای بخش اقتصادی استان به صورت کامل جذب شد. به گزارش خبرنگار صمت از استان البرز مجتبی عبداللهی در جلسه پیگیری مصوبات سفر دوم رئیس‌جمهوری و هیات دولت به استان البرز با قدردانی از تلاش‌های مدیران استان و حضور پرشور مردم استان در استقبال از دولت مردمی سیزدهم، به تشریح سفر رئیس‌جمهوری از مسکو تا البرز پرداخت و این حضور و اثرات آن را لطف خدا و عنایت دولت به ایران کوچک دانست. وی با تاکید بر اینکه باید خود را وقف مردم کنیم، افزود: پیروز اصلی در این سفر مردم هستند چراکه با حضور و استقبال پرشور خود، بار مسئولیت را بر دوش خدمتگزاران خود سنگین‌تر و با امید و اعتماد، خواست و انتظارات خود را اعلام کردند. عبداللهی گفت: وحدت و انسجام مجموعه مدیران استان از جمله مواردی بود که مورد توجه رئیس‌جمهوری محترم قرار گرفت و باید این روند را با هدف جبران کمبودها و تقویت زیرساخت‌های استان ادامه دهیم. وی افزود: باید تلاش‌های خود را افزایش دهیم و با همپوشانی و تعامل نسبت به تحقق مصوبات سفر اقدام کنیم. استاندار البرز گفت: به‌دنبال ایجاد تحولی بزرگ در استان هستیم و تاکنون نیز نتایج بسیار خوبی کسب کرده‌ایم و باید تا پایان دولت سیزدهم به اهداف تعیین شده برسیم. وی افزود: باید با توجه به منویات رهبر معظم انقلاب(مدظله‌العالی) در راستای تبیین گری دستاوردها و امید آفرینی تلاش ویژه‌ای داشته باشیم. عبداللهی گفت: قرارگاه اجتماعی استان نیز از جمله برنامه‌های استان بود که مورد توجه رئیس‌جمهوری محترم قرار گرفت. وی افزود: مدیران استان باید در محله‌های محروم استان حضور یابند و از نزدیک به بررسی مشکلات و حل آنها اقدام کنند. استاندار البرز گفت: شهرداران به محله‌های محروم استان ورود جدی داشته باشند، شاید کوچک‌ترین توجه مدیران به این محله ها، منشأ نجات و توانمندسازی افراد کم برخوردار شود. وی افزود: ۵۶ پروژه با ۱۹ هزار میلیارد تومان در این سفر مورد بهره‌برداری قرار گرفت و ۲۰ هزار میلیارد تومان نقدینگی برای بخش اقتصادی استان به صورت کامل جذب شد. عبداللهی گفت: در این سفر نیز ۲۰ هزار میلیارد تومان اعتبار و تسهیلات بانکی برای توسعه اقتصادی استان مصوب شد. وی افزود: پیگیری تسریع در تکمیل پروژه‌های نیمه کاره استان از سوی مدیران ضرورت دارد. استاندار البرز گفت: شهرداران و مجموعه استان باید در راستای تحقق اهداف نهضت‌های مدرسه سازی، اماکن ورزشی، مراکز بهداشتی و درمانی و... همراهی ویژه‌ای داشته باشند. وی افزود: از مدیران استان به‌ویژه شهرداران انتظار می‌رود که نهادهای حمایتی به‌ویژه بهزیستی را در راستای خدمت به جامعه هدف خود، همراهی و مساعدت کنند.

آمادگی شهرداری زنجان برای برف روبی

شهردار زنجان با بیان اینکه مدیریت شهری از اواسط تابستان برای عملیات زمستانی تمهیداتی اندیشیده است، گفت: در مجموع ۱۹۵ دستگاه ماشین‌آلات را به‌صورت آماده‌باش برای عملیات زمستانی مستقر خواهیم کرد. به گزارش خبرنگار صمت از استان زنجان علیرضا فیروزفر در حاشیه عملیات مانور زمستانه در گفت‌وگو با خبرنگاران اظهار کرد: طی سال گذشته با استفاده از محلول یخ‌زدا میزان مصرف نمک در سطح معابر و خیابان‌های سطح شهر ۳۰ درصد کاهش پیدا کرد. وی با اشاره به اینکه محلول قبل از شروع بارش‌ها در سطح معابر مورد استفاده قرار می‌گیرد، افزود: با ایجاد یک لایه در سطح معابر و خیابان‌ها در بارش‌های سبک نیاز به برف‌روبی نیست و در بارش‌های سنگین تیغه‌زنی به سهولت انجام می‌شود. شهردار زنجان با بیان اینکه در سال‌های گذشته علاوه بر استفاده از حجم بالای نمک و شن لغزندگی خیابان‌ها نیز بسیار بالا بود ادامه داد: استفاده از محلول یخ‌زدا تخریب آسفالت را به حداقل رسانده است. فیروزفر با بیان اینکه مواد اولیه کارخانه محلول یخ‌زدا محلول نمک دریایی و آب است، گفت: دانشگاه‌های استان زنجان درصدد هستند تا بتوانیم ترکیبات دیگری به محلول اضافه کنیم تا اثر نمک را به حداقل برسانیم بنابراین محلول یخ‌زدا هیچ‌گونه مشکل زیست محیطی ندارد. وی در بخش دیگری از سخنانش با اذعان به اینکه مدیریت شهری از اواسط تابستان برای عملیات زمستانی تمهیداتی اندیشیده است، گفت: در مجموع ۱۹۵ دستگاه ماشین‌آلات را به صورت آماده‌باش برای عملیات زمستانی مستقر خواهیم کرد و تعداد نمک پاش‌های شهر زنجان در عرض سال قبل سه برابر شده است. شهردار زنجان با بیان اینکه طی دو سال گذشته تنها چهار نمک‌پاش در شهر زنجان وجود داشت و سال گذشته به ۱۱ نمک‌پاش مکانیزه و امسال به ۱۵ نمک‌پاش مکانیزه رسیده است، افزود: این امر نیروی انسانی و حجم نمک و ماسه‌ای مورد استفاده را تا حجم بسیار بالایی کاهش می‌دهد. فیروزفر بکارگیری ۱۵ نمک‌پاش، ۱۲ مینی لودر، ۱۸ تیغه برف‌روب، ۱۰ گریدر، ۷۵ دستگاه خاور برای معابر فرعی و کوچه‌های تنگ، ۷ نیسان، ۱۱ لودر، ۲۳ تانکر برای محلول‌پاشی معابر را از جمله تجهیزات برف‌روبی امسال عنوان کرد.

افزایش روزهای ناسالم هوای اراک با مازوت‌سوزی

آلایندگی پالایشگاه شازند فراموش نشود

گروه استان‌ها
editor@smtnews.ir

بر اساس مطالعات انجام شده، اقامت در مناطق مسکونی مجاور با صنایع پتروشیمی منجر به افزایش ریسک ابتلا به سرطان کبد، ریه، مغز و خون خواهد شد، همچنین این آلودگی ها باعث ایجاد مشکلات باروری، عقیم شدن، سقط و تولد نوزادان دارای نقص ژنتیکی می شود.

بر اساس مطالعه‌ای که در مجله علمی The Lancet (سال ۲۰۱۳) منتشر شد، افرادی که در معرض آلاینده‌های ناشی از صنایع پتروشیمی هستند نسبت به افراد ساکن در مناطق دارای اقتصاد کشاورزی، امید به زندگی کمتری دارند.

با وجود نگرانی در زمینه اثرات احتمالی آلاینده‌های مرتبط با صنایع پتروشیمی بر سلامت انسان، متاسفانه تاکنون مطالعات جامعی در زمینه بررسی اثرات آلاینده‌های صنایع پتروشیمی بر سلامت کارگران و کارمندان شاغل در مجتمع‌های پتروشیمی و افراد ساکن در مناطق نزدیک به این صنایع انجام نشده است. برهمین اساس رییس اداره آزمایشگاه‌های اداره کل حفاظت محیط‌زیست استان مرکزی گفت: نباید آلودگی پالایشگاه شازند را فراموش کرد.

علیرضا محرابیان، رئیس اداره آزمایشگاه‌های اداره کل حفاظت محیط زیست استان مرکزی در پنجمین جلسه کارگروه کاهش آلودگی هوای اراک اظهار کرد: در سال‌جاری اراک ۳ روز پاک، ۱۶۷ روز سالم، ۸۶ روز ناسالم برای گروه‌های حساس، ۱۴ روز ناسالم برای تمام گروه‌های سنی، ۲ روز بسیار ناسالم و یک روز خطرناک را تجربه کرده و مجموعا تا امروز ۱۰۳ روز ناسالم در کارنامه وضعیت هوای اراک ثبت شده است. وی با بیان اینکه اراک در اردیبهشت کمترین تعداد روزهای آلوده و مرداد بیشترین روزهای آلوده را داشته است، افزود: طی ۱۰ سال اخیر، کمترین میزان آلودگی در سال های ۹۴ و ۹۹ بوده است، تا قبل از سال ۱۴۰۰ طی روزهای ناسالم در هر سال به کمتر از ۱۰۰ روز می رسید، اما طی ۲ سال اخیر آمارها به بالای ۱۰۰ روز رسیده است. محرابیان تصریح کرد: اراک همواره تحت تاثیر اقلیم بوده است و آلودگی ارتباط مستقیم با بارش دارد. در سال های اخیر تاثیر گرد و غبار در آلودگی افزایش یافته است.

افزایش روزهای ناسالم اراک

وی با بیان اینکه نسبت به سال گذشته ۳ روز افزایش تعداد روزهای آلوده رقم خورده است، افزود: آلاینده مسئول در شهر اراک ذرات کمتر از ۲.۵ میکرون و ۱۰ میکرون است و شب گذشته آلاینده دی‌اکسید گوگرد در ایستگاه‌های میرزای شیرازی و حافظیه به بالاترین حد استاندارد رسید که به صورت مستقیم به مازوت‌سوزی نیروگاه شازند برمی‌گردد.

> اراک در اردیبهشت کمترین تعداد روزهای آلوده و مرداد بیشترین روزهای آلوده را داشته است

محرابیان اضافه کرد: در یکی دو روز گذشته حجم مصرف مازوت در نیروگاه بالا رفته است، همچنین جریان وزش باد کاملا به سمت اراک بود که گوگرد ناشی از سوخت مازوت وارد هوای اراک شد به شکلی که کاملا در ایستگاه‌های سنجش آلودگی خود را نشان داد و دیشب نسبت به هفته گذشته میانگین غلظت دی‌اکسید گوگرد به بیش از دو تا سه برابر استاندارد در دو ایستگاه مذکور رسید. وی بیان کرد: براساس مطالعات صورت گرفته و سیاهه انتشار؛ در این شرایط سهم منابع ثابت، ۵۷ درصد و سهم منابع متحرک ۴۳ درصد بود و در بین منابع ثابت، بخش نیروگاهی بیشترین آلودگی را وارد هوا می کند به شکلی سالانه ۳۹ هزار و ۹۳۶ تن آلودگی وارد هوای اراک می کند.

محرابیان تاکید کرد: پالایشگاه شازند ۴۲ منبع انتشار آلودگی دارد و سالانه بیش از ۲۸ هزار تن دی اکسید گوگرد، ۳۵۲۰ تن ناکس و ۲۴۸۹ تن منواکسید کربن وارد هوا می کند و نباید صرفا تمرکز را روی نیروگاه شازند قرار داد. باید آلودگی پالایشگاه را دید، پتروشیمی شازند نیز ۱۷ دودکش دارد و سالانه ۳هزار و ۹۷۸ تن آلودگی تولید می‌کند. وی گفت: در مطالعه سال ۸۷ که کارفرمای این مطالعه نیروگاه شازند بود، گفته شد که آلودگی نیروگاه تاثیری در اراک ندارد، اما بارها مطالعاتی صورت گرفته که تاثیر مستقیم این آلودگی روی هوای اراک را تایید کرده است. دی‌اکسید گوگرد خارج شده از دودکش‌های نیروگاه هیچ کدام از استانداردها را پاس نکرده است.

وی افزود: در ارزیابی صورت گرفته در ۲۲ آذر، میزان دی‌اکسید گوگرد در واحد یک نیروگاه برابر با ۳۴۰۱ میلی‌گرم بر مترمکعب، در واحد دو، بالغ بر ۴۰۱۶ میلی گرم بر مترمکعب و در واحد سه نیز ۴۱۱۱ میلی‌گرم بر مترمکعب بوده، در حالی که استاندارد آن ۱۲۰۰ میلی‌گرم بر مترمکعب است.

رعایت عدالت در مازوت سوزی همه نیروگاه ها

سیاوش آقاخانی، رئیس شبکه محیط زیستی استان مرکزی با اشاره به عملیاتی نشدن وعده تامین گاز نیروگاه، اظهار کرد: امروز پس از سه سال مسجل شده است که مدیران استان قادر به احقاق حقوق مردم شهر اراک نیستند. گاز نیروگاه‌های اصفهان، تهران و قم به هر قیمتی تامین می‌شود، اما به اراک که می رسد، چنین امری صورت نمی‌گیرد و این مسئله نشان می‌دهد که اراک به معنای واقعی مظلوم واقع شده است و حتی مازوت‌سوزی به شکلی آغاز می‌شود که سازمان محیط زیست هم در جریان نیست.

وی با اشاره به اینکه نیروگاه حرارتی شازند گزارش می دهد که پس از سه سال به دنبال پایش آنلاین هستیم، افزود: زیرساخت استفاده از LPG در اصفهان فراهم شده است که می توان این امر را در نیروگاه حرارتی شازند اجرایی کرد. گفته می شود فیلتراسیون در شرایط فعلی ممکن نیست و هزینه بسیاری به همراه دارد، اما وقتی تصمیمی غیرعلمی و غیر فنی گرفته می شود باید هزینه این تصمیمات پرداخت شود تا هوای اراک آلوده نشود.

آقاخانی با بیان اینکه نیروگاه در بدترین نقطه قرار گرفته است و باید جابه‌جایی آن تا ۵ سال آینده انجام شود که تاکنون در این خصوص صحبتی از سوی مدیران نیروگاه مطرح نشده است، بیان کرد: کم‌کاری اصلی را از سوی دانشگاه علوم پزشکی شاهدیم. تا امروز هیچ گاه تاثیر این آلودگی بر سلامت مردم ارزیابی نشده است تا براساس نتایج این بررسی‌ها در تهران مانع مازوت‌سوزی نیروگاه شویم. آقاخانی با گلایه از دستگاه قضایی گفت: هنوز شیر مصرف مازوت در نیروگاه اصفهان پلمب است.

کاهش مصرف مازوت نیروگاه‌ها

در همین حال مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی و بهره‌برداری تولید شرکت برق حرارتی با تاکید بر اینکه امسال میزان مصرف مازوت نیروگاه‌های حرارتی نسبت به سال گذشته ۲۹ درصد کاهش یافته است، گفت: این میزان مصرف نیز در نیروگاه‌های خارج از کلانشهرها و بافت شهری و بدون تاثیر بر سکونتگاه‌های پذیرنده آلودگی اتفاق افتاده است.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دولت به نقل از وزارت نیرو، ساناز جعفرزاده با تاکید بر اینکه امسال مازوت‌سوزی در نیروگاه‌های داخل ۸ کلانشهر کشور صورت نگرفته است، افزود: سوالی اصلی اینجاست که عده‌ای براساس چه مطالعه و کدام مستنداتی مازوت‌سوزی را عامل اصلی آلودگی هوای کلانشهرها عنوان می‌کنند. از ابتدای سال تاکنون در شهرهایی همچون تهران، اصفهان و اراک یک لیتر هم مازوت مصرف نشده است، پس چرا وضعیت هوای این مناطق مطلوب نیست.

وی ادامه داد: ترازنامه انرژی کشور سهم هر بخش در تولید ذرات معلق را براساس حوزه مصرف انرژی و نوع سوخت مشخص کرده است که براساس اطلاعات این ترازنامه سهم سوخت مازوت در تولید ذرات معلق ۱.۹ درصد است. این رقم در حالی است که سهم گازوئیل در تولید ذرات معلق که عمدتا نیز در بخش حمل‌ونقل استفاده می‌شود حدود ۷۶ درصد است.

مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی و بهره‌برداری تولید شرکت برق حرارتی اضافه کرد: براساس تقسیم‌بندی حوزه مصرف‌کنندگان انرژی نیز سهم حوزه حمل‌ونقل در تولید ذرات معلق ۸۰ درصد و سهم بخش نیروگاهی فارغ از هر نوع سوخت مصرفی تنها ۷ درصد است.

جعفرزاده تاکید کرد: امسال با تعامل و حمایت خوب شرکت‌های ملی گاز ایران و پخش فرآورده‌های نفتی میزان مصرف مازوت نیروگاه‌های حرارتی نسبت به سال گذشته ۲۹ درصد کاهش یافته است. این میزان مصرف نیز در نیروگاه‌های خارج از کلانشهرها و بافت شهری و بدون تاثیر روی سکونتگاه‌های پذیرنده آلودگی اتفاق افتاده است.

وی خاطرنشان کرد: این پیش فرض که حتما سهم اصلی آلایندگی متوجه مازوت‌سوزی در نیروگاه‌ها است مطمئنا ما را به خطا برده و از اعمال تصمیم‌سازی اثربخش در حوزه مدیریت آلودگی هوا غافل خواهد کرد.

احیای مجتمع پتروشیمی در دستور کار

مجتمع پتروشیمی گلستان یکی از مهم‌ترین مطالبات روی زمین مانده مردم گلستان است که با نگاه ویژه دولت سیزدهم و همراهی دستگاه قضایی و نمایندگان مجلس شورای اسلامی، مشکلات چندین ساله آن حل شده و عملیات اجرایی آن در سفر دوم رئیس‌جمهوری آغاز می‌شود. سال ۱۳۸۵ و در سفر وزیر نفت به گلستان ساخت یک واحد پتروشیمی در شمال استان گلستان آغاز شد تا مطالبه قدیمی اهالی استان برای برخورداری از یک واحد تولیدی بزرگ رنگ واقعیت به‌خود بگیرد.

بر اساس طرح اولیه قرار بود بخشی از سرمایه موردنیاز این طرح از طریق فروش سهام به مردم تامین شود که در این راستا ۹۷ هزار نفر از اهالی گلستان با خرید سهام این پتروشیمی در آبان سال ۱۳۸۵ تلاش کردند علاوه بر کسب سود و منفعت از راه سرمایه‌گذاری در این واحد، سرعت بهره‌برداری پتروشیمی گلستان و ایجاد هزاران شغل مستقیم را شتاب بخشند. با این که مردم گلستان از پذیره‌نویسی ساخت مجتمع پتروشیمی گلستان استقبال گسترده‌ای داشتند و سهام این شرکت را خریدند و عملیات ساخت آن نیز بلافاصله سال ۱۳۸۶ آغاز شد ولی این طرح در ۱۸ سال پیشرفت محسوسی نداشت و طبق اعلام مسوولان مرتبط پیشرفت این طرح فقط ۲۰ درصد بود. در شهریور امسال بود که استاندار گلستان خبر از انتصاب سرپرست شرکت صنایع پتروشیمی گلستان داد. انتصاب سرپرست شرکت صنایع پتروشیمی گلستان موجب شد تا سهامداران این مجموعه که با تلاش‌های دولت سیزدهم پس از ۱۸ سال در مسیر مشخص و رو به جلو قرار گرفته از بلاتکلیفی خارج شوند.

به گزارش ایرنا، علی‌محمد زنگانه در این خصوص گفت: با صدور حکمی از سوی مدیرعامل شرکت صنایع پتروشیمی خلیج‌فارس به عنوان سهامدار اصلی و سرمایه‌گذار، سرپرست شرکت صنایع پتروشیمی گلستان منصوب شد. وی بیان کرد: براساس این حکم، محمدرضا یزدانی‌کاشانی به‌عنوان سرپرست شرکت صنایع پتروشیمی گلستان انتخاب شد.

وی تصریح کرد: در یک ماراتن ۱۸ ماهه، انتظار ۱۸ ساله مردم گلستان به پایان رسید و در نهایت با ورود شرکت صنایع پتروشیمی خلیج‌فارس، بلاتکلیفی سهامداران این پروژه به اتمام رسید و پروژه پتروشیمی خلیج‌فارس در یک مسیر مشخص قرار گرفت. استاندار گلستان گفت: پس از رفع موانع حقوقی این پروژه با همکاری سیستم قضایی و همچنین رفع موانع اجرایی پروژه شامل تسویه حساب بدهی پتروشیمی گلستان به شرکت ملی پتروشیمی، تامین ۷۰۰ میلیون یورو تسهیلات از محل صندوق توسعه ملی، باز شدن نماد بورسی پتروشیمی گلستان در بازار فرابورس و امکان خرید و فروش سهام، این پروژه در مسیر مناسبی قرار گرفته است.

زنگانه اضافه کرد: تلاش ما بر این بود که با ورود سهام پتروشیمی خلیج‌فارس به بازار بورس، با تعیین مدیرعامل برای پتروشیمی گلستان، مسیر اجرایی پروژه سرعت گرفته و تا پایان دولت سیزدهم پتروشیمی گلستان به محصول برسد. وی ادامه داد: خوشبختانه در هفته دولت این خبر خوش به مردم گلستان اعلام شد که سرپرست شرکت صنایع پتروشیمی گلستان منصوب شده تا با ورود رئیس‌جمهوری به این استان در سفر دوم، رسما عملیات اجرایی پروژه آغاز شود. اما وجود ابهامات فراوان در مباحث حقوق سرمایه‌گذار اولیه و دغدغه‌های مختلف قراردادی و مالی، فرآیند چاره‌گشایی از این پروژه مهم گلستان را پیچیده کرد و گره گشایی از موانع ساخت و بهره‌برداری آن سال‌ها به عنوان یکی از مطالبات سهامداران از مسوولان ارشد استانی و کشوری بود. سرانجام در سفر ۱۳ سفر اسفند سال ۱۴۰۰ رئیس‌جمهوری به گلستان، آیت‌الله رئیسی قول داد از همه توان و ظرفیت دولت برای اجرای این پروژه و حل مشکلات آن استفاده کند که در نهایت این تلاش جهادی مستمر به ثمر نشست و طرح بزرگ مجتمع پتروشیمی گلستان آماده عملیات اجرایی است.

نماینده مردم گرگان و آق‌قلا در مجلس شورای اسلامی معتقد است: تسریع در اجرای پروژه بزرگ پتروشیمی، بزرگترین سرمایه‌گذاری صنعتی گلستان بوده و تاثیر بسیاری بر اقتصاد استان و استان‌های همجوار خواهد داشت.

غلامرضا منتظری به ایرنا افزود: پروژه پتروشیمی توجیه اقتصادی مهمی دارد و به تنهایی برای تحول استان گلستان کافی است.

تحقق آرزوی دیرینه سهامداران پتروشیمی

معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار گلستان گفت: پس از ۱۸ سال چشم انتظاری و با ورود هلدینگ خلیج‌فارس برای سرمایه‌گذاری و مدیریت مجتمع پتروشیمی گلستان، آرزوی چندین ساله مردم منطقه محقق شده و در سفر دور دوم رئیس‌جمهوری به این استان عملیات اجرایی این پروژه آغاز خواهد شد. سیدمحمد دهنوی در خصوص مزایای تکمیل و بهره‌برداری این پروژه، افزود: با بهره‌برداری از این واحد پتروشیمی، سالانه ۱.۷ میلیون تن اوره و آمونیاک تولید خواهد شد که با توجه به اینکه گلستان یک استان کشاورزی محسوب می‌شود می‌تواند نیازهای این استان را برآورده کند.

وی ادامه داد: مازاد تولیدات این واحد پتروشیمی می‌توانند نقش موثری در افزایش صادرات گلستان ایفا کرده و بر اساس برآوردها ۳هزار میلیارد تومان تولید ناخالص داخلی استان افزایش می‌یابد. دهنوی گفت: علاوه بر اشتغال و افزایش تولید ناخالص داخلی گلستان با بهره‌برداری از این واحد درآمد سرانه خانوارهای گلستانی هم به طرز چشمگیری افزایش خواهد یافت. استاندار گلستان در این باره معتقد است: به نتیجه رسیدن پروژه مجتمع پتروشیمی گلستان و گره‌گشایی از انتظار ۱۸ ساله مردم این استان در یک ماراتن ۱۸ ماه و با کار کارشناسی و پیگیری‌های شبانه‌روزه به صورت تخصصی و جدی پیگیری به طور کامل محقق شده است. علی محمد زنگانه افزود: حل این مشکل بدون مشارکت نمایندگان مردم استان گلستان در مجلس شورای اسلامی، قوه قضاییه، دست‌یافتنی نبود.

به گفته وی، مرحله نخست و مهم احیای این پروژه، حل مشکلات حقوقی و رفع موانع اجرایی پروژه بود که با تلاش دولت، همراهی بسیار خوب دستگاه قضایی و پیگیری و حمایت‌های نماینده ولی‌فقیه درگلستان و مجمع نمایندگان استان به نتیجه رسید.

زنگانه با قدردانی از همه کسانی که در احیای این پروژه مهم مشارکت داشتند، ادامه داد: با ورود هلدینگ خلیج‌فارس به پروژه پتروشیمی گلستان بیش از ۳۰۰ هزار میلیارد ریال سرمایه‌گذاری انجام و ۲ هزار شغل مستقیم و ۳ هزار شغل غیرمستقیم ایجاد خواهد شد که به عنوان بزرگ‌ترین سرمایه‌گذاری تاریخ استان گلستان محسوب می‌شود.

استان گلستان طبق سرشماری سال ۱۳۹۵، یک میلیون و ۸۶۹ هزار نفر جمعیت سکونت دارد که اقتصادی اصلی ساکنان آن بر پایه کشاورزی است و بعد از استقلال این استان، صنعت و گردشگری در رتبه‌های بعدی توسعه اقتصاد استان برای سرمایه‌گذاری قرار گرفته است.

عکس‌ها: آیدا فریدی

سوروسات سرخ یلدا

آیدا فریدی: این روزها شـهر به رنگ سوروسات یلدا شـده است. دو یلدای کرونایی آمد و رفت و امسال در ناسالم‌ترین و آلوده‌ترین شرایط هوایی یلدای دیگر رسید. گرچه چهره ساکنان شهر پشت ماسک پنهان است، اما جنب‌وجوش‌شـان در بازار پیداست. انار هنوز سوگولی بسـاط یلداست. خوبی‌اش این است که جیب مردم کوچه و بازار هنوز بضاعت مهیا کردنش را دارد و از سفره یلدای برخی حذف نشده است. امسال هم کم‌وبیش مراسـم یلدا در خانه‌ها برپا اسـت. برخی مهمان بزرگ‌ترها هسـتند و برخی با دورهمی ساده‌ای بهانه‌ای برای شادی یافته‌اند. ساکنان شهر در تدارک مقدمات شب یلدا هستند تا دیداری با اقوام، دوستان و آشنایان‌شان تازه کنند؛ شبی که با عکسی دسته‌جمعی در حافظه مردمان و صفحه‌های مجازی ماندگار خواهد شد. گزارش تصویری این شماره صمت با موضوع شب یلدا در بازار تجریش تنظیم و عکاسی شده است.

چهارشنبه
۲۹ آذر ۱۴۰۲- ۶ جمادی‌الثانی۱۴۴۵ - ۲۰ دسامبر ۲۰۲۳- شماره ۲۴۷۲-پیاپی ۳۷۹۰

صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»

مدیرمسئول: عاطفه خسروی

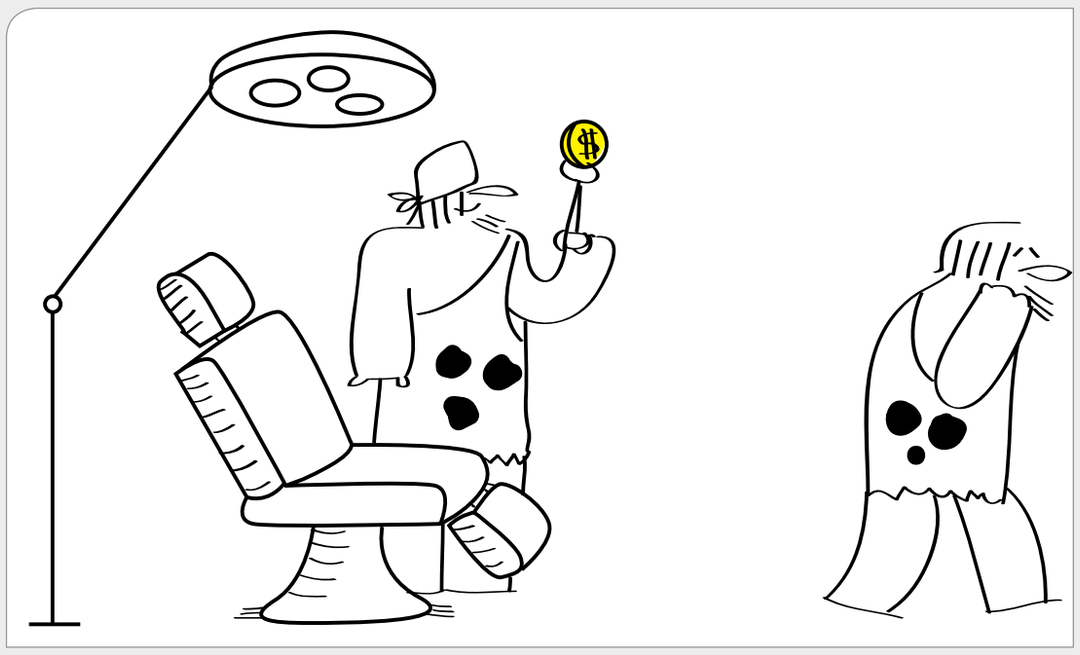
سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۲ - ۰۹۰۳۵۱۰۰۹۴۲
ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر:(داخلی-۱۰۴) پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶- کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: صمیم

www.smtnews.ir info@smtnews.ir
telegram.me/smtnews instagram.com/smtnewspaper
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با رتبه ۱
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

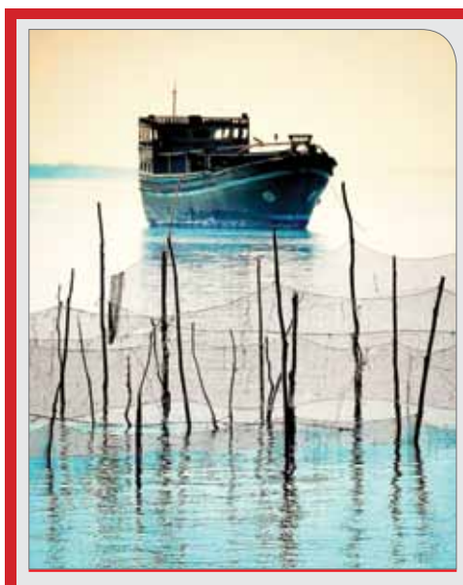
طرح: حسین علیزاده

برکت دریا

بابک بهاری- منتقد عکس:
آرام آرام آب دریا می‌کشیم بهر زیستن آب‌ها را می‌چشیم آب، قطره، بخار، هفت دریا، ماهی، مرغ ماهی‌خوار، ماهیگیر، تور، قایق، ناخدا، لنج، بندر و سیلی از کلمات در تنور ذهن‌مان می‌جوشد و در تور افکارمان به دام می‌افتد. دریا همیشه برای‌مان ترانه سفر را آماده می‌کند تا همراهیش کنیم، حال پس چرا نشستی وخی بالا بریم به دریا. ماهی‌ها منتظرند. لابدم:
پشت دریاها شهری است.

عکاس: عباس عرب‌زاده
سیاه‌وسفید، کادر افقی، فردی با لباس محلی در حال کشیدن دیرک چوبی به‌وسیله طناب در درون کشتی(لنج) در حال ساخت. چند ابزار ساخت نیز در صحنه(اره برقی و غیره).
عکس را یک اثر ریتمیک و سرشار از خط و هارمونی می‌توان شمرد. عمق و حرکت رفت‌وبرگشتی به درون و برون به‌همراه رفتن به اطراف و جوانب چپ و راست تصویر بسیار کارکردگرا و همگون با ایده اثر همانا تجارت و تحرک، ساخت وسیله‌ای برای رفتن به دریا و صید است که این چندگانگی در کنار هم به‌خوبی پوشش و نمایش داده است. حذف هوشمندانه رنگ برای حفظ سندیت و بار دراماتیک صحنه به همراه انتخاب کادر افقی برای بیان قصه و نمایش تصویری آن با رفتن به تمامی فضاها رفت‌وبرگشت به اطراف و درون و بیرون از سر الوار که گویی پیش پای بیننده افتاده نتیجه این انتخاب به همراه سایر موارد دیگر است. باری این تلاش و کوشش آدمیست که دریاها را مسخر او کرده است. دریا همیشه به‌عنوان محلی برای تامین غذا و راه‌های ارتباطی و در سال‌های اخیر به‌عنوان تامین‌کننده انرژی و ... از اهمیت ویژه‌ای برخوردار بوده و هست. در اهمیت رودها و دریاها همین بس که نخستین تمدن‌های بشری در کنار آب پدید آمده‌اند(البته ایران به‌عنوان یک تمدن کهن یک استثنا بزرگ است!). به هر حال با توجه به نقش مالی و تجاری و استراتژیک دریاها و رودها از تولید مواد غذایی و سایر فراورده‌های غیر غذایی و موارد تزیینی(مروارید و ...) تا حیوانات زنده دریایی و دیگر موارد از قبیل سفرهای دریایی و صنایع حمل‌ونقلی و دیگر موارد به رشد صنایع مرتبط با این موارد توجه داشته و دارد، هر چند بخشی از ماجرا یا به تاریخ پیوسته و یا در حد زیست بومی باقی مانده‌اند. به هر حال با توجه به نکات گفته شده برای تمامی موارد فوق نخست باید بر دریاها گام زد و این ممکن نیست مگر به قوت بازوی بازیگری که در مرکز این عکس قد برافراشته است.

عکاس: عارف عادلی
رنگی، کادر عمودی، کشتی ماهیگیری و تور کشی برای ماهیگیری.
خلوتی و سکوت بی‌قرار صحنه از انرژی و ظرفیت پنهانی برخوردار است که هر لحظه انتظار شکستنش می‌رود و صحنه خلاف ظاهرش سکوتی سرشار از صداهاست، صید و صیاد راز و بمب خاموش غایب این صحنه است.
همراستایی کادر عمودی و نحوه قرارگیری چوب‌های تورهای ماهیگیری و سپس نحوه قرارگیری کشتی(لنج) ماهیگیری نسبت به چوب‌ها فرم جالبی نقیضی از هندسه را رقم زده و شکست ذهنی عمق و طول و عرض و با هم بودنشان در یک لحظه از نکات قابل ذکر و انتخاب کادر شایسته عکاس باید نام برد. نقش رنگ از بدنه کشتی تا تصادف‌شان با تورهای بی‌رنگ ماهیگیری و سپس همجواری‌شان با رنگ‌های ملایم گرم پشت سر در صحنه که به‌صورت متناوب و پلکانی از پیشانی عکس آغاز و تا انتها می‌رود نکته فرمی قابل ذکری است. باری سکوت صید و غیاب انسانی دو نکته کلیدی عکس هستند که مخاطب را به هوشیاری و صبوری دعوت می‌کند تا دستاورد ماهیگیر را ببیند شاید پری دریایی قصه مادربزرگ‌ها و یا پوزئیدون خدای دریاها یا درشت‌ترین مروارید و خیلی شایدهای دیگر که با توجه به داشته‌های فرهنگی هر مخاطب متفاوت خواهد بود باشد می‌تواند هر لحظه اتفاق غریبی بیفتد و شاید توری تهی با چند سوراخ توسط ماهی‌های سیاه کوچولوی صمد بهرنگ، شاید است و هزار احتمال. به هر حال صیادی و صبوری دو امر توامانی هستند که گاه ممکن است به طرفه خاکی بر سر بینجامد که زیاد هم مهم نیست، مهم باز نگاه داشتن گستره خیال و گام زدن بر هفت دریا است که می‌تواند سفری دلچسب باشد همانند سندباد بر هفت دریا.

عکاس: سپهر ممدوح
رنگی، کادر افقی و نمابندی از بالا. دو قایق و یک کشتی(لنج).
زمان و گذر آن از نکات بنیادی و نمایشی اثر است که مخاطب را با خود درگیر می‌کند. حسرت باری و چه بر این مثلث به گل نشسته گذشته را می‌توان بر خط موج‌ها همچون آواز دریانوردان و جاشوهای بندر دید و شنید. وضعیت قرارگیری قایق‌ها به‌صورت مثلث باز و خط منحنی‌های نرم موج‌ها تشکیل فرم بصری پویایی به اثر بخشیده‌اند و تناقض سکون و حرکت از سویی و خشونت شکلی مثلث و نرمی خطوط منحنی موج‌های آب به تصویر حالت متعادل و هم راستا با موضوع می‌دهد، گذشته را به خوشی به یاد بسپار. تصویر علاوه بر بارکشی از گذشته یادآور فرسایش و فراموشی نیز هست که می‌تواند تلنگری به انسان نیز باشد. بحث بی‌رحمی سود و سوداداری و گذرا بودن همه چیز در صورت از کارافتادگی‌شان و سرایتش به انسان نیز در سطرها و لایه‌های پنهان این اثر قابل خوانش هستند. تصویر قاب منظری از آینده و آینه تمام‌نمایی از ما می‌باشد، به‌راستی آن تعلق خاطر ملوانان و صاحبان این شناورهای خاموش پیرامون کدام بت عیار تازه تار تنیده و هواخواهی می‌کنند. نقش کادر بندی از بالا که منجر به جایگاه بخشیدن قضاوت به مخاطب می‌شود نکته قابل تعمق و فکورانه یست و که باعث ورود به مقوله گذشته و یادآوری‌اش و چرایی‌های این‌چنینی بشویم، خصوصا که عکس با کادر قصه‌گو(افقی) ارائه شده است. رنگ صحنه از اتفاق‌های خوبی است که همگنی و همسویی را به‌وجود آورده است، همگنی به‌قیاس فرسایش و همسویی خاموشی و فراموشی که با رنگ خاک و گل مترادف شده است. باری سه رفیق سر در گوش یکدیگر باهم خاطرات دوران سروری‌شان را شاید نجوا می‌کنند و ما شاهدان بی‌صدای دوران تاریکی‌شان هستیم.

عکاس: شهریار صدیقی
رنگی، کادر افقی، قایق موتوری که به سمت آفتاب(احتمالا غروب افتاب) پشت صخره می‌شتابد، صخره‌ای دیگر در خط افق.
عکس از بیرون صحنه و از سمت نگاه بیننده به دنبال قایق موتوری وارد صحنه و سپس به سمت آفتاب روانه می‌شود. مثلث فرضی قایق و صخره‌ها بر این زمینه نزدیک به رنگ خاکستری نقش فرمی مناسب و مربوط به خود را ایفا می‌کنند. نقش مفهومی شکل(دایره) و رنگ ملایم و گرم خورشید از نفس افتاده همچنان نقطه امید و گرمابخش اثر هست. فضاهای خالی صحنه به خاطر نقطه موج‌ها از تحرک و گردش دیدگانی بهرمند می‌شوند و با وجود آنکه بخش‌های بسیاری از صحنه خالی هست اما انرژی کافی برای گردش هست و ضمن آنکه توازن صحنه نیز حفظ شده است با وجود آنکه قایق در سمت چپ صحنه قرار دارد و سمت راست تقریبا خالی مانده است!(نکته در اریب بودن حرکت قایق و تشکیل وتر فرضی با صخره بدون آفتاب است). نکته ورود و خروج نگاه بیننده به تصویر و ساکن نبودن نمایش واضح و قابل لمسی از بعد و انرژی در عکس به‌دست می‌دهد. مفهوم همراهی بیننده در اثر از شتافتن بسوی آفتاب بر بستر آب آغاز و تا نمایش نقش سلطه انسان بر طبیعت پیش می‌رود. باری از قطره به موج و به دریا و سپس به اقیانوس مادر همگان می‌رسیم. باران و برف و تگرگ دیگر فرزندان آب و دریا هستند و سیل و رگبارها جلوه‌های دیگرش و زیست بین خیر و شر و به دانش و توانایی ما بسته است که از این نیروها بهره ببریم و یا مقهورشان شویم. به هر حال ما نیز همانند قایقران تصویر بسوی نور و آفتاب بر دریا می‌سریم تا شاید دریابیم آنچه در آن‌سوی دریاها پنهان است، گنج‌ها، دزدان دریایی، مرجان و لؤلؤ و سرزمین‌های تازه با مردمانی نو و هزاران نکته پنهان آشکاری که شاید به آن دست یابیم چرا که:
ما ز دریاییم و دریا می‌رویم.

جمع‌بندی

حریفی می‌کنم با هفت دریا
ولیکن زور یک شبنم ندارم
باری سرنوشت دریا و بندر و انسان و در هم تنیدگی‌شان در ادبیات و فرهنگ و حتی به گمانی خاستگاه حیات همه موجودات آب و دریا بوده است. که بازتاب‌شان را می‌توان در ترانه‌های عاشقانه بندر و شاعران بازیابی و زمزمه کرد چنان‌که برای عشق مولانا می‌سراید:
چون دلبرانه بنگری در جان سرگردان من
هفت آسمان را بردرم وز هفت دریا بگذرم

یادبود

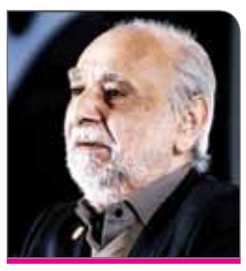
به دنبال «مشق عشق» در تئاتر

آیین نکوداشت زنده‌یاد جعفر والی بازیگر فقید سینما، تئاتر و تلویزیون در سالن فردوس موزه سینمای ایران با حضور تعدادی از هنرمندان پیشکسوت کشورمان برگزار شد.

ایرج راد از همکاران جعفر والی درباره او گفت: جعفر والی یکی از هنرمندان بسیار ارزشمند این کشور بود و آثار بسیار باارزشی را از خود بر جای گذاشت.
طبق گفته والی، تئاتر میرا است و کارهای درخشان و بی‌نظیر این بزرگان را بعد از آنها کمتر روی صحنه دیده‌ایم. علت این است که آن زمان کمتر به مسائل مادی فکر می‌شد و اصل بر عشق و علاقه، صداقت، آگاهی، فرهیختگی و ارتباط با تماشاگر بود. وی ادامه داد: والی در تمام زمینه‌ها عاشق تئاتر بود و همه نیز او را دوست داشتند.
او فعالیت‌های زیادی را به انجام رساند و خصوصیات بسیار خاصی داشت که از جمله آنها ریزبینی، دقت، وسواس و تعصب به کار بود. او بسیار وقت‌شناس بود و هرگز با تاخیر در تمرین‌ها حاضر نمی‌شد. والی اصولی داشت که به شکل اخلاقی در کل گروه گسترده شده بود. آخرین کاری که با او تمرین می‌کردیم، «در گوش سالمم زمزمه کن» بود. والی از من خواست به همراه هرمز هدایت کار را آغاز کنیم. ما در خانه او و در فصل زمستان هر روز صبح تمرین می‌کردیم. جعفر والی با وجود بیماری همچنان علاقه‌مند بود که این اثر را کارگردانی کند. وقتی در را باز می‌کرد و ما را می‌دید، آن فرد بیمار به یک جوان ۱۸ساله پر شور و شوق تبدیل می‌شد.
راد تصریح کرد: متاسفانه در اواسط تمرین، بیماری او شدت گرفت و بستری شد. اما همچنان روی تخت بیمارستان هم درباره تئاتر حرف می‌زد و قصد داشت پس از ترخیص، تمرین‌ها را پیگیری کند. این افراد افتخار مملکت هستند و جایگاه ویژه‌ای در تئاتر ایران دارند و آثار ماندگاری را به وجود آوردند. بنابراین ضروری است که الگوی افراد علاقه‌مند به این حرفه باشند. هنر نیازمند عشق، صداقت، بی‌خوابی، مرارت و سختی‌های بسیار زیادی است. تنها بازیگری که با مسئولیت روی صحنه می‌آید، متوجه سختی‌های این کار می‌شود و می‌تواند هر شب اثر جدیدی را روی صحنه خلق می‌کند.
روزی عبدالله اسکندری به من گفت نتیجه تلاش یک نقاش اثری ماندگار است اما ما هر شب روی صورت یک بازیگر هنری را به انجام می‌رسانیم که بعد از هر اجرا پاک می‌شود. کار بازیگر تئاتر نیز همین‌گونه است، اما تاثیری که روی تماشاگر باقی می‌گذارد، همواره در ذهن افراد ماندگار خواهد بود. وی بیان کرد: بسیار خوشحالم امثال جعفر والی شاگردانی تربیت کردند که اخلاق هنری را در تمام زمینه‌ها در نظر گرفتند. موفقیت بسیاری از چهره‌ها، نتیجه تلاش‌های افرادی همچون جعفر والی است. آقای انتظامی با آن همه قدرت و توانمندی در عرصه بازیگری، پیش از آمدن روی صحنه چیزی در حدود یک ساعت پیش از اجرا با هیچکس صحبت نمی‌کرد تا آماده رفتن به روی صحنه شود. من می‌دیدم که وقتی می‌خواهد به روی صحنه بیاید، چیزی را زیر لب با خود تکرار می‌کند. از او پرسیدم و گفت من توکل می‌کنم. صحنه برای او مکانی مقدس و جایگاه انسان و ارتباط انسانی بود. باید قدر این عزیزان را بدانیم و جایگاه ویژه و خاص آنها را به نسل امروز منتقل کنیم و امیدوار باشیم همچنان مسائل فرهنگی در کشور همچنان جاری و ساری باشد.

سعید امیرسلیمانی بازیگر و از همراهان همیشگی مرحوم جعفر والی که از اعضای اصلی گروه او به شمار می‌رفت نیز در آیین گفت: خداوند جعفر والی را رحمت کند. در دوره‌ای ما در کنار هم یک گروه را تشکیل دادیم که والی کارگردان ما بود و اعضای این گروه افرادی چون جمشید مشایخی، ولی شیراندامی، آزیتا لاچینی بودند. وی ادامه داد: زنده‌یاد والی برای تلویزیون اثری همچون «در گوش سالمم زمزمه کن» را ساخته بود که سال گذشته من و ایرج راد این نمایش را در پردیس تئاتر شهرزاد به یاد جعفر والی و با الگوبرداری از شیوه کارگردانی این هنرمند، روی صحنه بردیم.
امیرسلیمانی با بیان اینکه جعفر والی درک بسیار والایی داشت، بیان کرد: او بر ادبیات و کارگردانی اشراف کامل داشت و در کارها بسیار خوب گروه را هدایت و راهنمایی می‌کرد. به خاطر دارم زمانی که در بیمارستان بستری بود روزی به دیدنش رفتم. او همچنان و در همان وضعیت، شوق به صحنه‌بردن اثری تازه را داشت. والی تا زمانی که از این دنیا رفت، عاشق تئاتر و همچنان علاقه‌مند به کارکردن بود. او انسانی بزرگ بود و هیچگاه فراموش نخواهد شد. امیدوارم ما بتوانیم جا پای این بزرگان بگذاریم.

کاظم هژیرآزاد، بازیگر تئاتر و سینما نیز در این مراسم گفت: جعفر والی کارگردان نخستین اجرای تئاتری بود که من در سالن ۲۵ شهریور دیدم. در دفتر آقای اسکویی که هنرجوی او بودم عکس‌هایی وجود داشت که جعفر والی، سعید امیرسلیمانی و ولی شیراندامی از جمله آنها بود.
یادم می‌آید آقای اسکویی گفت این‌ها افرادی هستند که پیش از شما همین دوره را طی کرده کرده‌اند. والی کار خود را از مدرسه و هنرستان هنرپیشگی شروع کرد و در نهایت از سینما سر در آورد، سینمایی که از سال ۱۳۵۰ با فیلم «گاو» اثر داریوش مهرجویی فقید شکل گرفت.